

ICDBME-2024
**4th International Congress on Digital Business,
Management & Economics**
Book of Abstracts

Editör
Doç. Dr. Egemen İPEK

ICDBME-2024
**4th International Congress on Digital
Business, Management & Economics**
Book of Abstracts

Editör

Doç. Dr. Egemen İPEK

ISBN: 978-625-6714-70-0

PA Paradigma Akademi Yayınları

Sertifika No: 69606

PA Paradigma Akademi Basın Yayın Dağıtım

Fetvane Sokak No: 29/A

ÇANAKKALE

e-mail: fahrigoker@gmail.com

Tasarım&Kapak: Himmet AKSOY

Matbaa: Meydan / 99 Baskı

Sertifika No: 76711

Kitaptaki bilgilerin her türlü sorumluluğu yazarlarına aittir.
Bu Kitap T.C. Kültür Bakanlığında alınan bandrol ve
ISBN ile satılmaktadır. Bandrolsüz kitap almayınız.

Ekim 2024

ICDBME-2024

**4th International Congress on Digital Business,
Management & Economics**

September 20-22, 2024

Online-Live

<http://icdbme2024.tarsus.edu.tr>

General Information

Genel Bilgi

ICDBME-2024

4th International Congress on Digital Business, Management & Economics
September 20-22, 2024

Online-Live

<http://icdbme2024.tarsus.edu.tr/>

Zoom Meeting Information

Please click on the zoom link provided for each session below or the link located in the upper-right corner of each session on the program to attend the session of your choice. Any session can be joined without a password. Meeting passcode will be encrypted and included in the invite link to allow participants to join with just one click without having to enter the passcode.

ICDBME ROOM A

Meeting ID: 450 606 0630

<https://zoom.us/j/4506060630?pwd=7Mt9vnx3Pb7hGs8HRBxCTxtTYILDQG.1>

ICDBME ROOM B

Meeting ID: 379 262 7913

<https://zoom.us/j/3792627913?pwd=KZFqbcmjU5yKEAvOO1S7V47TwXF8Kb.1>

ICDBME ROOM C

Meeting ID: 341 047 9035

<https://zoom.us/j/3410479035?pwd=ORthEbTOdCwiTFPcXNaddQi1qUCjIG.1>

ICDBME-2024

4th International Congress on Digital Business, Management & Economics

September 20-22, 2024

Online-Live

<http://icdbme2024.tarsus.edu.tr/>

Moderating a Session

We appreciate all of the moderators' contributions to the congress. The moderators are expected to assist us in the smooth functioning of the congress.

- ❖ Please keep in mind that each presenter has a total of 20 minutes. It's important to have perfect timing.
- ❖ The moderator decides whether to take questions from the audience: at the end of each presentation or at the end of the session.
- ❖ Please remind attendees to send their questions and comments to the Zoom chat.
- ❖ Finally, if any of the presenters in your session does not participate and present her/his paper, please notify us by sending an email to icdbme@tarsus.edu.tr.

Presentation Information

Each presentation has a ***total time limit of 20 minutes: 15 minutes for the presentation + 5 minutes for questions & answers***. The moderator has the authority to rearrange the presentation order in the session. Please arrive at least 5 minutes prior to the start of your session and turn on your camera during your presentation. Please keep in mind that each presenter is required to remain for the duration of the session..

Partner of Organization

Destekleyen Kurum

The Organization Committee gratefully acknowledges academic support
from the following institution:

TARSUS
ÜNİVERSİTESİ

Communication

İletişim

ICDBME 2024

Phone: +90 (324) 600 00 55

Fax: +90 (324) 600 00 54

E-Mail: icdbme@tarsus.edu.tr

Web: <http://icdbme.tarsus.edu.tr/>

Boards & Commitees

Kurullar ve Komiteler

Honorary Board

Onur Kurulu

Rector Prof. Dr. Orhan AYDIN Tarsus University

Organizing Board

Düzenleme Kurulu

Dean Prof. Dr. Mehmet İNCE Tarsus University, Faculty of Applied Science

Organizing Committee

Organizasyon Komitesi

Prof. Dr. Zeynep HATUNOĞLU Tarsus University
Prof. Dr. Kemal EYÜBOĞLU Tarsus University
Prof. Dr. Sezen BOZYİĞİT Tarsus University
Assoc. Prof. Dr. Egemen İPEK Tarsus University
Assoc. Prof. Dr. Şükrü Anıl TOYGAR Tarsus University
Assoc. Prof. Dr. Ayşe ALİCAN ŞEN Tarsus University

Congress Secreteriat

Kongre Sekreterliği

Ress. Asst. Ahmet KAYA	Tarsus University	ahmetkaya@tarsus.edu.tr
Ress. Asst. Aliye Beyza BAYYAR	Tarsus University	beyzabayyar@tarsus.edu.tr
Ress. Asst. Dilan ÖZDEMİR	Tarsus University	dilanozdemir@tarsus.edu.tr
Ress. Asst. Hatice Büşra CAN	Tarsus University	busracan@tarsus.edu.tr
Ress. Asst. Dr. İpek GÜRSOY	Tarsus University	ipekgursoy@tarsus.edu.tr
Ress. Asst. Safa KOCADEMİR	Tarsus University	skocademir@tarsus.edu.tr
Ress. Asst. Şüra ALAN	Tarsus University	suraalan@tarsus.edu.tr
Ress. Asst. Damlanur ARI	Tarsus University	damlanurari@tarsus.edu.tr
Ress. Asst. Şaban Fatih YILMAZ	Tarsus University	fatihyilmaz@tarsus.edu.tr

Scientific Committee

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Abdullah ÇALIŞKAN	Toros Üniversitesi
Prof. Dr. Biagio SIMONETTI	Università Degli Studi Del Sannio
Prof. Dr. Cemal ALTAN	Mersin Üniversitesi
Prof. Dr. Eda YAŞA ÖZELTÜRKAY	Çağ Üniversitesi
Prof. Dr. H. Bahadır AKIN	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Jan FIDRMUC	Université de Lille
Prof. Dr. Jha AVDESH	CVM Üniversitesi, India
Prof. Dr. José-Ignacio ANTÓN	Universitesi of Salamanca
Prof. Dr. Kalender Özcan ATILGAN	Mersin Üniversitesi
Prof. Dr. Kertész Krisztián ANDRÁS	National Üniversitesi of Public Service
Prof. Dr. Khaldoun KHASHANAH	Stevens Institute of Technology
Prof. Dr. Kemal EYÜBOĞLU	Tarsus Üniversitesi
Prof. Dr. Orhan Veli ALICI	Tarsus Üniversitesi
Prof. Dr. Oya KORKMAZ	Tarsus Üniversitesi
Prof. Dr. Sezen BOZYİĞİT	Tarsus Üniversitesi
Prof. Dr. Turhan KORKMAZ	Mersin Üniversitesi
Doç. Dr. Ali Rıza AKTAŞ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Ayhan DEMIRCI	Toros Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşe ALICAN ŞEN	Tarsus Üniversitesi
Doç. Dr. Beyhan BELLER DİKMEN	Tarsus Üniversitesi
Doç. Dr. Çağdaş Erkan AKYÜREK	Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Cansel OSKAY	Mersin Üniversitesi
Doç. Dr. Dragos BOZDOG	Stevens Institute of Technology
Doç. Dr. Egemen İPEK	Tarsus Üniversitesi
Doç. Dr. Ercan ÇİÇEK	Tarsus Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma İNCE	Mersin Üniversitesi
Doç. Dr. Kazım SARIÇOBAN	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Sami SÜYGÜN	Tarsus Üniversitesi
Doç. Dr. Özlem İPEK	Tarsus Üniversitesi
Doç. Dr. Samet EVCİ	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
Doç. Dr. Saffet AKDAĞ	Tarsus Üniversitesi
Doç. Dr. Serkan ŞAHİN	Tarsus Üniversitesi
Doç. Dr. Şükrü Anıl TOYGAR	Tarsus Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet YAMAN	Tarsus Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi A. Muhammet BANAZILI	Tarsus Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Aykut BAŞOĞLU	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Aysel TEKGÖZ OBUZ	Tarsus Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Alperen AĞCA	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Doğançan ÇAVMAK	Tarsus Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gülşen KIRPIK	Adıyaman Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Halil KANADIKIRIK	Tarsus Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Kismet CİNGÖZ	Tarsus Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa UYSAL	Artvin Çoruh Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Muhammed TURGUT	Tarsus Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Musa ÖZÇELİK	Tarsus Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sami ZARİÇ	Mersin Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sait SÖYLER	Tarsus Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Tuğba AYDIN HALISOĞLU	Tarsus Üniversitesi

ICDBME 2024

4th International Congress on Digital Business, Management & Economics

September 20-22, 2024

<http://icdbme2024.tarsus.edu.tr/en/>

ICDBME 2024

4. Uluslararası Dijital İşletme, Yönetim ve Ekonomi Kongresi

20-22 Eylül 2024

<http://icdbme2024.tarsus.edu.tr/tr/>

Short Programme

Kısa Program

PROGRAM AT A GLANCE

Friday, September 20, 2024

Cuma, 20 Eylül 2024

10:00-10:50 Opening Speeches / Açılış Konuşmaları

11:00-12:20 Sessions / Oturumlar

- A1 Emerging Trends and Insights
- B1 Dijitalleşme ve Finans
- C1 Muhasebe ve Finans Alanında Dijitalleşme

12:30-14:00 Lunch / Öğle Yemeği

14:00-15:30 Sessions / Oturumlar

- A2 Cultural and Digital Transformations
- B2 Para Politikasında Dijitalleşme
- C2 Araştırma ve Model Önerisi

15:30-16:00 Coffee Break / Kahve Arası

16:00-17:30 Sessions / Oturumlar

- A3 Data-Driven Solutions and Innovations
- B3 Lojistik Yönetiminde Güncel Konular
- C3 Lojistik Yönetiminde Dijitalleşme

Saturday, September 21, 2024

Cumartesi, 21 Eylül 2024

09:30-10:50 Sessions / Oturumlar

- A4 Tüketici Davranışları
- B4 Dijital Dönüşüm ve Makroekonomik Etkileri
- C4 İşletmelerde ve Kurumlarda Dijitalleşme Uygulamaları

10:50-11:00 Coffee Break/ Kahve Arası

11:00-12:20 Sessions / Oturumlar

- A5 Sağlık Yönetiminde Dijitalleşme
- B5 Dijital Dönüşüm ve Toplumsal Etkileri
- C5 Sürdürülebilirlik Uygulamaları

12:20-13:00 Lunch / Öğle Yemeği

13:00-14:30 Sessions / Oturumlar

- A6 Sağlık Yönetiminde Güncel Konular
- B6 Kamu Yönetiminde Dijitalleşme
- C6 Sektörel Bazda Dijitalleşme

14:30-15:00 Coffee Break/ Kahve Arası

15:00-16:30 Sessions / Oturumlar

- A7 Örgüt Kültürü

Programme

Program

Opening Speeches / Açılış Konuşmaları

Sept. 20/ 20 Eylül

10:00-10:50

[Zoom Room A \(click to connect\)](#)

Organizing Board	Honorary Board	Keynote Speaker
Prof. Dr. Mehmet İNCE Dean of Faculty of Applied Science (Tarsus University)	Prof. Dr. Orhan AYDIN Rector (Tarsus University)	Mehmet Mirat SATOĞLU Director (TUBITAK ULAKBİM)

FEYNMAN'DAN İLHAM ALARAK GELECEĞE/DİJİTALLEŞMEYE BAKMAK

Mehmet Mirat SATOĞLU- TÜBİTAK ULAKBİM

A1-Emerging Trends and Insights

Sept. 20/ 20 Eylül

11:00-12:20

[Zoom Room A \(click to connect\)](#)

A BIBLIOMETRIC ANALYSIS WITH VOSVIEWER ON CLIMATE-FINANCE CONCEPTUALIZATION AND PROMINENT THEMES

Ayşegül KURTULGAN - Çağ University

THE ASSOCIATION BETWEEN CONSERVATISM AND THE COST OF DEBT: COMPARISON BETWEEN DEVELOPED AND EMERGING COUNTRIES

Othman GAGA - Hassan First University

Said KARAM - Hassan First University

Nasredine FATHELKHİR - Hassan First University

THE RELATIONSHIP BETWEEN CHANGE FATIGUE AND RESISTANCE TO CHANGE IN HEALTH WORKERS: A CROSS-SECTIONAL RESEARCH

Sait SÖYLER - Tarsus University

Moderatör: Doç. Dr. Ayberk Nuri BERKMAN (Niğde Ömer Halisdemir University)

B1-Dijitalleşme ve Finans

Sept. 20/ 20 Eylül

11:00-12:20

[Zoom Room B \(click to connect\)](#)

YAPAY ZEKA YASASININ PAY GETİRİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: BIST TEKNOLOJİ SEKTÖRÜ

Gözde ELBİR MERMER-Bağımsız Araştırmacı

ABD-ÇİN GERGİNLİĞİNİN HAM PETROL VE ALTIN FİYATLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Saffet AKDAĞ -Tarsus Üniversitesi

TMS 12 GELİR VERGİLERİ STANDARDI VE FİNANSAL PERFORMANS ÖLÇÜMÜNE MUHTEMEL ETKİLERİ

Musa ÖZÇELİK - Tarsus Üniversitesi

TÜRKİYE'DE DİJİTAL FİNANSAL TABANA YAYILMA

Fatma KÖSE İÇİGEN - Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

Moderatör: Prof. Dr. Ahmet KURTARAN (Karadeniz Teknik Üniversitesi)

C1-Muhasebe ve Finans Alanında Dijitalleşme

Sept. 20/ 20 Eylül

11:00-12:20

[Zoom Room C \(click to connect\)](#)

MUHASEBE MESLEĞİNİN GELECEĞİNDE YAPAY ZEKÂ SOHBET ÇEVİRİLERİ

İpek YAYLALI - Medipol Üniversitesi

EKONOMİK DALGALANMA VE SALGIN DÖNEMİNE İLİŞKİN TÜRKİYE MERKEZ BANKASINA AİT BAĞIMSIZ DENETÇİ GÖRÜŞLERİNİN ANALİZİ

Selin COŞKUN - Manisa Celal Bayar Üniversitesi

ENDÜSTRİ 4.0'İN MUHASEBE UYGULAMALARI ÜZERİNE ETKİSİ

Filiz ÖZŞAHİN KOÇ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli University

BANKA ETKİNLİĞİNİN FİNANSAL DİJİTALLEŞME ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ:TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Işıl EREM CEYLAN - Uşak Üniversitesi

Fatih CEYLAN - Uşak Üniversitesi

Moderatör: Prof. Dr. Kemal EYÜBOĞLU (Tarsus Üniversitesi)

12:20- 14:00 Lunch / Öğle Yemeği

A2-Cultural and Digital Transformations

Sept. 20/ 20 Eylül

14:00-15:30

[Zoom Room A \(click to connect\)](#)

DIGITAL SMART TOURISM APPLICATIONS and DIGITAL ENTREPRENEURSHIP

Onur Kemal YILMAZ - Balıkesir University

CULTURAL SUSTAINABILITY WITHIN THE SCOPE OF CULTURAL AND CREATIVE INDUSTRIES : A MUSEUM MARKETING ORIENTED PERSPECTIV

Aylin Ecem GÜRŞEN - Galatasaray University

STRATEGY IN THE DIGITAL AGE: HOW DIGITALIZATION INFLUENCES CORPORATE STRATEGY AND ROLES OF CORPORATE MANAGERS

Haroon MUZAFFAR - Ankara Yıldırım Beyazıt University

A SOCIAL RISK IN POST-DISASTER PERIODS: DIGITAL ADDICTION

Engin ÇELEBİ - Cukurova University

Moderatör: Doç. Dr. Serkan ŞAHİN (Tarsus University)

B2-Para Politikasında Dijitalleşme

Sept. 20/ 20 Eylül

14:00:-15:30

[Zoom Room B \(click to connect\)](#)

COVID-19 PANDEMİ İLANI SONRASI DÖNEMDE VARLIK FİYATLARINDA BALON RİSKİ: ALTIN, BIST100, BİTCOİN, DOLAR VE HAM PETROL ÜZERİNE EKONOMETRİK BİR İNCELEME

Saffet AKDAĞ - Tarsus Üniversitesi

DİJİTALLEŞME VE MERKEZİYETSİZ FİNANS UYGULAMALARI ÇEVRESEL BOZULMAYI ARTIRIR MI? DOĞRUSAL OLMAYAN FOURİER ESBÜTÜNLEŞME TESTİNDEN YENİ KANITLAR

Sefa ÖZBEK - Tarsus Üniversitesi

MERKEZ BANKASI DİJİTAL PARASI VE DÜNYA ÇAPINDAKİ BAZI UYGULAMALARI

Fatih ÇİFTÇİ - Yozgat Bozok Üniversitesi

PLASTİK KARTLARININ KULLANIMININ VERGİ GELİRİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Ayşe AKBOZ CANER - Tarsus Üniversitesi

Ayşe ERGİN ÜNAL - Tarsus Üniversitesi

Moderatör: Prof. Dr. Haydar AKYAZI (Karadeniz Teknik Üniversitesi)

C2- Araştırma ve Model Önerisi

Sept. 20/ 20 Eylül

14:00-15:30

[Zoom Room C \(click to connect\)](#)

DIKEY TARIMIN ÖNEMİ VE COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİNİN DIKEY TARIM YER SEÇİMİNDEKİ ROLÜ

Büşra YILMAZ - İzmir Bakırçay Üniversitesi

Murat OTURAKÇI - İzmir Bakırçay Üniversitesi

Uğur ELİİYİ - İzmir Bakırçay Üniversitesi

Deniz TÜRSEL ELİİYİ - İzmir Bakırçay Üniversitesi

CRITIC YÖNTEMİNDE KENDALL'S TAU B KORELASYON KATSAYISININ KULLANIMININ ARAŞTIRILMASI

Nuh KELEŞ - Ticaret Bakanlığı

İŞLETME DİNAMİKLERİ VE ULUSLARARASI TİCARET HİLELERİ

Masoumeh Askarizadeh KOLSARI - Selçuk Üniversitesi

Ali Şükrü ÇETİNKAYA - Selçuk Üniversitesi

HOSHIN KANRI VE KPI YÖNETİMİ: ETKİN BİR UYGULAMA MODELİ ÖNERİSİ

Tekiner KAYA - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Moderatör: Prof. Dr. Kalender Özcan ATILGAN (Mersin Üniversitesi)

15:30- 16:00 Coffee Break / Kahve Arası

A3-Data-Driven Solutions and Innovations

Sept. 20/ 20 Eylül

16:00-17:30

[Zoom Room A \(click to connect\)](#)

META-HEURISTIC APPROACHES FOR THE REAL-WORLD UNIVERSITY COURSE TIMETABLING PROBLEM

Seda YAPRAK - İzmir Bakırçay University
Uğur ELİİYİ - İzmir Bakırçay University
Deniz Türsel ELİİYİ - İzmir Bakırçay University

CLASSIFYING DIGITAL PLATFORM FIRMS IN TURKEY: A MACHINE LEARNING APPROACH

Eren YILDIRIM - İstanbul Sabahattin Zaim University

GREEN SUPPLY CHAIN MANAGEMENT IN THE TOURISM SECTOR: WEIGHTING OF DIMENSIONS WITH DEMATEL METHOD

Burcu ŞİMŞEK YAĞLI - Nevşehir Hacı Bektaş Veli University

A METHODOLOGY BASED ON CONSTRAINT PROGRAMMING TO INCREASE THE EFFICIENCY OF ELECTRIC BUSES IN PUBLIC TRANSPORT

Seda YAPRAK - İzmir Bakırçay University
Uğur ELİİYİ - İzmir Bakırçay University
Özgür AKGÜN- University of St Andrews
Emine Zehra AKGÜN- Heriot-Watt University
Deniz Türsel ELİİYİ, İzmir Bakırçay University

Moderatör: Prof. Dr. Turhan KORKMAZ (Mersin University)

B3-Lojistik Yönetiminde Güncel Konular

Sept. 20/ 20 Eylül

16:00-17:30

[Zoom Room B \(click to connect\)](#)

ULUSLARARASI TİCARET VE LOJİSTİK LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİR LOJİSTİKLE İLGİLİ FARKINDALIK DÜZEYLERİ

Kübra Topcuoğlu ONAT- Çağ Üniversitesi
Sezen BOZYİĞİT - Tarsus Üniversitesi

GÜNÜMÜZDE AKILLI LOJİSTİK KAVRAMI: İLGİLİ ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Serpil KÖSE - Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
Halil ÖZTÜRK - Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi

E-TİCARET VE METAVERSE ÇALIŞMALARININ MEVCUT EĞİLİMLERİ İLE GELECEK YÖNELİMLERİ: BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ

Şükran DERTLİ - Atatürk Üniversitesi
Muhammet Emin DERTLİ - Atatürk Üniversitesi

ATP KONVANSİYONUNA GÖRE ULUSLARARASI SOĞUK ZİNCİR LOJİSTİĞİ VE ENDÜSTRİ 4.0'İN POTANSİYEL ROLÜ

Mehmet ÇAKMAK - Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

SİVİL HAVACILIKTA DİJİTAL İNOVASYON: HAVA YOLU İŞLETMELERİ ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

Selçuk GÜN - Bağımsız Araştırmacı
Gül ÇIKMAZ - Gaziantep Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Moderatör: Prof. Dr. Mehmet TANYAŞ (Maltepe Üniversitesi)

C3-Lojistik Yönetiminde Dijitalleşme

Sept. 20/ 20 Eylül

16:00-17:30

[Zoom Room C \(click to connect\)](#)

DİJİTALLEŞTİRİLMİŞ SÜRDÜRÜLEBİLİR MODA LOJİSTİĞİ

Evrım KABUKCU - Manisa Celal Bayar Üniversitesi

KIZILDENİZ KRİZİ VE TÜRKİYE DIŞ TİCARETİNE ETKİLERİNİN İNCELENMESİ

Hacer ÖRLÜN - Tarsus Üniversitesi

Ata KAHVECİ - Tarsus Üniversitesi

TEDARİKÇİ YÖNETİMİNİN DİJİTALLEŞMESİ: BİR UYGULAMA ÖRNEĞİ

Beril BAKIR - Nagarro + MBIS Danışmanlık, Ar-Ge Merkezi

Deren DELETİOĞLU - Nagarro + MBIS Danışmanlık, Ar-Ge Merkezi

TÜRKİYE'DEKİ KONTEYNER LİMANLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ İÇİN ARALIK DEĞERLİ

FERMATEAN BULANIK WENSLO- CODAS YAKLAŞIMI

Hande KÜÇÜKÖNDER - Bartın Üniversitesi

Ömer Faruk GÖRÇÜN - Kadir Has Üniversitesi

Moderatör: Prof. Dr. Eda YAŞA ÖZELTÜRKAY (Çağ Üniversitesi)

DAY 2

A4-Tüketici Davranışları

Sept. 21/ 21 Eylül

09:30-10:50

[Zoom Room A \(click to connect\)](#)

KOZMETİK ÜRÜN SATIN ALAN TÜKETİCİLERDE REKLAMLARDA ÜNLÜ KULLANIMININ SHOWROOMING VE MARKA GÜVENİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Sezen BOZYIĞIT - Tarsus Üniversitesi
Hüseyin Alpaslan İŞBİLİR - Tarsus Üniversitesi

YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ SOHBET ROBOTLARI İLE SOHBET PAZARLAMASI: BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ

İbrahim Halil EFENDİOĞLU - Gaziantep Üniversitesi

SOSYAL SORUMLU TÜKETİM DAVRANIŞI VE MODA YAŞAM TARZININ YERLİ ÜRÜN SATIN ALMA NİYETİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Muhammed Enes SAYIN - Karabük Üniversitesi

KULLANICI DENEYİMİNİN VR, AR ve METAVERSE BAĞLANTISI VAR MIDIR?

Zilan OĞUZ - Selçuk Üniversitesi

Moderatör: Prof. Dr. Sezen BOZYIĞIT (Tarsus Üniversitesi)

B4-Dijital Dönüşüm ve Makroekonomik Etkileri

Sept. 21/ 21 Eylül

09:30-10:50

[Zoom Room B \(click to connect\)](#)

DÖNÜŞÜMÜ ANLAMAK: TÜRKİYE'NİN DİJİTAL EKONOMİYE GEÇİŞİNDE KARŞILAŞILAN FIRSATLAR VE ZORLUKLAR

Umut UYAN - Munzur Üniversitesi

YEŞİL VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM: KÜRESEL EKONOMİLERE YÖN VEREN İKİZ DÖNÜŞÜM ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Bahar ÖZBEK - Tarsus Üniversitesi
Serkan ŞAHİN - Tarsus Üniversitesi

ORTA GELİR SINIFININ DÜŞÜK GELİR VE YÜKSEK GELİRE HAREKETLİLİĞİ TÜRKİYE ÖRNEĞİ: (2018-2021)

Yemliha OK - Tarsus Üniversitesi
Banu BEYAZ SİPAHİ - Tarsus Üniversitesi

DİJİTALLEŞME VE KAYBOLAN MESLEKLER

Nadide GÜLBAY YİĞİTELİ - Ankara Üniversitesi

İKLİM, ENERJİ, DÖVİZ KURU VE JEOPOLİTİK RİSKLER: TÜRKİYE'NİN DIŞ TİCARET DENGESİNE FARKLI BİR BAKIŞ

Ahmet KOLUMAN - Tarsus Üniversitesi
Fatih KAPLAN - Tarsus Üniversitesi

Moderatör: Prof. Dr. Fatih KAPLAN (Tarsus Üniversitesi)

C4- İşletmelerde ve Kurumlarda Dijitalleşme Uygulamaları

Sept. 21/ 21 Eylül

09:30-10:50

[Zoom Room C \(click to connect\)](#)

DİJİTAL REZERVASYON PLATFORMLARININ KÜÇÜK ÖLÇEKLİ KONA KLAMA İŞLEMLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Vahit Oğuz KİPER - Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi

İŞLEMLERDE YAPAY ZEKA ALTYAPI HAZIRLIKLARININ ÖLÇÜLMESİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA

Can Burak NALBANTOĞLU - İstanbul Gelişim Üniversitesi

Ali Korhan ÖZEN - İstanbul Gelişim Üniversitesi

Arzu Sert ÖZEN - İstanbul Gelişim Üniversitesi

TÜRKİYE'DE KAMU HİZMETLERİNDE DİJİTALLEŞME: İHRACAT DESTEKLERİ SÜRECİNDE DESTEK YÖNETİM SİSTEMİ (DYS) ÖRNEĞİ

Mehmet Sami SÜYGÜN - Tarsus Üniversitesi

DENİZLİ TURİZMİNDE DİJİTAL ÇALIŞMALAR VE HARİTALAR

Serkan BERTAN - Pamukkale Üniversitesi

Moderatör: Prof. Dr. Semra GÜNEY (Hacettepe Üniversitesi)

10:50- 11:00 Coffee Break / Kahve Arası

A5-Sağlık Yönetiminde Dijitalleşme

Sept. 21/ 21 Eylül

11:00-12:30

[Zoom Room A \(click to connect\)](#)

ÖZEL HASTANELERDE FİNANSAL VE OPERASYONEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Doğancan ÇAVMAK - Tarsus Üniversitesi

SAĞLIK OKURYAZARLIĞIYLA İLİŞKİLİ FAKTÖRLER: BİR LİTERATÜR DERLEMESİ

Ayşe Nur ŞENER - Tarsus Üniversitesi

Sait SÖYLER - Tarsus Üniversitesi

AKTİF YAŞLANMADA SAĞLIK ALANINDAKİ DİJİTAL DÖNÜŞÜMÜN ROLÜ

Dilek USLU - Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

DİJİTAL SAĞLIK VE EŞİTSİZLİK KONUSUNUN BİLİM HARİTALAMA TEKNİĞİ İLE İNCELENMESİ

Selin KALENDER - Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Moderatör: Prof. Dr. Ramazan ERDEM (Süleyman Demirel Üniversitesi)

B5-Dijital Dönüşüm ve Toplumsal Etkileri

Sept. 21/ 21 Eylül

11.00-12.30

[Zoom Room B \(click to connect\)](#)

HAYIRSEVERLİK YÖNETİMİNDE TEKNOLOJİK DÖNÜŞÜM VE DİJİTAL ÇÖZÜMLER

Mine KORKUT - Bağımsız Araştırmacı

TERÖRLE MÜCADELENİN DİJİTAL BOYUTU

Alpcan ACAR - İnönü Üniversitesi

DEEFAKE TEKNOLOJİLERİ VE SEÇİM MANİPÜLASYONU: DÜNYADA ALINAN ÖNLEMLER

Yasemin GÜLBAHAR - Tarsus Üniversitesi

SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ BÖLÜMLERİNİN TERCİH EĞİLİMLERİNİN DÜŞMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: ADANA VE MERSİN ÖRNEĞİ

Gizem EL - Tarsus Üniversitesi

İlayda YILMAZ - Tarsus Üniversitesi

Aslı GÜNEY KISA - Tarsus Üniversitesi

Başak İŞILDAKLI - Tarsus Üniversitesi

Moderatör: Prof. Dr. Orhan Veli ALICI (Tarsus Üniversitesi)

C5- Sürdürülebilirlik Uygulamaları

Sept. 21/ 21 Eylül

11:00-12:30

[Zoom Room C \(click to connect\)](#)

TEKSTİL SEKTÖRÜNDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK UYGULAMALARININ SÜRDÜRÜLEBİLİR PAZARLAMA STRATEJİLERİNE ETKİSİ

Ayşenur KILIÇ - Ege Üniversitesi

E-PAZARYERLERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK AÇISINDAN İNCELENMESİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Adnan DUYGUN - İstanbul Gelişim Üniversitesi

KARBON MUHASEBESİ PERPEKTİFİNDEN MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ'NİN KARBON AYAK İZİNİN HESAPLANMASINA İLİŞKİN BİR ARAŞTIRMA

Mehmet Murat GUTNU - Mardin Artuklu Üniversitesi

AKARYAKIT İŞLETMELERİNDE KURUMSAL İLETİŞİM GÖSTERGELERİ: KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK ODAKLI BİR DEĞERLENDİRME

Sevda YALÇIN - Samsun 19 Mayıs Üniversitesi

Onur TOS - Tarsus Üniversitesi

Moderatör: Prof. Dr. Süleyman DEĞİRMEN (Mersin Üniversitesi)

12:30- 13:00 Lunch / Öğle Yemeği

A6-Sağlık Yönetiminde Güncel Konular

Sept. 21/ 21 Eylül

13:00-14:30

[Zoom Room A \(click to connect\)](#)

**MENTAL İYİ OLUŞ, SİVİL KATILIM VE SAĞLIK ALGISI ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ:
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA**

Selin KALENDER - Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Merve KİŞİ - Süleyman Demirel Üniversitesi

**TARSUS İLÇESİNDE İKAMET EDEN BİREYLERİN AKILCI ANTİBİYOTİK KULLANIMI İLE İLGİLİ BİLGİ
VE TUTUMLARININ ÖLÇÜLMESİ**

Osman GÜLER - Tarsus Üniversitesi

Şükrü Anıl TOYGAR - Tarsus Üniversitesi

**ANNELERİN BAKIŞ AÇISIYLA ÇOCUKLARIN ATIŞTIRMALIK ÜRÜNLERİ TÜKETİM EĞİLİMLERİ
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

Asiye Şeyma ERDEM - Bağımsız Araştırmacı

Tuğba KILIÇER - Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

**PANDEMİ FARKINDALIK DÜZEYİNİN COVID AŞISI OLMA DURUMLARINA OLAN ETKİSİNİN
İNCELENMESİ**

Gülsüm DENİZEDALAN - Tarsus Üniversitesi

Gülperembe OĞUZHAN - Tarsus Üniversitesi

Moderatör: Doç. Dr. Gülperembe OĞUZHAN (Tarsus Üniversitesi)

B6-Kamu Yönetiminde Dijitalleşme

Sept. 21/ 21 Eylül

13:00-14:30

[Zoom Room B \(click to connect\)](#)

YEŞİL E-DEVLET UYGULAMALARI: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

İsmail DOLUTAŞ - Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

DİJİTAL OKURYAZARLIK BAĞLAMINDA PARADİGMA DEĞİŞİMİNİN TOPLUMA YANSIMASI

Elif ÇELİK - Erciyes Üniversitesi

Ali KORKMAZ - Erciyes Üniversitesi

**SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE ÇEVRECİLİK AÇISINDAN KAMU YÖNETİMİNE GENEL BİR BAKIŞ:
KAVRAMSAL TEMELLER VE UYGULAMA ÖNERİLERİ**

İsa ÇELİKDÖNMEZ - Bağımsız Araştırmacı

**AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNİN DİJİTAL DÖNÜŞÜM SEVİYELERİNİN KÜMELEME YÖNTEMİYLE
ANALİZİ**

Enes BİLGİLİ - İstanbul Üniversitesi

Seyit KOCA - İstanbul Üniversitesi

Zeynep ÖRNEK - İstanbul Üniversitesi

Moderatör: Prof. Dr. Cemal ALTAN (Mersin Üniversitesi)

C6- Sektörel Bazda Dijitalleşme

Sept. 21/ 21 Eylül

13:00-14:30

[Zoom Room C \(click to connect\)](#)

TÜRKİYE'DE DİJİTAL GİRİŞİMCİLİK

Nurgül ERDAL - İstanbul Gelişim Üniversitesi

MESLEKİ EĞİTİMDE DİJİTALLEŞME VE YENİ YAKLAŞIMLAR: AKADEMİSYEN GÖRÜŞLERİ BAĞLAMINDA ÖZEL GÜVENLİK EĞİTİMİNİN GELECEĞİ VE METAVERSE

Ali YAĞCI - Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

Ali Davut ALKAN - Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

"DİJİTAL DAYANIKLILIK" ÜZERİNE YAPILMIŞ ULUSLARARASI ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Fırat GÜLTEKİN - Ondokuz Mayıs Üniversitesi

META EVRENDE MODA GİRİŞİMCİLİĞİ

Evrım KABUKCU - Manisa Celal Bayar Üniversitesi

DİJİTALLEŞME SÜRECİNDE E-TİCARET FAALİYETLERİNİN SEKTÖREL BAZDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Mesut ÇAKIR - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Moderatör: Prof. Dr. Oya KORKMAZ (Tarsus Üniversitesi)

14:30- 15:00 Coffee Break / Kahve Arası

A7-Örgüt Kültürü

Sept. 21/ 21 Eylül

15:00-16:30

[Zoom Room A \(click to connect\)](#)

DİJİTAL ZİHNİYET: ÇALIŞANLAR VE İŞYERLERİ AÇISINDAN BİR YAKLAŞIM

Abdullah Zübeyr AKMAN - Necmettin Erbakan Üniversitesi

İŞLETMELERİN DİJİTAL OLGUNLUK SEVİYELERİNİN ÖRGÜT KÜLTÜRÜ TİPLERİNE YANSIMALARI

İrem HORUZ - Düzce Üniversitesi

Tuğba ÇİÇEK - Düzce Üniversitesi

Yunus Emre TAŞGİT - Düzce Üniversitesi

İŞ YERİNDE DİJİTAL NEZAKETSİZLİK NEDİR VE NELERE SEBEP OLUR? KAVRAMSAL BİR MODEL ÖNERİSİ

Zümral GÜLTEKİN - Ondokuz Mayıs Üniversitesi

STRES YÖNETİMİNİN İŞLETMELERDE KRİZ YÖNETİMİNE ETKİSİ: SANAYİ İŞLETMELERİ ARAŞTIRMASI

Ali Şükrü ÇETİNKAYA - Selçuk Üniversitesi

Moderatör: Prof. Dr. Salih GÜNEY (İstanbul Aydın Üniversitesi)

Abstracts

Özetler

A SOCIAL RISK IN POST-DISASTER PERIODS: DIGITAL ADDICTION

Engin ÇELEBİ¹

ABSTRACT

In post-disaster periods, people's desire to establish and maintain positive relationships with society may be weak. Consequently, some disaster victims receive little attention and avoid public appearances. These individuals might turn to digital spaces to escape the negative psychological feelings and problems experienced after a disaster. Using digital technologies has emerged as a habit that functions as a way of escaping psychological discomfort. Positive gains, such as relief from mental distress caused by disasters and relaxation, can be achieved. This can create a sense of commitment to society and the environment. Disaster victims may feel that this method allows them to escape their anxieties and fears about the future, relax psychologically, and temporarily alleviate negative feelings. Such digital interactions also have the potential to make people feel peaceful and happy, as they enable the formation of new friendships, the expression of talents, the setting of long-term goals, and the enhancement of social skills and steadfastness. These interactions contribute to socialization and help alleviate psychological distress. However, avoiding social interactions based on physical activities hinders people's opportunities for social connection with their social environment. To positively affect the feelings, thoughts, and behaviors of disaster victims regarding their post-disaster situation, it is important to encourage psychological protective measures and a focus on individual problems. It can be said that if the necessary precautions are not taken, children and young people may be harmed more in the future. The aim of this study is to determine effective strategies against digital addiction and to make recommendations for the development of individual skills.

Keywords: Public Relations, Disaster, Digital Addiction

ICDBME

¹ Cukurova University, engincelebi@cu.edu.tr ORCID: 0000-0001-5791-8080

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

HAYIRSEVERLİK YÖNETİMİNDE TEKNOLOJİK DÖNÜŞÜM VE DİJİTAL ÇÖZÜMLER

Mine KORKUT¹

ÖZET

Osmanlı İmparatorluğu döneminde 1868 yılında kurulduğu günden bu yana köklü geçmişi ile insani yardım alanında çalışmaları ile Türkiye'nin önde gelen sivil toplum kuruluşu olan Türk Kızılay geleneksel anlamda geçmiş mirasına ve değerlerine sahip çıkarken, insani yardım projelerinde dijitalleşmeyi benimseyerek gelecek vizyonu oluşturmaktadır. Bu projeler teknolojik dönüşümde diğer sivil toplum kuruluşları için örnek teşkil edecek öncü modellerden oluşmaktadır. Bu kapsamda Kızılay, ihtiyaç sahiplerine ulaşmak için birbirinden farklı alanlarda insani yardım projeleri geliştirmekte ve bu projeleri hayırseverlikle birleştirerek toplumsal dayanışmayı pekiştirmektedir. Kızılay'ın geleneksel değerleri ile dijital çağın imkanlarını birleştirerek daha geniş kitlelere ulaşmasını sağlamada benimsediği hayırseverlik yaklaşımı kapsamında, bağış toplama kanallarını çeşitlendirme ve kullanıcı dostu kanallar geliştirme, yenilikçi sistemleri güncelleme, ileri teknoloji kullanımıyla verimliliği artırma ve dijital çözümlerle sürdürülebilir projeler oluşturma gibi yenilikçi uygulamaları geliştirmektedir. Hayırseverlik anlayışını modern çağın gereklilikleriyle harmanlayan bu yaklaşımın ürünlerinden en çok dikkat çekenleri, özellikle afet dönemlerinde acil ihtiyaçlara cevap vermek üzere geliştirilmiş, E-Devlet Entegrasyon Projesi, Dijital Destek Kartı Projeleridir. 6 Şubat 2023 depremi sonrasında bu projeler, sıfır maliyet, yüksek erişim, operasyonel verimlilik konularında iyi bir yönetim modeli sunarak, yardım faaliyetlerinin etkinliğini ve erişimini artırmıştır. Teknoloji açığı teorisine göre, yeni ürün ve üretim süreçlerinin geliştirilmesi sürekli olmalıdır, bu kapsamda bu çalışmada söz konusu dijital dönüşüm projeleri, teknoloji kabul ve sosyo-teknik sistemler teorileri çerçevesinde incelenmektedir. Sonuç olarak, hayırseverlik yönetimindeki bu modeller, dijitalleşen dünyada insani yardımın etkili yollarını göstermekte ve değerlendirilmesi diğer sivil toplum kuruluşlarına örnek teşkil etmesi açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Dijital İnsani Yardım, Hayırseverlik Yönetimi, Teknolojik Dönüşüm

ICDBME

¹Bağımsız Araştırmacı, mnkrkt2@gmail.com, 0009-0009-6238-2538.

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

TECHNOLOGICAL TRANSFORMATION AND DIGITAL SOLUTIONS IN
PHILANTHROPY MANAGEMENT

Mine KORKUT¹

ABSTRACT

Since its establishment in 1868 during the Ottoman Empire, the Turkish Red Crescent, a leading civil society organization in Turkey with a deep-rooted history in humanitarian aid, has been embracing digitalization in its humanitarian projects while preserving its traditional legacy and values, thereby shaping a forward-looking vision. These projects consist of pioneering models that serve as examples of technological transformation for other civil society organizations. In this context, the Red Crescent develops humanitarian projects in various fields to reach those in need and strengthens social solidarity by combining these projects with philanthropy. The Red Crescent's approach to philanthropy, which merges traditional values with the opportunities of the digital age, involves innovative practices such as diversifying donation channels, developing user-friendly platforms, updating innovative systems, enhancing efficiency through advanced technology, and creating sustainable projects with digital solutions to reach a broader audience. Among the most notable outcomes of this approach, which blends philanthropy with the necessities of the modern era, are the E-Government Integration Project and Digital Support Card Projects, especially developed to respond to urgent needs during disaster periods. Following the February 6, 2023 earthquake, these projects provided a good management model in terms of zero cost, high accessibility, and operational efficiency, thereby enhancing the effectiveness and reach of aid activities. According to the technology gap theory, the development of new products and production processes should be continuous. Within this scope, this study examines the mentioned digital transformation projects within the framework of technology acceptance and socio-technical systems theories. As a result, these models of philanthropy management demonstrate effective ways of delivering humanitarian aid in a digitizing world and are significant for being exemplary to other civil society organizations.

Keywords: Digital Humanitarian Aid, Technological Transformation, Philanthropy Management

ICDBME

¹Independentt Researcher, mnkrkt2@gmail.com , ORCID: 0009-0009-6238-2538.

“KULLANICI DENEYİMİNİN VR, AR ve METAVERSE BAĞLANTISI VAR MIDIR?”

Zilan OĞUZ¹

ÖZET

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte kullanıcıların beklentileri değişmiş ve deneyim odaklı bir tüketim anlayışı doğmuştur. Bu anlayış beraberinde kullanıcı deneyimi kavramını da getirmiştir. Kullanıcı deneyimi, bir işletmenin tüketicileri ile etkileşime geçtikleri fiziksel ve dijital kanallarda, tüketicilerin ürün veya hizmetle temasları sırasında yaşadıkları duygusal, davranışsal ve algısal tepkilerin tümüdür. Günümüz işletmeleri ürün veya hizmetlerini tasarlarken kullanıcı odaklı bir yaklaşım ile tasarlamalıdır.

Kullanıcı deneyimi kavramı, bir pazarlama stratejisi olarak markalar tarafından, ürün veya hizmetlerinin mevcut pazarda rekabet avantajı elde etmesi, müşteri memnuniyeti ve sadakati oluşturması açısından önem kazanmıştır. Bu çalışma, özgünlüğü, kullanıcı deneyimi kavramının; Sanal Gerçeklik, Artırılmış Gerçeklik ve Metaverse kavramları ile bağlantılı olarak daha önce incelenmemiş olması ve güncel örneklerle beslenmiş olması açısından önemlidir.

VR, kullanıcıları sanal ortamlarda etkileşimli deneyimlere dahil ederken, AR fiziksel ve dijital dünyayı birleştirerek benzersiz kullanım imkanları sunar. Metaverse ise bu deneyimleri dijital bir evrende bir araya getirerek daha geniş sosyal ve ticari etkileşimler sağlar. Bu bağlamda, VR, AR ve Metaverse kavramlarının birer kullanıcı deneyimi ürünü oldukları, markaların bu yöntemle tüketicilerine ürün ve hizmetlerine erişim kolaylığı sağladığı, literatür taraması ve uygulanan örnekler ile incelenerek saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kullanıcı Deneyimi, Sanal Gerçeklik (VR), Artırılmış Gerçeklik (AR), Metaverse,

ICDBME

¹ Selçuk Üniversitesi, oguzilan5@gmail.com

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

“DOES THE USER EXPERIENCE HAVE A CONNECTION TO VR, AR AND THE
METAVERSE?”

Zilan OĞUZ¹

ABSTRACT

With the development of technology, users' expectations have changed and an experience-oriented consumption approach has been born. This understanding has also brought the concept of user experience with it. User experience is the whole of the emotional, behavioral and perceptual reactions that consumers experience during their contact with a product or service in the physical and digital channels where they interact with the consumers of a business. Today's enterprises should design their products or services with a user-oriented approach while producing products.

The concept of user experience has gained importance by brands as a marketing strategy in terms of gaining a competitive advantage in the current market of their products or services, creating customer satisfaction and loyalty. This study is important for its originality, the fact that the concept of user experience has not been studied before in connection with the concepts of Virtual Reality, Augmented Reality and Metaverse and has been fed with up-to-date examples.

While VR involves users in interactive experiences in virtual environments, AR birbirinden a the physical and digital world and offers unique usage opportunities. The Meta-Universe, on the other hand, by Decoupling together these experiences together in a digital universe, allowing for wider social and commercial interactions. In this context, it has been determined that VR, AR and Metaverse concepts are user experience products, that brands provide ease of access to their products and services to their consumers by this method, by Deciphering the literature scanning and applied examples.

Keywords: User Experience, Augmented Reality, Virtual Reality, Metaverse,

ICDBME

¹ Selçuk University, oguzilan5@gmail.com

YAPAY ZEKA YASASININ PAY GETİRİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: BIST TEKNOLOJİ SEKTÖRÜ

Gözde ELBİR MERMER¹

ÖZET

Yapay zeka sağlık, finans, bankacılık, savunma, perakende, e-ticaret, lojistik, üretim, sanayi, eğitim, tarım, müşteri hizmetleri, eğlence ve medya gibi birçok alanda yaygın olarak kullanılmaktadır. Yapay zeka kullanıldığı alanlarda verimliliği artırmaktadır. Bu sayede rekabet avantajı sağlayarak şirketin finansal performansı üzerinde etkili olması beklenmektedir. Bu durum yapay zeka uygulamalarının üretimden hizmet sektörüne kadar birçok sektör için önemli olduğu anlamına gelmektedir. Yapay zekanın yaygın olarak kullanılması sonucunda güvenlik, etik ve gizlilik ile ilgili sorunlar ortaya çıkmıştır. Bu sorunların çözülmesi amacıyla yapay zeka yasası Avrupa Parlamentosu tarafından onaylanmıştır. Bununla birlikte, yapay zeka yasasının uygulanacağı ülkeler ile iş yapmakta olan şirketlerin de bu yasaya uygun işlem gerçekleştirmesi ve sürece uyum sağlaması beklenebilir. Yapay zeka alanındaki gelişmelerin şirketlerin pay getirilerini etkileyebilecek önemli faktörler arasında olduğu ifade edilebilir.

Bu çalışmanın amacı, 13 Mart 2024 tarihinde Avrupa Parlamentosu tarafından onaylanan yapay zeka yasası duyurusunun BIST teknoloji sektöründe faaliyet gösteren 31 şirketin pay getirileri üzerindeki etkisinin analiz edilmesidir. Çalışmada teknoloji sektörünün seçilme nedeni, bu sektörün yapay zekanın geliştirilmesinde ve uygulanmasında merkezi bir role sahip olmasıdır. Olay çalışması yöntemi uygulanmıştır. Olay çalışması, kamuya duyurulan önemli bir olayın pay getirileri üzerindeki etkisini ölçmektedir. Yapay zeka yasasının onaylandığı tarih olan 13 Mart 2024 tarihi olay günü olarak seçilmiştir. Olay gününden 5 gün öncesi ve 5 gün sonrası olay penceresi olarak belirlenmiştir. Zaman çizelgesinde olay penceresinin uzunluğu 11 gün, tahmin döneminin uzunluğu ve olay öncesi penceresinin uzunluğu 244 gün olarak belirlenmiştir. Çalışmada elde edilen sonuçlar incelendiğinde -5., 1., 2., 3. ve 4. günlerdeki ortalama anormal getirilerin anlamlı olduğu görülmektedir. Ulaşılan bu sonuçlar, yapay zeka yasasının onaylanmasının BIST teknoloji sektöründeki şirketlerin pay getirilerinde anormal getiriye neden olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, Borsa İstanbul'un yarı güçlü formda etkin olmadığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka, Olay Çalışması Yöntemi, Teknoloji Sektörü, Pay Getirileri

ICDBME

¹gozdeelbir1@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-6463-9319>

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

**THE EFFECT OF THE ARTIFICIAL INTELLIGENCE LAW ON STOCK RETURNS: BIST
TECHNOLOGY SECTOR**

Gözde ELBİR MERMER¹

ABSTRACT

Artificial intelligence is widely used in many fields such as healthcare, finance, banking, defense, retail, e-commerce, logistics, manufacturing, industry, education, agriculture, customer service, entertainment and media. Artificial intelligence increases productivity in the areas where it is used. In this way, it is expected to have an impact on the financial performance of the company by providing a competitive advantage. Artificial intelligence applications are important for many sectors, from production to the service sector. As a result of the widespread use of artificial intelligence, problems related to security, ethics and privacy are emerged. In order to solve these problems, the artificial intelligence law was approved by the European Parliament. However, companies doing business with countries where the artificial intelligence law will be implemented are also expected to conduct their operations in compliance with this law and adapt to the process. It can be stated that the developments in the field of artificial intelligence are among the important factors that may affect the share returns of companies.

The aim of this study is to analyze the effect of the announcement of the artificial intelligence law approved by the European Parliament on March 13, 2024 on the stock returns of 31 companies trading in the BIST technology sector. Technology sector is selected in the study because of the sector has a central role in the development and implementation of artificial intelligence. The event study method is employed. The event study measures the impact of an important publicly announced event on share returns. The date of approval of the artificial intelligence law, March 13, 2024, is selected as the event day (t0). Event window is determined five days before and after the event day (-5,+5). The length of the event window is 11 days. The length of the forecast period and the pre-event window are 244 days in the timeline. The result of the research indicates that the average abnormal return on -5th, 1st, 2nd, 3rd and 4th days are significant. The results show that the announcement of the artificial intelligence law approved by the European Parliament initiate abnormal stock returns of companies in the BIST technology sector. However, the results show that Borsa Istanbul does not appear to be efficient in semi-strong form.

Keywords: Artificial Intelligence, Event Study Method, Technology Sector, Stock Returns

ICDBME

¹gozdeelbir1@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-6463-9319>

**A BIBLIOMETRIC ANALYSIS WITH VOSVIEWER ON CLIMATE-FINANCE
CONCEPTUALIZATION AND PROMINENT THEMES**

Ayşegül KURTULGAN¹

ABSTRACT

Climate change is currently on the agenda of the whole world. The necessity of taking precautions to improve our current living conditions and protect the rights of future generations to live in a healthy environment is no longer an option. Climate change and finance issues are considered to be the most important issues that have been studied for the last 10 years. In this study, publications on this subject over the last 20 years were examined. Thus, a literature search between 2004 and 2024 was conducted in the Web of Science database using bibliometric analysis. The basic assumptions of this bibliometric analysis study on climate and finance issues are mostly aimed at providing information about the years in which these issues have been addressed in the literature, the distribution of this issue according to countries and branches of science, the methods with which it has been analyzed, which keywords have been prominent, and the structure of scientific collaborations in this field. Studies containing the keywords "climate-finance" were examined in the Web of Science (WoS) database. Data review, forming and analysis was performed by using vosviewer. The paper provides an overview of climate and finance issues. As a result of the research conducted between 2004 and 2024, 1067 studies were found in the WoS database. It has been determined that there is an increase in the number of publications in 2020 and beyond. The number of publications of articles by year will be 120 in 2024, 184 in 2023, 180 in 2022, 142 in 2021 and there are 99 studies in 2020. The total number of studies conducted in the last 4 years is 725. Between 2004 and 2019, there are a total of 342 studies. At the end of the study, "co-authorship of authors", "citation of authors", "source citation analysis", "country citation analysis", "institution citation analysis", "keyword analysis" "bibliographic coupling of documents", co-citation of co-authors" were reported with visuals

Keywords: Climate Finance, Climate Change, Finance, Bibliometric Analysis, Vosviewer

ICDBME

¹Çağ University, aysegulkurtulgan@cag.edu.tr ORCID: 0000-0002-8066-6034

ABD-ÇİN GERGINLİĞİNİN HAM PETROL VE ALTIN FİYATLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Saffet AKDAĞ¹

ÖZET

ABD ve Çin, dünyanın en büyük iki ekonomisi olarak, küresel ticaret ve politikada belirleyici bir rol oynamaktadır. Son yıllarda ticaret savaşları, teknoloji rekabeti ve jeopolitik çatışmalar gibi alanlarda iki ülke arasındaki gerginlikler artış göstermiştir. Bu gerginlikler, sadece iki ülkenin ekonomilerini değil, aynı zamanda küresel piyasalarda ham petrol ve altın gibi önemli emtia fiyatlarını da etkileme potansiyeline sahiptir. Çalışmada ABD ve Çin arasındaki gerginliğin ham petrol ve altın fiyatları üzerinde bir etkisinin olup olmadığının test edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla ABD-Çin gerginliğini ölçmek için geliştirilen UCT (US-China Tension) endeksi ile ham petrol ve altın fiyatlarının kullanıldığı çalışmada Ocak 1993 - Şubat 2024 tarihleri arasındaki aylık frekanstaki veriler Johansen Eşbütünleşme, FMOLS ve DOLS katsayı tahmincileri ile test edilmiştir. Çalışma sonucunda UCT endeksi ile ham petrol ve altın fiyatları arasında uzun dönemli bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca UCT endeksi ile hem ham petrol hem de altın fiyatları arasında pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak ABD-Çin arasındaki gerginlik yükseldiğinde yatırımcıların güvenli liman olarak görülen altına olan talebinin arttığı ve bu gerginliğin petrol piyasasındaki arz ve talep dinamiklerini etkilediği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: ABD ve Çin Gerilimi, Eşbütünleşme Analizi, Altın, Ham Petrol

ICDBME

¹Tarsus Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, saffetakdag@tarsus.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9576-6786

THE IMPACT OF U.S.-CHINA TENSIONS ON CRUDE OIL AND GOLD PRICES

Saffet AKDAĞ¹

ABSTRACT

As the world's two largest economies, the United States and China play a pivotal role in global trade and politics. In recent years, tensions between the two countries have increased in areas such as trade wars, technological competition, and geopolitical conflicts. These tensions have the potential to impact not only the economies of both nations but also the prices of key commodities, such as crude oil and gold, in global markets. This study aims to assess whether U.S.-China tensions have an effect on crude oil and gold prices. To this end, the UCT (U.S.-China Tension) Index, developed to measure tensions between the U.S. and China, along with crude oil and gold prices, were used. Monthly data from January 1993 to February 2024 were analyzed using Johansen Cointegration, as well as FMOLS and DOLS coefficient estimators. The results indicate a long-term relationship between the UCT Index and both crude oil and gold prices. A positive relationship was found between the UCT Index and both crude oil and gold prices. In conclusion, it is observed that as U.S.-China tensions rise, there is increased demand for gold as a safe haven, and these tensions also affect the supply and demand dynamics in the oil market.

Keywords: US and China Tension, Cointegration Analysis, Gold, Crude Oil

ICDBME

¹Tarsus University, Faculty of Applied Sciences, saffetakdag@tarsus.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9576-6786

TMS 12 GELİR VERGİLERİ STANDARDI VE FİNANSAL PERFORMANS ÖLÇÜMÜNE MUHTEMEL ETKİLERİ

Musa ÖZÇELİK¹

ÖZET

TMS 12 Gelir Vergileri Standardının amacı şirketlerin kurum kazançları üzerinden hesaplanan gelir vergilerinin nasıl muhasebeleştirilmesi gerektiğini düzenlemektir. Gelir vergilerinin muhasebeleştirilmesinde, şirketlerin finansal durum tablosunda yer alan varlık ve borçların defter değerlerinin ve cari dönemde gerçekleşen işlemlerin gelecekteki vergisel etkilerinin belirlenmesi önemli bir konu olarak ortaya çıkmaktadır. Standartta sözü geçen ertelenmiş vergi, varlıkların defter değeri ile vergiye tabi değerleri arasındaki geçici farklardan kaynaklanan gelecekteki vergi etkilerini yansıtmaktadır. Bu geçici farklar gelecek dönemlerde ortadan kalkması beklenen farkları ifade etmektedir. Geçici farklar, varlık veya borçların vergi mevzuatına göre belirlenen değerleri ile muhasebe standartlarına göre belirlenen değerlerin farklılaşması sonucu ortaya çıkmaktadır. TMS 12 bu geçici farkların muhasebeleştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu farklar gelir tablosunda “Ertelenmiş Vergi (Gideri) Geliri” olarak gösterilmektedir. Bu çalışmanın amacı TMS 12 Gelir Vergileri Standardını inceleyerek gelir tablosunda yer alan ertelenmiş vergi kaleminin şirketlerin finansal performans üzerindeki muhtemel etkilerini açıklamaktır. Bu kapsamda TMS 12 Gelir Vergileri Standardı içerik analizi yöntemi ile incelenmiş ve ertelenmiş vergi (gideri) gelirine yol açan kalemler belirlenmiştir. Çalışma bulgularına göre borç ve gider karşılıkları, reeskont gider ve gelirleri, varlıklara ilişkin değer artış veya azalışlarından ortaya çıkan gider veya kazançlar, karşılık giderleri, geliştirme faaliyetlerine ilişkin giderler ve yenileme fonları gibi kalemler gelir tablosunda ertelenmiş vergi (gideri) geliri olarak gösterilmektedir. Bu kalemlerin, finansal performans üzerinde etkili olabileceği düşünülmektedir. Ertelenmiş vergi (gideri) geliri kalemleri şirketlerin varlıklarını, borçlarını ve alacaklarını optimum düzeyde yönetebilme kabiliyetlerinin bir göstergesi olabilir. Finansal bilgi kullanıcıları bu göstergelere odaklanarak şirket hakkında öngörülerde bulunabilir. Gelecek çalışmalar ertelenmiş vergiye yol açan kalemler özelinde analizler yaparak finansal performans üzerindeki etkiyi test edebilir.

Anahtar Kelimeler: Ertelenmiş Vergi, Finansal Raporlama Standardı, Gelir Vergisi, Finansal Performans

ICDBME

¹Tarsus Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, musaozcelik@tarsus.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2175-3605

IAS 12 INCOME TAXES STANDARD AND ITS POSSIBLE EFFECTS ON FINANCIAL
PERFORMANCE MEASUREMENT

Musa ÖZÇELİK¹

ABSTRACT

The aim of the IAS 12 Income Taxes Standard is to regulate how income taxes calculated on corporate profits of companies should be accounted for. In accounting for income taxes, determining the book values of assets and liabilities in the companies' statement of financial position and the future tax effects of transactions made in the current period emerge as an important issue. The deferred tax mentioned in the standard reflects the future tax effects arising from temporary differences between the book value and taxable value of assets. These temporary differences represent the differences which are expected to disappear in the future periods. Temporary differences arise as a result of the difference between the values of assets or liabilities determined according to tax legislation and the values determined according to accounting standards. IAS 12 necessitates the recognition of these temporary differences. These differences are shown as “Deferred Tax (Expense) Income” in the income statement. The aim of this study is to explain the possible effects of deferred tax item in the income statement on the financial performance of companies by analyzing the IAS 12 Income Taxes Standard. In this context, the TMS 12 Income Taxes Standard was examined using the content analysis, and items that lead to deferred tax (expense) income were determined. According to the study findings, items such as provisions for debts and expenses, rediscount expenses and incomes, expenses or gains arising from increases or decreases in the value of assets, provision expenses, expenses related to development activities, and renewal funds are shown as deferred tax (expense) income in the income statement. It is thought that these items may have an impact on financial performance. Deferred tax (expense) income items may be an indicator of the ability of companies to manage their assets, liabilities, and receivables at an optimum level. Financial information users can make predictions about the company by focusing on these indicators. Future studies can test the effect on financial performance by conducting analyses specifically for items that cause deferred tax.

Keywords: Deferred Tax, Financial Statement Standard, Income Tax, Financial Performance

ICDBME

¹ Tarsus University, Faculty of Applied Sciences, musaozcelik@tarsus.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2175-3605

TÜRKİYE'DE DİJİTAL FİNANSAL TABANA YAYILMA

Fatma KÖSE İÇİGEN¹

ÖZET

Teknolojik gelişmelerin en hızlı etkilediği sektörlerden birisi finans sektörüdür. Özellikle covid-19 pandemisi sonrasında bu etkileşimin hızlandığı görülmektedir. Finansal dijitalleşmenin özellikle internet ve akıllı telefon kullanımının artması ile büyük ivme kazandığı bilinmektedir. Büyük veri, yapay zeka, fintekler ve bulut depolama gibi teknolojik yenikler de zaman ve mekandan bağımsız olan dijital finans kavramını geliştirmeye devam etmektedir. Finans sektöründe yaşanan dijitalleşme finansal tabana yayılma üzerinde de pozitif bir etki yaratmaktadır. Toplumun tüm kesimlerinin finansal hizmetlere ve ürünlere erişimi ile ilgili olan finansal tabana yayılma, finansal kapsayıcılık açısından önemli bir konudur. Finansal tabana yayılma, ülkelerin ekonomik kalkınması, yoksulluğun önlenmesi ve gelir dağılımındaki eşitsizliğin azaltılması gibi konular üzerinde önemli bir role sahiptir. Finans sektöründe yaşanan dijitalleşme dijital finansal tabana yayılma kavramının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu çalışmada dijital finansal tabana yayılmanın Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SDGs) ile ilişkisi irdelenecektir. Ek olarak gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki dijital finansal tabana yayılmanın durumu karşılaştırılacaktır. Bu karşılaştırmada Dünya Bankası tarafından yayınlanan Global Findeks Araştırması'ndan faydalanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Finans, Finansal Tabana Yayılma, Fintek

ICDBME

DIGITAL FINANCIAL INCLUSION IN TURKEY

Fatma KÖSE İÇİGEN¹

ABSTRACT

The financial sector is one of the industries most rapidly affected by technological advancements, and this impact has accelerated significantly, especially following the COVID-19 pandemic. The rise in internet and smartphone usage has particularly fueled the momentum of financial digitization. Technological innovations such as big data, artificial intelligence, fintech, and cloud storage continue to advance the concept of digital finance, which transcends time and space. The digitization occurring in the financial sector has had a positive impact on financial inclusion. Financial inclusion, which refers to the access of all segments of society to financial services and products, is crucial for financial inclusivity. It plays a significant role in a country's economic development, poverty alleviation, and reduction of income inequality. The digitization in the financial sector has given rise to the concept of digital financial inclusion. This study examines the relationship between digital financial inclusion and the Sustainable Development Goals (SDGs). Additionally, the state of digital financial inclusion in developed and developing countries are compared. The Global Findex Report published by the World Bank is used for the comparison.

Keywords: Digital Finance, Financial Inclusion, Fintech

ICDBME

COVID-19 PANDEMİ İLANI SONRASI DÖNEMDE VARLIK FİYATLARINDA BALON
RİSKİ: ALTIN, BIST100, BİTCOİN, DOLAR VE HAM PETROL ÜZERİNE
EKONOMETRİK BİR İNCELEME

Saffet AKDAĞ¹

ÖZET

Covid-19 pandemisi, 11 Mart 2020'de Dünya Sağlık Örgütü tarafından küresel bir sağlık krizi olarak ilan edilmiştir. Bu ani ve beklenmedik gelişme, küresel finansal piyasalar üzerinde derin etkiler yaratmış, yatırımcı güvenini sarsmış ve varlık fiyatlarında büyük dalgalanmalara neden olmuştur. Pandemi sürecinde artan belirsizlik ve ekonomik durgunluk, bazı varlıklarda aşırı değerlenmelere yol açarak olası fiyat balonları riskini gündeme getirmiştir. Bu çalışma, pandeminin finansal piyasalarda yarattığı bu etkileri ve olası fiyat balonlarını ekonometrik yöntemlerle incelemeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda altın, BIST100, Bitcoin, dolar kuru ve ham petrol fiyatlarının Mart 2020-Ağustos 2024 tarihleri arasındaki aylık verileri GSADF testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre dolar, BIST100 endeksi ve Bitcoin fiyatlarında fiyat balonlarının varlığına dair kanıtlara ulaşılrken altın ve ham petrol fiyatlarında balon oluşumuna dair anlamlı bir kanıt ulaşılamamıştır. Dolar, BIST100 ve Bitcoin gibi varlıklarda fiyat balonlarının tespit edilmesi, bu varlıkların pandemi sürecinde yoğun spekülasyon, belirsizlik ve risk iştahı artışı gibi faktörlerden daha fazla etkilenmiş olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Fiyat Balonu, Covid-19, Varlık Fiyatları

ICDBME

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

**BUBBLE RISK IN ASSET PRICES FOLLOWING THE COVID-19 PANDEMIC
DECLARATION: AN ECONOMETRIC ANALYSIS OF GOLD, BIST100, BITCOIN,
DOLLAR, AND CRUDE OIL**

Saffet AKDAĞ¹

ABSTRACT

The Covid-19 pandemic was declared a global health crisis by the World Health Organization on March 11, 2020. This sudden and unexpected event had profound impacts on global financial markets, shaking investor confidence and causing significant fluctuations in asset prices. The heightened uncertainty and economic downturn during the pandemic led to excessive valuations in certain assets, raising concerns about potential price bubbles. This study aims to examine these effects and the possible existence of price bubbles in financial markets using econometric methods. In this context, the monthly data of gold, BIST100, Bitcoin, the U.S. dollar exchange rate, and crude oil prices from March 2020 to August 2024 were analyzed using the GSADF test. The results of the analysis provide evidence of the existence of price bubbles in the U.S. dollar, BIST100 index, and Bitcoin, while no significant evidence of bubble formation was found in gold and crude oil prices. The identification of price bubbles in assets such as the U.S. dollar, BIST100, and Bitcoin suggests that these assets may have been more heavily influenced by factors such as intense speculation, uncertainty, and increased risk appetite during the pandemic period.

Keywords: Price Bubble, Covid-19, Asset Prices

ICDBME

¹Tarsus University, saffetakdag@tarsus.edu.tr ORCID: 0000-0001-9576-6786

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

**THE ASSOCIATION BETWEEN CONSERVATISM AND THE COST OF DEB:
COMPARISON BETWEEN DEVELOPED AND EMERGING COUNTRIES**

Othman Gaga¹
Said Karam²
Nasredine Fathelkhir³

ABSTRACT

This paper explores the critical role of accounting conservatism in the debt contracting process, particularly its impact on the cost of debt. Conservatism, characterized by the asymmetric recognition of economic gains and losses, enhances financial transparency by promoting timely loss recognition. This practice is especially valuable in mitigating agency problems between lenders and borrowers, as it curbs managerial opportunism and accelerates the triggering of debt covenants. While the benefits of conservatism are well-documented in developed economies, primarily those with common-law systems, its effectiveness in emerging markets is less clear due to distinct institutional structures.

Emerging markets often lack the robust legal frameworks and strong investor protections that drive the demand for conservatism in developed economies. In these markets, the prevalence of a code-law system, coupled with a bank-driven financial environment, reduces the reliance on public disclosure and diminishes the demand for conservative financial reporting. Additionally, concentrated ownership structures and state involvement further weaken managers' incentives to adopt conservatism, as these factors promote closer relationships between borrowers and their stakeholders, relying more on private communication than on transparent public reporting.

However, the adoption of conservatism in emerging markets is not entirely absent. Managers may still opt for conservative practices when the benefits outweigh the costs, particularly in the presence of external pressures such as foreign bank entry or regulatory reforms. This paper underscores the importance of viewing conservatism as a market-driven phenomenon, shaped by the institutional environment. For conservatism to be effectively adopted in emerging markets, there must be sufficient demand driven by regulatory incentives and the associated opportunity costs of alternative practices.

Keywords: Accounting Conservatism, Cost of Debt, Corporate Governance, Emerging Countries.

ICDBME

¹ Hassan First University, Settat, Morocco, o.gaga@uhp.ac.ma ORCID: 0000-0002-7333-9721

² Hassan First University, Settat, Morocco, karamsaid76@gmail.com ORCID: 0000-0003-1751-1600

³ Hassan First University, Settat, Morocco, n.fathelkhir@uhp.ac.ma ORCID: 0000-0001-5509-2297

**DİJİTALLEŞME VE MERKEZİYETSİZ FİNANS UYGULAMALARI ÇEVRESEL
BOZULMAYI ARTIRIR MI? DOĞRUSAL OLMAYAN FOURİER EŞBÜTÜNLEŞME
TESTİNDEN YENİ KANITLAR**

Sefa ÖZBEK¹

ÖZET

Küreselleşme süreciyle birlikte, bilgi ve iletişim sektöründeki gelişmeler iktisadi alanda önemli değişikliklere yol açmaktadır. Son dönemde dijitalleşme ve merkeziyetsiz finans uygulamaları öne çıkmaktadır. Bu bağlamda dijital para birimlerinin ortaya çıkması en önemli gelişmeler arasında yer almaktadır. Bitcoin, dijital para birimleri arasında işlem hacmi ve piyasa değeri açısından önemli bir konuma sahiptir. Söz konusu gelişmelerin finansal piyasalar açısından ciddi etkilere sebep olacağı değerlendirilmektedir. Sürdürülebilir ekonomik büyüme açısından çevresel bozulmanın düşürülmesi önemli görülmektedir. Çevre değişkeni olarak ekolojik ayak izinin kullanıldığı bu çalışmada Bitcoin ile çevre ilişkisi ele alınmaktadır. Çalışmada geleneksel birim kök testleri ve doğrusal olmayan birim kök testleri kullanılmaktadır. Koentegre ilişki ise ilgili literatürde en güncel testler arasında yer alan Yazıcı (2024) tarafından önerilen fourier fonskiyonlarına dayalı doğrusal olmayan koentegrasyon testi aracılığıyla incelenmektedir. Çalışma bulguları koentegre ilişkinin varlığını ortaya koymuş ve Bitcoin'in çevresel bozulmayı artırdığını göstermiştir. Bu sonuçlar Bitcoin üretiminde yeşil enerji kullanımının önemine ilişkin kanıtlar sunmuştur. Bitcoin özelinde elde edilen bulgular, dijital para birimleri üretiminde kullanılan enerjinin çevre dostu olmasını önceleyen politikaların önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Para, Merkeziyetsiz Finans, Çevresel Bozulma, Fourier KSS.

ICDBME

¹Tarsus Üniversitesi, sefaozbek@yahoo.com, ORCID: 0000-0002-1043-2056

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

DO DIGITALIZATION AND DECENTRALIZED FINANCE APPLICATIONS INCREASE ENVIRONMENTAL DEGRADATION? NEW EVIDENCE FROM NONLINEAR FOURIER COINTEGRATION TEST

Sefa ÖZBEK¹

ABSTRACT

The globalization process, along with advancements in the information and communication sectors, is driving significant changes in the economic sphere. Recently, digitalization and decentralized finance applications have come to the fore. In this context, the emergence of digital currencies is among the most important developments. Bitcoin occupies a prominent position among digital currencies in terms of increasing transaction volume and market value. It is assessed that these developments will have serious impacts on financial markets. Reducing environmental degradation is considered important for sustainable economic growth. In this study, where the ecological footprint is used as the environmental variable, the relationship between Bitcoin and the environment is discussed. Traditional unit root tests and non-linear unit root tests are used in the study. The cointegrated relationship is examined through the nonlinear cointegration test based on Fourier functions proposed by Yazıcı (2024), which is among the most up-to-date tests in the relevant literature. The study findings revealed the existence of a cointegrated relationship and showed that Bitcoin increases environmental degradation. These results provide evidence of the importance of using green energy in Bitcoin production. The findings specifically for Bitcoin highlight the importance of policies that prioritize the environmental friendliness of the energy used in the production of digital currencies.

Keywords: Digital Currency, Decentralized Finance, Environmental Degradation, Fourier KSS.

ICDBME

¹Tarsus University, sefaozbek@yahoo.com, ORCID: 0000-0002-1043-2056

MERKEZ BANKASI DİJİTAL PARASI VE DÜNYA ÇAPINDAKİ BAZI UYGULAMALARI

Fatih ÇİFTÇİ¹

ÖZET

Dijital para, finansal teknoloji alanında son yıllarda ortaya çıkan yeniliklerin en temel parçalarından birini teşkil etmektedir. Günümüzde dijital paranın kripto para dalı genellikle daha popüler olmakla birlikte, merkez bankası dijital parası (MBDP) zaman içerisinde kripto parayı gölgede bırakabilecek bir şekilde kullanılma potansiyeline sahip gibi gözükmektedir. Bu öngörünün temel sebebi, teorik olarak, ilgili kamu otoritelerinin güvencesi altında veya finansal yükümlülüğü olarak piyasaya sürülen bir MBDP'nin paranın bazı temel fonksiyonlarını karşılama kabiliyetinin, merkeziyetsiz bir yapı içerisinde işlem gören çeşitli kripto paralara nispetle genellikle daha yüksek olmasıdır. Bu çalışmayla, öncelikli olarak, MBDP hakkında ve onunla bağlantılı genel birtakım bilgilerin paylaşılması ve bu tür bir paranın sunabileceği muhtemel faydaların ve yol açabileceği muhtemel risklerin ortaya konulması hedeflenmektedir. Küresel düzeyde mevcut duruma bakıldığında, MBDP'nin oldukça az sayıda ülkede, sınırlı bir kullanım oranına sahip olduğu görülebilir. Bununla beraber, dünya çapında birçok ülkenin, araştırma safhasından pilot proje safhasına kadar, toptan veya perakende MBDP'ler ile değişen ölçülerde ilgilendikleri de bir vakıdır. Dolayısıyla, bu çalışmada, ikincil olarak, Türkiye de dâhil olmak üzere, MBDP uygulamasının farklı safhalarında bulunan birkaç ülke örneği üzerine odaklanılarak, konunun pratikteki yansımalarının kısmen de olsa tanıtılması hedeflenmektedir. Konu üzerine yapılan bazı çalışmalar, MBDP'nin, dünya genelinde birçok ülkede, orta- veya uzun-vadede, fiziksel para ve kripto paralarla birlikte ve belki de onlardan daha yoğun bir biçimde günlük iktisadi hayatın başlıca unsurları arasında yer alabileceğine işaret etmektedir. Literatürdeki başka bir görüşte ise, genel olarak iddia edilmektedir ki, MBDP'nin bilhassa perakende versiyonunun kullanımı, teorik olarak belirli iktisadi işlemlerin mahremiyet ve hürriyet yönlerini sürdürmeyle ilgili bazı zorluklara sebep olabileceği için, ilgili ülkelerin yerleşikleri tarafından yeterince benimsenmeme ihtimali ile karşı karşıyadır. Sonuç itibarıyla, herhangi bir MBDP'nin temsili bir ülkedeki kullanım düzeyinin, diğer şeylerin yanı sıra, bir ölçüde MBDP için tercih edilen tasarım özelliklerine bağlı olabileceğini ifade etmek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Merkez bankası dijital parası (MBDP), Paranın fonksiyonları, Finansal kapsayıcılık, Finansal gözetim, MBDP tasarım özellikleri

ICDBME

¹Yozgat Bozok Üniversitesi, fatih.ciftci@bozok.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8782-5408

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

CENTRAL BANK DIGITAL CURRENCY AND SOME IMPLEMENTATIONS OF IT
AROUND THE WORLD

Fatih ÇİFTÇİ²

ABSTRACT

Digital currency constitutes one of the most fundamental parts of the innovations that have appeared in recent years within the field of financial technology. It seems likely that the central bank digital currency (CBDC) has the potential to be used in such a way that it may, in time, overshadow cryptocurrency even though nowadays the latter branch of digital currency is generally more popular than the former one. The main reason for this prediction is that, in theory, the capability of a CBDC that is issued under the assurance of pertinent public authorities, or as a financial liability of those authorities, to meet some basic functions of money is generally higher relative to various cryptocurrencies that are being transacted within a decentralized structure. The primary objectives of this study are to share some general information about and related to the CBDC and to introduce possible benefits that this type of money may present and possible risks it may bring about. When it comes to the current situation at the global level, it can be seen that the CBDC has a limited rate of use in a rather small number of countries. It is also a fact, however, that many countries around the world are interested in the wholesale or retail CBDCs to varying degrees, ranging from the research to the pilot project phase. Therefore, the secondary objective of this study is to present, at least in part, the reflections of the subject matter in practice by focusing on a few country examples, including Türkiye, that are at different phases of CBDC implementation. Some studies on the subject indicate that, in the medium- or long-term, the CBDC might exist among the main components of daily economic lives, along with, and perhaps more intensely than, the physical money and cryptocurrencies, in many countries across the world. There is also another view in the literature generally arguing that the use of a CBDC, especially of its retail version, is faced with the possibility of not being adopted sufficiently by the residents of relevant countries since it may theoretically cause some difficulties related to maintaining the privacy and freedom aspects of certain economic transactions. Consequently, it is possible to state that the level of use of any CBDC in a representative country may depend, to an extent, on the design features chosen for it, among other things.

Keywords: Central bank digital currency (CBDC), Functions of money, Financial inclusion, Financial surveillance, CBDC design features

ICDBME

²Yozgat Bozok Üniversitesi, fatih.ciftci@bozok.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8782-5408

PLASTİK KARTLARININ KULLANIMININ VERGİ GELİRİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Ayşe AKBOZ CANER¹
Ayşe ERGİN ÜNAL²

ÖZET

Finansal sektörde yenilikler, yeni ürün ve hizmetlerin gelişmesine öncülük ederek kaynakların doğru ve etkin bir şekilde kullanılmasından, rekabet gücünün artırılmasına ve ekonomik gelişmelere kadar çok yönlü bir değişim sağlamaktadır. Bu yeni ürün ve hizmetlerden biri, madeni para ve banknot kullanımı giderek azaltan plastik kartlardır. Ekonomik işlemlerin kayıt altına alınması aynı zamanda toplumsal refahın sağlanması için gereklidir ve bu nedenle, plastik kartların artan kullanımının etkisinin araştırılması, uygulanacak politikaların doğru seçilmesi adına önem arz etmektedir. Bu doğrultuda, plastik kartların makroekonomik göstergeler üzerinde yarattığı etkinin incelenmesinin ekonomik birimlerin karar alma süreçlerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla bu çalışmanın amacı, plastik kartların kullanımının vergi gelirin etkisini maliye politikası ile açıklamaya çalışmaktır. Çalışma kapsamında, Türkiye için plastik kartlarının 2014Q1-2023Q4 dönemleri arasında artan kullanımının vergi geliri ile ilişkisi incelenmiştir. Kredi kartı, banka kartı ve vergi geliri değişkeni kullanılarak çalışmada model kurulmuştur. Plastik kartlarla gelişen toplumun vergi gelirleri üzerindeki ilişkisi verilerin durağanlık testlerinin sonucuna bağlı olarak yapılan nedensellik testi ile belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kredi Kartı, Banka Kartı, Vergi Geliri

ICDBME

¹ Tarsus Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, ayse_akboz@tarsus.edu.tr ORCID: 0000-0002-0060-2007

² Tarsus Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, ayseerginunal@tarsus.edu.tr ORCID: 0000-0001-6551-8933

IMPACT OF THE USE OF PLASTIC CARDS ON TAX REVENUE

Ayşe AKBOZ CANER¹
Ayşe ERGİN ÜNAL²

ABSTRACT

Innovations in the financial sector lead to the development of new products and services, resulting in a multifaceted change from the correct and efficient use of resources to increased competitiveness and economic developments. One of these new products and services is plastic cards, which gradually reduce the use of coins and banknotes. Recording economic transactions is also necessary for ensuring social welfare, and therefore, it is important to investigate the impact of the increasing use of plastic cards in order to choose the right policies to be implemented. Accordingly, analyzing the impact of plastic cards on macroeconomic indicators is believed to contribute to the decision-making processes of economic agents. Therefore, the aim of this study is to try to explain the effect of the use of plastic cards on tax revenues through fiscal policy. Within the scope of the study, the relationship between the increasing use of plastic cards and tax revenue between 2014Q1-2023Q4 periods is analyzed for Turkey. The model is constructed using credit card, debit card and tax revenue variables. The relationship between plastic cards and the developing society on tax revenues is determined by the causality test based on the results of the stationarity tests of the data.

Keywords: Credit Card, Debit Card, Tax Income

ICDBME

¹ Tarsus Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, ayse_akboz@tarsus.edu.tr ORCID: 0000-0002-0060-2007

² Tarsus Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, ayseerginunal@tarsus.edu.tr ORCID: 0000-0001-6551-8933

DÖNÜŞÜMÜ ANLAMAK: TÜRKİYE'NİN DİJİTAL EKONOMİYE GEÇİŞİNDE KARŞILAŞILAN FIRSATLAR VE ZORLUKLAR

Umut UYAN¹

ÖZET

Dijital ekonomiye geçiş, dünya genelinde ulusları dönüştürmekte, Türkiye ise bu dönüşümün kritik bir noktasında yer almaktadır. Bu çalışma, Türkiye'nin dijital ekonomiye geçiş sürecinde karşılaşılan zorlukları ve fırsatları, *teknoloji, toplum ve yasal & politik çerçeveyi* kapsayan *paydaş yaklaşımı* üzerinden incelemeyi amaçlamaktadır. Bu üç boyutun analizi, Türkiye'nin dijital dönüşümünü kapsamlı bir şekilde anlamamıza olanak tanımaktadır. Araştırmanın hedefleri doğrultusunda, yorumsayıcı bir yaklaşım benimsenmiştir. Teknolojik altyapıyı, dijital uyum hızı ve ekonomik etki gibi hususları değerlendirmek amacıyla, Dünya Bankası, Dijital Beceriler Boşluk İndeksi (Wiley) ve OECD raporları da dahil olmak üzere çeşitli ulusal ve uluslararası veri tabanlarından ikincil veriler toplanmıştır. Temel göstergeler, Türkiye'nin geniş bant internet desteğini artırma ve yapay zeka çalışmalarını teşvik etme gibi teknoloji altyapısını geliştirmeye yönelik önemli adımlar attığını, ancak hala belirgin zorluklar bulunduğunu ortaya koymaktadır. Bu zorluklar arasında kentsel ve kırsal alanlar arasındaki erişim farklılıkları ve daha güçlü siber güvenlik önlemlerine duyulan ihtiyaç yer almaktadır. Toplumsal açıdan, genç nüfusun teknolojiye hızlı adaptasyonu, yenilikçi çözümler geliştirme potansiyeli Türkiye'nin küresel dijital ekonomide daha rekabetçi hale gelmesine yardımcı olabileceken, dijital okuryazarlık seviyesindeki farklılıklar, dijital dönüşüm süreçlerinde verimliliği azaltma ve genel teknoloji uyumunu zorlaştırma tehdidi yaratmaktadır. Yasal ve politik çerçeve incelendiğinde ise, özellikle Avrupa Birliği (AB) uyum sürecinin ilgili yasaların modernizasyonu (veri koruma, siber güvenlik, tüketici hakları vb.) için oldukça önemli bir fırsat olduğu söylenebilir. Ancak, karmaşık ve yavaş bürokratik süreçler, dijital yenilikleri ve girişimleri sınırlayabilir. Ayrıca güncel olmayan düzenlemeler, hızlı teknolojik değişime ayak uydurmakta ayak bağı olabilir ve bu da dijital ekonominin büyümesini yavaşlatabilir. Sonuç olarak, Türkiye'nin dijital ekonomiye geçişi, teknoloji, toplum ve yasal & politik çerçeveler arasında koordine edilmiş çabalar gerektiren çok boyutlu bir süreçtir. Belirlenen zorlukların üstesinden gelmek ve fırsatları değerlendirmek, Türkiye'nin dijital dönüşüm potansiyelini tam anlamıyla gerçekleştirmesi için kritik öneme sahiptir. Bu çalışma, Türkiye'nin dijital ekonomiye geçiş sürecinde mevcut durumu ve gelecekteki yönelimleri hakkında detaylı bir analiz sunarak devam eden tartışmalara katkıda bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Dönüşüm, Teknoloji Yönetimi, Gelişen Ekonomiler, Paydaş Yaklaşımı, Türkiye

ICDBME

¹Munzur Üniversitesi, uyanumut00@gmail.com ORCID: 0000-0002-8466-2903

**UNDERSTANDING TRANSFORMATION: OPPORTUNITIES AND CHALLENGES IN
TURKEY'S TRANSITION TO THE DIGITAL ECONOMY**

Umut UYAN¹

ABSTRACT

The rapid shift to a digital economy is transforming nations globally, and Turkey stands at a pivotal point in this transformation. This paper aims to explore the opportunities and challenges faced during Turkey's transition to a digital economy through the lens of the *stakeholder approach*, encompassing *technology, society, and legal & political framework*. Analyzing these three dimensions allows us to gain a comprehensive understanding of Turkey's digital transformation. In line with the objectives, the study employs an interpretative approach. Secondary data is collected from various national and international databases, including World Bank, Digital Skills Gap Index and OECD reports, to assess the technological infrastructure, digital adoption rates, and economic impact. The key indicators reveal that while Turkey has made significant strides in enhancing its technological infrastructure, such as increasing broadband internet access and fostering artificial intelligence initiatives, there are still notable gaps in terms of technology itself. These include disparities in access between urban and rural areas and a need for more robust cybersecurity measures. On the societal front, while the rapid adaptation of the young population to technology holds the potential to enable Turkey to become more competitive in the global digital economy by fostering innovative solutions. Yet, disparities in digital literacy across the population pose a threat to the efficiency of digital transformation processes and hinder overall technological integration. When considering the legal and political framework, especially within the context of European Union (EU) accession processes, it is noteworthy that these processes offer a crucial opportunity for the modernization of pertinent laws concerning areas like data protection, cybersecurity, and consumer rights. Nevertheless, the complexity of bureaucratic procedures and their sluggish nature could impede digital innovations and initiatives. Furthermore, outdated regulations may pose a barrier to effectively adapting to rapid technological advancements, thereby potentially decelerating the expansion of the digital economy. In conclusion, the transition to a digital economy in Turkey is a multifaceted process that requires coordinated efforts across technology, society, and legal frameworks. Addressing the identified challenges and leveraging the opportunities will be crucial for Turkey to fully realize the potential of its digital transformation. This study contributes to the ongoing discourse by providing a detailed analysis of the current state and future directions of Turkey's digital economy.

Keywords: Digital Transformation, Technology, Emerging Economies, Stakeholder Approach, Turkey

¹Munzur Üniversitesi, uyanumut00@gmail.com ORCID: 0000-0002-8466-2903

YEŞİL VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM: KÜRESEL EKONOMİLERE YÖN VEREN İKİZ
DÖNÜŞÜM ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME
ABSTRACT TITLE

Bahar ÖZBEK¹
Serkan ŞAHİN²

ÖZET

Ülke ekonomileri açısından kalkınma temel hedefler arasında yer almaktadır. Kalkınmanın sürdürülebilirliği küresel çapta ciddi önem taşımaktadır. Teknolojide yaşanan gelişmeler ise bu süreçte kalkınma ile ilişkilendirilmektedir. İkiz dönüşüm sürdürülebilir kalkınmayı ve teknolojik ilerlemeyi bir arada gerçekleştirme çabalarının bir yansıması olarak ifade edilebilir. Avrupa Komisyonu, “iç içe geçmiş ve eş zamanlı yeşil ve dijital dönüşümü” ifade eden ikiz dönüşüm kavramını ortaya atmıştır. Bu kavramı ortaya çıkaran en önemli etken küresel çapta karbon salınımının çevre üzerinde yarattığı tehditlerin ekonomileri olumsuz etkilemeye başlamasıdır. İkiz dönüşüm; ekonomilerin kaynak verimliliği ve üretkenliğini sağlayacak, dögüsel ve karbon nötr olmasına yardımcı olacak bir süreçtir. Yeşil dönüşüm kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırımların artırılması, sürdürülebilir tüketim alışkanlığının yerleşmesi, enerji verimliliğinin artırılması ve çevrenin korunması gibi hedeflere ulaşmak için dijital teknolojiler büyük rol oynamaktadır. Yeşil ve dijital teknolojilerin iç içe geçmesi dünya ekonomilerini sürdürülebilir, rekabetçi ve adil bir gelecek için ikiz dönüşüme ayak uydurmalarını zorunlu kılmaya başlamıştır. Avrupa Komisyonu’nun bilim ve bilgi hizmet merkezi Joint Research Centre (JRC-Müşterek Araştırma Merkezi) bünyesindeki araştırmacılar tarafından hazırlanan “Yeşil ve Dijital Geleceğe Doğru” başlıklı raporda ikiz dönüşümü gerçekleştirmek adına gerekli koşullar belirtilerek uygulanabilirliğinin artırılması amaçlanmıştır. Bu çalışmada ikiz dönüşüm kavramı, kalkınma hedefleri bağlamında incelenmektedir. Literatürde ikiz dönüşüm ile ilgili oldukça sınırlı sayıda araştırma bulunmaktadır. Çalışmada ikiz dönüşüm bağlamında yeşil ve dijital dönüşüm konusu küresel ölçekte ortaya konularak atılan adımlara dikkat çekmek hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: İkiz dönüşüm, Yeşil dönüşüm, Dijital dönüşüm, İklim değişikliği, Sürdürülebilirlik.

ICDBME

¹Tarsus Üniversitesi, baharogul@yahoo.com, ORCID: 0000-0002-4335-9086

²Tarsus Üniversitesi, serkansahin@tarsus.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1927-1092

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

GREEN AND DIGITAL TRANSFORMATION: AN ASSESSMENT OF THE TWIN
TRANSFORMATIONS DRIVING GLOBAL ECONOMIES

Bahar ÖZBEK¹
Serkan ŞAHİN²

ABSTRACT

Development is among the main goals for national economies. The sustainability of development is of global importance. Developments in technology are associated with development in this process. The twin transformation can be expressed as a reflection of efforts to realize sustainable development and technological progress together. The European Commission has introduced the concept of twin transformation, which refers to "intertwined and simultaneous green and digital transformation". The most crucial factor that led to the emergence of this concept is that the threats posed by global carbon emissions on the environment have started to affect economies negatively. The twin transformation is a process that will help economies become resource-efficient, productive, circular, and carbon-neutral. Within the scope of the green transformation, digital technologies play a significant role in achieving goals such as increasing investments in renewable energy sources, establishing sustainable consumption habits, increasing energy efficiency, and protecting the environment. The intertwining of green and digital technologies has made it imperative for the world's economies to adapt to the twin transformations for a sustainable, competitive, and equitable future. The report titled "Towards a Green and Digital Future," prepared by researchers at the Joint Research Centre (JRC), the European Commission's science and knowledge service center, aims to increase its applicability by specifying the necessary conditions to realize the twin transformation. This study examines the concept of twin transformation in the context of development goals. There is a very limited number of studies on twinning in the literature. The study aims to draw attention to the steps taken by presenting the issue of green and digital transformation on a global scale in the context of twin transformation.

Keywords: Twin transformation, Green transformation, Digital transformation, Climate change, Sustainability.

ICDBME

¹Tarsus University, baharogul@yahoo.com, ORCID: 0000-0002-4335-9086

²Tarsus University, serkansahin@tarsus.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1927-1092

**ORTA GELİR SINIFININ DÜŞÜK GELİR VE YÜKSEK GELİRE HAREKETLİLİĞİ
TÜRKİYE ÖRNEĞİ: (2018-2021)**

**Yemliha OK¹
Banu BEYAZ SİPAHİ²**

ÖZET

Çalışmada, Türkiye'de orta gelir grubundaki bireylerin gelir seviyelerindeki hareketliliği ve bu hareketliliğin sosyo-ekonomik ve demografik faktörlerle olan ilişkisi incelenmektedir. Çalışma, 2018-2021 yılları arasındaki TÜİK Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması (GYKA) verileri kullanılarak, model 1 orta gelirden düşük gelire ve model 2 orta gelirden yüksek gelire geçiş olasılıklarını iki model kurarak analiz etmeyi amaçlamaktadır. Türkiye'nin ekonomik krizlerle karşılaştığı bu dönemde, bu krizlerin hanehalkı üzerindeki etkileri de önemli bir araştırma alanı olmuştur.

Veri analizlerinde probit model kullanılmış ve eğitim düzeyi, yaş, cinsiyet, hanehalkı büyüklüğü, maddi yoksunluk gibi demografik faktörler dikkate alınmıştır. Bulgular, eğitim seviyesinin artışı genel olarak, orta gelirden yüksek gelire geçiş olasılığını üniversite dönemine kadar azaltmaktadır. Üniversite mezunu olmanın en yüksek etkiyi göstermesi, bu bireylerin yüksek gelir seviyelerine ulaşmada daha fazla zorluk yaşadığını ortaya koymaktadır. Üniversite mezunu olmanın, yüksek gelire geçiş olasılığını %12 oranında azalma ile yüksek gelire geçişte artış görülmektedir. Bu sonuç, iş piyasasındaki yoğun rekabet, iş güvencesizliği ve ekonomik krizlerin etkisiyle açıklanabilir.

Sonuç olarak, bu çalışma Türkiye'deki orta gelir grubunun dinamiklerini analiz etmekte ve bu gruptaki gelir hareketliliğini etkileyen faktörleri ortaya koymaktadır. Çalışma, politika yapıcıların orta gelir grubuna yönelik daha etkili stratejiler geliştirmesine yardımcı olacak önemli bulgular sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Probit Model, Orta Gelir, Gelir Hareketliliği

ICDBME

¹ Tarsus Üniversitesi, yemliha-ok@tarsus.edu.tr ORCID: 0009-0002-5768-1719

² Tarsus Üniversitesi, banubeyazsipahi@tarsus.edu.tr ORCID: 0000-0002-5242-5049

**MIDDLE-INCOME CLASS MOBILITY TO LOW AND HIGH INCOME THE CASE OF
TÜRKİYE: (2018-2021)**

Yemliha OK¹
Banu BEYAZ SİPAHİ²

ABSTRACT

This study examines the income mobility of individuals in the middle-income group in Turkey and its relationship with socio-economic and demographic factors. The research aims to analyze the probability of transitioning from middle income to low income model 1 and from middle income to high income model 2 using two models, based on data from the Turkish Statistical Institute's Income and Living Conditions Survey (ILCS) for the years 2018-2021. During this period, when Turkey faced economic crises, the impact of these crises on households also became a significant area of research.

In the data analysis, a probit model was used, considering demographic factors such as education level, age, gender, household size, and material deprivation. The findings indicate that an increase in education level generally reduces the likelihood of transitioning from middle income to high income until the university level. The fact that being a university graduate shows the highest effect suggests that these individuals face more challenges in reaching higher income levels. Being a university graduate decreases the probability of transitioning to high income by 12%, while an increase in the transition to high income is observed. This result can be explained by intense competition in the labor market, job insecurity, and the effects of economic crises.

In conclusion, this study analyzes the dynamics of the middle-income group in Turkey and identifies the factors influencing income mobility within this group. The study presents important findings that can help policymakers develop more effective strategies for the middle-income group.

Keywords: Probit Model, Middle Income, Income Mobility

ICDBME

¹ Tarsus University, yemliha-ok@tarsus.edu.tr ORCID: 0009-0002-5768-1719

² Tarsus University, banubeyazsipahi@tarsus.edu.tr ORCID: 0000-0002-5242-5049

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

DİJİTALLEŞME VE KAYBOLAN MESLEKLER
DIGITALISATION AND DISAPPEARING OCCUPATIONS

Nadide GÜLBAY YİĞİTELİ¹

ÖZET

İşgücü piyasaları birçok makroekonomik, sosyal ve demografik değişkenden etkilenen karmaşık arz ve talep yapısına sahiptir. Teknolojik ilerleme ve dijitalleşmeyle birlikte üretim teknolojisi değişikçe iş yapma biçimleri ve organizasyonel süreçler de dönüşmektedir. Bu ise işgücü piyasasının talep tarafında ihtiyaç duyulan beceri gereksinimlerini şekillendirmektedir. Üretim teknolojilerine giren yeni algoritma ve roller, bir yandan yeni mesleklerin ortaya çıkmasıyla, bir yandan da var olan mesleklerde beceri açıklarıyla sonuçlanmaktadır. Teknolojik ilerlemeyle şekillenen bu dönüşümle birlikte, işgücü piyasasının talep tarafında karşılık bulamayan meslekler yok olabilmektedir. Bu çalışma kapsamında, Türkiye örneğinde kaybolan veya kaybolma riski taşıyan meslekler ile geleceğin meslekleri araştırılmaktadır. Türkiye’de işgücü piyasasına ilişkin farklı kurumlar tarafından farklı araştırmalar yapılmakta ve farklı bakış açıları taşıyan istatistikler yayınlanmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ortaya koyan veriler, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından gerçekleştirilen Hanehalkı İşgücü Anketine dayanmaktadır. İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise nispeten daha yakın bir gelecekte derlenmeye başlamıştır. Bu kapsamda, İŞKUR tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak İşgücü Piyasası Araştırması (İPA) yapılmaktadır. İPA’lar, NACE Rev. 2- birinci seviye sınıflamasına göre 17 sektörü içermekte olup “Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık”, “Kamu Yönetimi ve Savunma”, “Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri” ve “Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri” bu araştırmanın kapsamı dışında bulunmaktadır. Bu çalışmada, işgücü piyasasının talep tarafını sistematik olarak araştıran yegâne veri kaynağı olması bakımından İPA’lardan elde edilen mikro veriler kullanılarak, mesleklere yönelik tarihsel eğilimler ve gelecek trendleri analiz edilmektedir. Ayrıca, işgücü gereksinim setinde ortaya çıkan dönüşümler de tanımlanmakta olup çalışma işgücü piyasasının taraflarına yönelik politika önerileri ile sonuçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, Teknoloji, İstihdam, Beceri, Meslek Seçimi

ICDBME

¹Ankara Üniversitesi, nadidegulbay@gmail.com ORCID: 0000-0002-0632-7253

DIGITALISATION AND DISAPPEARING OCCUPATIONS

Nadide GÜLBAY YİĞİTELİ¹

ABSTRACT

The labour market has a complex supply and demand structure influenced by many macroeconomic, social and demographic variables. Due to technological progress and digitalisation, the production technology defined by the production function has changed, and the ways of doing business and organisational processes have also transformed. This occurrence has shaped the skill requirements needed on the demand side of the labour market. New algorithms and roles introduced into production technologies result in the emergence of new occupations on the one hand and skill gaps in existing occupations on the other. With this transformation shaped by technological progress, occupations that cannot find a match on the demand side of the labour market have started to disappear. Within the scope of this study, the occupations that have disappeared or are at risk of disappearing and the occupations of the future are investigated in the case of Turkey. In Turkey, different institutions conduct studies on the labour market and publish statistics with different perspectives. The data revealing the supply side of the labour market is based on the Household Labour Force Survey conducted by the Turkish Statistical Institute (TurkStat). Besides, data on the demand side of the labour market have been compiled relatively recently. In this context, Labour Market Surveys have been conducted periodically by the Employment Agency since 2007. Labour Market Surveys include 17 sectors within the scope of NACE Rev. 2. "Agriculture, forestry and fishing", "Public administration and defence", "Activities of households as employers", and "Activities of international organisations and representative offices" are outside the scope of this research. In this study, historical trends and future trends for occupations are analysed using the microdata obtained from the Labour Market Surveys, the only data source that systematically investigates the demand side of the labour market. In addition, transformations in the labour force requirement set are identified, and the study concludes with policy recommendations for the parties in the labour market.

Keywords: Digitalisation, Technology, Employment, Skill, Occupational Choice

ICDBME

¹Ankara Üniversitesi, nadidegulbay@gmail.com ORCID: 0000-0002-0632-7253

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

CLASSIFYING DIGITAL PLATFORM FIRMS IN TURKEY: A MACHINE LEARNING
APPROACH

Eren YILDIRIM¹

ABSTRACT

Digital transformation in the economy is a rapidly evolving process that affects firms in various ways. Traditional business applications and models face pressure to change because of the innovative nature of the digital world. This rapid change means both creative destruction and creative accumulation happening simultaneously. Digital platforms are the primary place where innovative digital transformation occurs. Because of this importance, there is a need for structured frameworks to classify and understand the economic model of digital platforms. Especially after the COVID-19 pandemic, Turkey's digital platform economy has grown rapidly. Despite the significance of digital platforms in the modern economy, there is a gap in digital economy literature to classify and comprehend the economic functioning of digital platforms in emerging markets. This paper addresses this gap by proposing a classification framework for digital platform firms in Turkey for local and international companies. I suggest a machine learning approach to categorize these firms into four types based on their economic functions: transaction, innovation, integrated, and investment platforms. For the classification, a criteria matrix includes the essential characteristics of each built digital platform type. After creating the criteria matrix, a machine learning algorithm is applied to classify the firms according to this matrix. Both logistic regression and random forest methods were applied to selected digital platforms within Turkey. With this study, I aim to contribute to the literature by offering a structured classification approach for various digital platform firms and their economic functioning.

Keywords: Digital Platforms, Digital Economy, Machine Learning, Classification, Firms

ICDBME

¹Istanbul Sabahattin Zaim University, eren.yildirim@izu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3705-2424

**İKLİM, ENERJİ, DÖVİZ KURU VE JEOPOLİTİK RİSKLER: TÜRKİYE’NİN DIŞ
TİCARET DENGESİNE FARKLI BİR BAKIŞ**

**Ahmet KOLUMAN¹
Fatih KAPLAN²**

ÖZET

İklim değışikliği Őoku ya da jeopolitik Çok dış ticaret dengesini etkiler mi? Enerji fiyatı Őoku ya da döviz kuru Őoku dış ticaret dengesini etkiler mi? Bu çalışmanın amacı, iklim değışikliği, enerji fiyatı, döviz kuru ve jeopolitik risk değışkenlerin Türkiye’nin dış ticaret dengesi üzerinde etkisini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda çalışmada 1998M1-2024M1 dönemine ait aylık veriler yerel projeksiyonlar yaklaşımı ile analiz edilmiştir. Çalışmada yerel projeksiyonlar yönteminin tercih edilmesinin nedeni, geleneksel VAR yaklaşımının aksine verilerin dinamikleri üzerine herhangi bir özel varsayım kısıtının bulunmamasıdır. Yapılan ekonometrik analiz sonucunda iklim değışikliği risklerine yönelik Őokların dış ticaret açıklığını azalttığı, enerji, jeopolitik ve döviz kuru Őoklarının dış ticaret açıklığını artırdığı tespit edilmiştir. Enerji, jeopolitik ve döviz kuru Őoklarının dış ticaret açıklığını artırıcı etkisini dengelemek için Türkiye’nin enerji talebini çeşitlendirmesi önerilmektedir. Ayrıca, Türkiye dış ticaret dengesini sağlayabilmesi için jeopolitik risk yönetimi ve döviz kuru istikrarı sağlanmalı, iklim değışikliğine uyum stratejileri geliştirilmesi önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dış Ticaret Dengesi, Yerel Projeksiyonlar Yöntemi, Türkiye

ICDBME

¹ Tarsus Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, ahmetkoluman@tarsus.edu.tr, ORCID: 0000-0002-6157-3051

² Tarsus Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, fkaplan@tarsus.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7417-1126

CLIMATE, ENERGY, EXCHANGE RATE AND GEOPOLITICAL RISKS: A DIFFERENT
VIEW AT TURKEY'S BALANCE OF TRADE

Ahmet KOLUMAN¹

Fatih KAPLAN²

ABSTRACT

Does a climate change shock or a geopolitical shock affect the balance of trade? Does an energy price shock or an exchange rate shock affect the balance of trade? The aim of the study is to examine the impact of climate change, energy price, exchange rate and geopolitical risk variables on Turkey's balance of trade. In this study, the Local Projections approach was applied for analyzing monthly data covering the period of 1998M1–2024M1. In contrast to the typical VAR methodology, the local projections method does not impose any special assumption limitations on the data dynamics, which is why it is selected in this study. The econometric analysis reveals that shocks to climate change risks reduce trade deficits, while energy, geopolitical and exchange rate shocks increase trade deficits. Türkiye is recommended to diversify its energy demand to offset the impact of energy, geopolitical and exchange rate shocks on its trade deficit. Moreover, Türkiye needs to ensure risk management and exchange rate stability in order to maintain its balance of trade, and it is important to develop strategies to adapt to climate change.

Keywords: Balance of Trade, Local Projections Approach, Türkiye

ICDBME

¹ Tarsus University, Vocational School, ahmetkoluman@tarsus.edu.tr, ORCID: 0000-0002-6157-3051

² Tarsus University, Faculty of Applied Sciences, fkaplan@tarsus.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7417-1126

TÜRKİYE'DE DİJİTAL GİRİŞİMCİLİK

Nurgül ERDAL¹

ÖZET

Dijital girişimcilik, girişimcilik faaliyetlerinin fiziksel alana yatırım yapılmadan gerçekleşmesidir. Bu çalışma Türkiye'deki dijital girişimlerin değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma da ikinci veriler kullanılmış ve veriler TÜİK 2023 den alınmıştır. Araştırmaya 10 dan fazla çalışanı olan işletmeler katılmıştır. Toplanan veriler Word Art, Microsoft Excel 2015 ve sosyal bilimlerde kullanılan paket programlarla analiz edilmiştir. 2007 yılında İnternete erişim oranı %85,4 iken, 2023 yılında %96,0 olmuştur. Girişimlerin %40,2'si sosyal medya kullanmaktadır. En fazla sosyal ağ kullanan girişimler %89 ile Facebook, LinkedIn ve Xing olmuştur. Bunu %75,5 ile YouTube, Instagram, Pinterest, Snapchat, Spotify ve %33,6 ile Twitter izlemiştir. Web sitesi sahiplik oranı, 2022 yılında %51,2 iken bu oran 2023 yılında %55,9 oldu. Ekonomik faaliyet grubuna göre en fazla konaklama ve yiyecek faaliyetleri yer almaktadır. Bunu sırasıyla bilgisayar araç ve gereçleri onarımı, bilgi ve iletişim, toptan ve perakende ticaret, imalat, gayrimenkul faaliyetleri takip etmiştir. En az elektrik, gaz buhar su temini, kanalizasyon girişimleri olmuştur. Kurumsal Kaynak Planlaması (ERP) yazılımı kullanımı, 2023 yılında 2021 yılına göre 1,6 puan artarak %29,7 oldu. Müşteri İlişkileri Yönetimi (CRM) yazılımı kullanımı ise 2023 yılında 2021 yılına göre 1,5 puan artarak %12,1 oldu. Girişimlerin bulut girişim kullanım oranı ise %16,4 ve yapay zeka kullanım oranı % 5.5 bulundu. Yapay zekâ kullanım oranının düşük olması maliyetlerin yüksek olmasına ve yeterli uzmanın olmamasına bağlandı. İnternetin yaygınlaşması ve süreçlerin internetle takibi girişimlerin yapısını değiştirmiş ve onları dijitalleşmeye zorlamıştır. Bu değişim ve dönüşümleri adapte edebilen işletmeler sürdürülebilirliğini sağlamış ve şiddetli rekabet ortamında hayatta kalabilmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, Girişimcilik, Dijital Girişimcilik, Yönetim, Teknoloji

ICDBME

¹Dr. Öğr. Üyesi Nurgül ERDAL İstanbul Gelişim Üniversitesi, nerdal@gelisim.edu.tr, ORCID- 0000-0002-2961-3906

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

DIGITAL ENTREPRENEURSHIP IN TÜRKİYE

Nurgül ERDAL¹

ABSTRACT

Digital entrepreneurship is the realization of entrepreneurial activities without investing in physical space. This study was carried out to evaluate digital initiatives in Türkiye. Secondary data was used in the research and the data was taken from TÜİK 2023. Enterprises with more than 10 employees participated in the research. The collected data were analyzed with Word Art, Microsoft Excel 2015 and package programs used in social sciences. While the Internet access rate was 85.4% in 2007, it will be 96.0% in 2023. 40.2% of startups use social media. The startups that use social networks the most are Facebook, LinkedIn and Xing with 89%. This was followed by YouTube, Instagram, Pinterest, Snapchat, Spotify with 75.5% and Twitter with 33.6%. While the website ownership rate was 51.2% in 2022, this rate became 55.9% in 2023. According to the economic activity group, the most common activities are accommodation and food. This was followed by computer equipment repair, information and communication, wholesale and retail trade, manufacturing and real estate activities, respectively. There have been at least electricity, gas, steam, water supply and sewerage initiatives. Enterprise Resource Planning (ERP) software usage increased by 1.6 points in 2023 compared to 2021, reaching 29.7%. Customer Relationship Management (CRM) software usage increased by 1.5 points in 2023 compared to 2021, reaching 12.1%. The cloud enterprise usage rate of the enterprises was 16.4% and the artificial intelligence usage rate was 5.5%. The low rate of artificial intelligence usage was attributed to high costs and lack of sufficient experts. The spread of the Internet and tracking processes via the Internet has changed the structure of enterprises and forced them to digitalize. Businesses that can adapt to these changes and transformations have ensured their sustainability and survived in a fierce competitive environment.

Keywords: Digitalization, Entrepreneurship, Digital Entrepreneurship, Management, Technology

ICDBME

¹Dr. Öğr. Üyesi Nurgül ERDAL İstanbul Gelişim Üniversitesi, nerdal@gelisim.edu.tr, ORCID- 0000-0002-2961-3906

CRITIC YÖNTEMİNDE KENDALL'S TAU B KORELASYON KATSAYISININ
KULLANIMININ ARAŞTIRILMASI

Nuh KELEŞ¹

ÖZET

Çok kriterli karar vermenin önemli bir bölümünü alternatifleri değerlendirmek için kullanılan mevcut kriterlere uygun değerler atamak oluşturmaktadır. Objektif bir kriter ağırlığı belirleme yöntemi olan CRITIC yöntemi karar verici(ler)in kişisel yargılarını göz önünde bulundurmadan problemin karar matrisinde yer alan verilerden yola çıkarak kriter ağırlıklarını hesaplamaktadır. CRITIC yönteminde normalize edilen karar matrisine ait kriterler arasındaki korelasyonlar önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışma CRITIC yöntemi hesaplamalarında Kendall's tau b korelasyon katsayısının kullanımını araştırmayı amaçlamaktadır. Üç farklı karar probleminde Pearson, Spearman ve Kendall's tau b korelasyonları kullanılarak hesaplamalar yapılmıştır. Birinci çalışmada 8 alternatif 3 kritere göre karşılaştırmıştır. Çalışma bulguları analiz edildiğinde Pearson-Spearman (0,991) en düşük, ardından Spearman-Kendall's tau_b (0,994) gelmiş, Pearson- Kendall's tau_b ise pozitif tam korelasyonlu bulunmuştur. İkinci çalışmada 10 alternatif 7 kritere göre karşılaştırmıştır. Çalışma bulguları analiz edildiğinde Pearson- Kendall's tau_b (0,899) en düşük, ardından Pearson-Spearman (0,944) gelmiş ve Spearman-Kendall's tau_b ise (0,985) korelasyonlu bulunmuştur. Üçüncü çalışmada 42 alternatif 8 kritere göre karşılaştırmıştır. Çalışma bulguları analiz edildiğinde Pearson-Spearman (0,990) en düşük, ardından Spearman-Kendall's tau_b (0,994) gelmiş, son olarak Pearson- Kendall's tau_b (0,998) korelasyonlu bulunmuştur. Ele alınan karar problemlerinde hesaplamalar arasındaki korelasyonlar oldukça yüksek olduğundan CRITIC yönteminde farklı korelasyon katsayılarının kullanılmasının bundan sonra yapılacak çalışmalara katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: CRITIC, Korelasyon, Pearson, Spearman, Kendall's tau_b

ICDBME

¹ Dr. Ticaret Bakanlığı, Adana, Türkiye, nhkls01@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6768-728X>

**EXPLORATION OF THE USE OF KENDALL'S TAU B CORRELATION COEFFICIENT IN
THE CRITIC METHOD**

Nuh KELEŞ¹

ABSTRACT

An important part of multi-criteria decision making is assigning appropriate values to the existing criteria used to evaluate alternatives. The CRITIC method, which is an objective criterion weight determination method, calculates the criterion weights based on the data in the decision matrix of the problem, without taking into account the personal judgments of the decision maker(s). In the CRITIC method, correlations between the criteria of the normalized decision matrix have an important business. This study aims to explore the use of Kendall's tau b correlation coefficient in CRITIC method calculations. Calculations were made using Pearson, Spearman, and Kendall's tau_b correlations for three different decision problems. In the first study, eight alternatives were compared according to three criteria. When the study findings were analyzed, Pearson-Spearman (0.991) was the lowest, followed by Spearman-Kendall's tau_b (0.994), and Pearson-Kendall's tau_b was positively fully correlated. In the second study, 10 alternatives were compared according to seven criteria. When the study findings were analyzed, Pearson-Kendall's tau_b (0.899) was the lowest, followed by Pearson-Spearman (0.944), and Spearman-Kendall's tau_b (0.985) was found to be positively correlated. In the third study, 42 alternatives were compared according to eight criteria. When the study findings were analyzed, Pearson-Spearman (0.990) was found to be the lowest, followed by Spearman-Kendall's tau_b (0.994), and Pearson-Kendall's tau_b (0.998) was found to be positively correlated. Since the correlations between calculations in the decision problems considered are quite high, it is assumed that using different correlation coefficients in the CRITIC method will contribute to future studies.

Keywords: CRITIC, Correlation, Pearson, Spearman, Kendall's tau_b

ICDBME

¹ Dr. Ticaret Bakanlığı, Adana, Türkiye, nhkls01@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6768-728X>

MUHASEBE MESLEĞİNİN GELECEĞİNDE YAPAY ZEKÂ SOHBET ÇEVİRİLERİ

İpek YAYLALI¹

ÖZET

Yapay zekâ ve artan dijitalleşme birçok alanda yeniliklere yol açmıştır. Teknolojide yaşanan değişimler tüm meslekleri etkilediği gibi muhasebe mesleğini de doğrudan etkilemiştir. Söz konusu uygulamalar muhasebe alanında bulut muhasebesi, robotik süreç otomasyonu ve yazılım muhasebesi yapay zekâ kullanımını artırmaktadır. Muhasebe alanında bilgisayarların kullanılması ile muhasebe işlemleri eskiye oranla kolaylaşmıştır. Geleneksel muhasebe teknolojinin gelişimi karşısında yetersiz kalmakta ve yapay zekâ dijital muhasebeyi beraberinde getirmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda çalışmanın amacı yapay zekâ ve dijitalleşmenin yaygınlaşmasıyla birlikte muhasebe mesleğinin geleceğinin hangi noktada olduğunu belirlemek üzere üç farklı yapay zekâ (chatgpt, gemini, copilot) uygulamasına dört ülke olan Türkiye, İngiltere, Almanya, Çin kapsamında 4 adet soru yöneltilerek yanıtları alınmaya çalışılmış ve ülkeler bazında bilgiler değerlendirilmiştir. Uygulama doğrultusunda ortaya çıkan sonuçlar; teknolojinin hızlı değişimi, muhasebe mesleğinde önemli dönüşümlere yol açtığını, muhasebecilerin bu teknolojik değişimlere uyum sağlaması, dijital becerilerini geliştirmesi ve sürekli olarak kendilerini güncellemeleri gerektiği belirlenmiştir. Ayrıca, teknolojinin muhasebecilerin yerini tamamen almayacağı aksine muhasebeciler, işletmelere rehberlik ve danışmanlık sağlayarak her zaman önemli rol oynayacakları belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Yapay Zekâ, ChatGBT, Microsoft Copilot, Google Gemini

ICDBME

¹İstanbul Medipol Üniversitesi, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi, ipek.yaylali@medipol.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7171-7752

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

ARTIFICIAL INTELLIGENCE CHAT TRANSLATIONS IN THE FUTURE OF THE
ACCOUNTING PROFESSION

İpek YAYLALI²

ABSTRACT

Artificial intelligence and increasing digitalization have led to innovations in many fields. Changes in technology have directly affected the accounting profession as well as all professions. These applications increase the use of artificial intelligence in cloud accounting, robotic process automation and software accounting. With the use of computers in the field of accounting, accounting transactions have become easier than before. Traditional accounting is insufficient in the face of the development of technology and artificial intelligence brings digital accounting. In line with this information, the aim of the study is to determine where the future of the accounting profession is at with the spread of artificial intelligence and digitalization. 4 questions were asked to three different artificial intelligence (chatgpt, gemini, copilot) applications within the scope of four countries, Turkey, England, Germany, China, and the information was evaluated on a country basis. The results of the application revealed that the rapid change in technology has led to significant transformations in the accounting profession, and accountants need to adapt to these technological changes, improve their digital skills and constantly update themselves. In addition, it was stated that technology will not completely replace accountants, on the contrary, accountants will always play an important role by providing guidance and consultancy to businesses.

Keywords: Accounting, Artificial Intelligence, ChatGBT, Microsoft Copilot, Google Gemini

ICDBME

²Medipol University, Faculty of Business and Management Sciences, ipek.yaylali@medipol.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7171-7752

**SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK UYGULAMALARININ SÜRDÜRÜLEBİLİR PAZARLAMA
STRATEJİLERİNE YANSIMALARI: TEKSTİL SEKTÖRÜNDE NİTEL BİR ARAŞTIRMA**

Ayşenur KILIÇ¹

ÖZET

Sürdürülebilirlik konusu günümüz ve gelecek yıllar için önemini koruyan ve gün geçtikçe daha da önemli hale gelecek bir gündemdir. Hemen hemen her alanda ele alınmaya başlanan sürdürülebilirlik konseptleri kapsam alanları olarak sınıflandırılabilir. Sürdürülebilirlik faaliyetleri birçok alanda birçok şekilde öne çıkar hale gelmiştir. Firmalar ve diğer birçok kuruluş ana hedefleri kapsamına sürdürülebilirlik stratejilerini ele almaktadır. Özellikle firma ve sektör bazlı farklı farklı temalar sürdürülebilirlik çerçevesinde ve boyutlarında incelenmektedir. Araştırmanın konusunu oluşturan tekstil sektöründe sürdürülebilirlik uygulamaları detaylı bir şekilde açıklanacaktır. Tekstil sektöründe sürdürülebilir pazarlama çerçevesinde yeşil pazarlama faaliyetleri incelenecek ve tüketici perspektifinden algısı tartışılacaktır. Bu araştırmanın temel amacı, tekstil firmalarının sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir pazarlama faaliyetlerini detaylıca incelemektir. Literatür taraması, metodoloji araştırması ve firma görüşmesiyle güçlendirilen bu araştırmayla; tekstil sektöründe yer alan firmaların sürdürülebilirlik faaliyetleri, sürdürülebilir pazarlama stratejileri alt başlıklarından yeşil pazarlama stratejileri, bu pazarlama faaliyetinin avantaj ve dezavantajlarını, başarılı stratejiler içinde yer alıp almadığını öğrenmek amaçlanmıştır. Araştırma modeli olarak durum çalışması (örnek olay) kullanılmıştır. Araştırma sonucunda sürdürülebilir faaliyetlerin bütün sektörler tarafından uygulamaya geçilmesi pazarda bir zorunluluk haline gelmiştir. Sürdürülebilir faaliyetlerini doğru bir şekilde gerçekleştiren firmaların stratejileri sağlam bir zemine temellendirilir ve bu da tüketiciler tarafından algılanabilir. Tüketicilerin firma hakkındaki olumlu algısı satın alma faaliyetlerine yansır ve firma için karlılık sağlar. Firma hem doğa dostu olarak hem de karlılığına devam ederek rekabet avantajı sağlar. Rekabet avantajı sağlamak isteyen tüm firmalar bu adımları uzun vadeli olacak şekilde sağlam temellere dayandırarak gerçekleştirmelidir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Yeşil Pazarlama, Tekstil Sektörü

ICDBME

REFLECTIONS OF SUSTAINABILITY PRACTICES ON SUSTAINABLE MARKETING STRATEGIES: A QUALITATIVE RESEARCH IN THE TEXTILE SECTOR

Ayşenur KILIÇ¹

ABSTRACT

The issue of sustainability is an agenda that remains important today and for the coming years and will become even more important day by day. Sustainability concepts, which have begun to be discussed in almost every field, can be classified as scope areas. Sustainability activities stand out in many ways in many areas. Different themes are examined within the framework and dimensions of sustainability, especially on a company and sector basis. Sustainability practices in the textile industry, which is the subject of the research, will be explained in detail. Green marketing activities will be examined within the framework of sustainable marketing in the textile industry and its perception from the consumer perspective will be discussed. The main purpose of this research is to examine the sustainability and sustainable marketing activities of textile companies in detail. This research was strengthened by literature review, methodology research, and company interview; It is aimed to obtain information about the sustainability activities of companies in the textile sector, green marketing strategies, which are the subheadings of sustainable marketing strategies, the advantages and disadvantages of this marketing activity, and whether it is among the successful strategies. The case study was used as the research model. As a result of the research, the implementation of sustainable activities by all sectors has become a necessity in the market. The strategies of companies that carry out their sustainable activities correctly are based on solid foundations, and this can be perceived by consumers. Consumers' positive perception of the company is reflected in purchasing activities and provides profitability to the company. The company provides a competitive advantage by being both environmentally friendly and maintaining its profitability. All companies that want to gain a competitive advantage should take these steps in the long term, based on solid foundations.

Key Words: Sustainability, Green Marketing, Textile Industry

ICDBME

¹Ege University, aysenuur.ak@gmail.com, ORCID: 0009-0005-3199-4401

E-PAZARYERLERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK AÇISINDAN İNCELENMESİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Adnan DUYGUN¹

ÖZET

Son yıllarda tüketicilerin, eskisine kıyasla çok daha fazla çevrimiçi alışveriş yaptıklarını ve aradıklarını bulabildikleri pek çok kategoride ürünü barındıran e-pazaryerlerine yöneldiklerini gözlemlemek mümkündür. Yaşanan Covid-19 pandemisinin de bu süreci hızlandırdığını unutmamak gerekmektedir. Önemi anlaşılan ve son dönemlerde üzerinde durulan bir kavram ise sürdürülebilirlik kavramıdır. Tüketiciler de gerek fiziksel gerekse çevrimiçi alışveriş ortamlarında ihtiyaçlarını karşılamak adına yaptıkları alışverişlerde, sürdürülebilirlik kavramının önemini anlamış ve bu kavramı göz önünde bulundurmaya başlamışlardır. Bu noktadan hareketle ortaya konan çalışmadaki temel amaç, e-pazaryerlerinin sürdürülebilirlik açısından incelenmesidir. Yöntem olarak içerik analizi kullanılmıştır. Çalışmanın kapsamına Türkiye’de faaliyet gösteren e-pazaryerleri dahil edilmiştir. Hangi e-pazaryerlerinin çalışma kapsamında inceleneceğinin belirlenmesi için ise 1 Temmuz 2024 tarihinde güncellenmiş similarweb.com internet sitesinden yararlanılmıştır. Söz konusu sitede, “e-ticaret ve alışveriş” kategorisi ve “Türkiye” seçilerek yapılan arama sonucunda listelenen ilk üç “e-pazaryeri” çalışma kapsamına dahil edilmiştir. Bu e-pazaryerleri sırasıyla; “trendyol.com”, “sahibinden.com” ve “hepsiburada.com” şeklindedir. Her ne kadar similarweb.com “sahibinden.com” sitesini, alt kategori olarak “ilanlar” kategorisinde gösterse de, 2022 yılında Rekabet Kurumu tarafından yayımlanan E-Pazaryeri Platformları Sektör İncelemesi Nihai Raporu’nda “sahibinden.com” e-pazaryeri olarak nitelendirildiğinden, bu çalışmada da e-pazaryeri olarak incelenmiştir. Sonuç olarak çalışma kapsamına dahil edilen üç e-pazaryerinin, sürdürülebilirlik açısından neler yaptıkları ve gelecek hedefleri ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: E-Pazaryeri, Sürdürülebilirlik, İçerik Analizi

ICDBME

¹ İstanbul Gelişim Üniversitesi, aduygun@gelisim.edu.tr ORCID: 0000-0003-4026-4054

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

AN EXAMINATION OF E-MARKETPLACES IN TERMS OF SUSTAINABILITY: THE
CASE OF TURKEY

Adnan DUYGUN¹

ABSTRACT

In recent years, it is possible to observe that consumers have been shopping online much more than in the past and that they are turning to e-marketplaces that host many categories of products where they can find what they are looking for. It should not be forgotten that the Covid-19 pandemic also accelerated this process. A concept whose importance is understood and emphasised recently is the concept of sustainability. Consumers have also understood the importance of the concept of sustainability and started to take this concept into consideration in their shopping to meet their needs in both physical and online shopping environments. Based on this point, the main purpose of this study is to examine e-marketplaces in terms of sustainability. Content analysis was used as a method. The scope of the study includes e-marketplaces operating in Turkey. In order to determine which e-marketplaces will be examined within the scope of the study, the similarweb.com website updated on 1 July 2024 was used. The first three “e-marketplaces” listed as a result of the search made by selecting the “e-commerce and shopping” category and “Turkey” on the said website were included in the scope of the study. These e-marketplaces are “trendyol.com”, “sahibinden.com” and “hepsiburada.com” respectively. Although similarweb.com shows “sahibinden.com” as a sub-category under the category of “advertisements”, since “sahibinden.com” is characterized as an e-marketplace in the E-Marketplace Platforms Sector Review Final Report published by the Competition Authority in 2022, it is also examined as an e-marketplace in this study. As a result, what the three e-marketplaces included in the scope of the study have done in terms of sustainability and their future goals have been revealed.

Keywords: E-Marketplace, Sustainability, Content Analysis

ICDBME

¹ Istanbul Gelisim University, aduygun@gelisim.edu.tr ORCID: 0000-0003-4026-4054

**KOZMETİK ÜRÜN SATIN ALAN TÜKETİCİLERDE REKLAMLARDA ÜNLÜ
KULLANIMININ
SHOWROOMING VE MARKA GÜVENİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ**

**Sezen BOZYİĞİT¹
Hüseyin Alpaslan İŞBİLİR²**

ÖZET

Dijital dünyanın hızlı bir şekilde gelişmesi sayesinde tüketicilerin internet üzerinden alışveriş yapma sıklığı artmıştır. Bu durum da çok kanallı alışveriş türlerinden biri olan showroominge daha fazla başvurulmasına neden olmuştur. Showrooming tüketicilerin mağazaya gidip ürün ve fiyat incelemesi yaparak beğendikleri ve uygun fiyatlı olduğunu düşündükleri ürünleri internet üzerinden satın alma davranışlarıdır. Özellikle kozmetik ürünlerde tüketicilerin mağazada inceleme yapıp daha sonra aynı ürünü uygun fiyata internette satın aldığı dikkat çekmektedir. Ürün reklamlarında kullanılan ünlülerin çekicilik, dürüstlük ve uzmanlık özelliklerine vurgu yapılması da tüketicileri etkileyebilmekte, böylelikle tüketiciler daha fazla ürün satın alabilmekte ve markaya olan güvenleri artmaktadır. Ek olarak tüketicilerin markaya güven duymaları da internette ürün alma olasılığını artırmaktadır. Bu nedenle bu araştırmanın amacı kozmetik ürün satın alan tüketicilerde reklamlarda ünlü kullanımının showrooming ve marka güveni üzerindeki etkisini ortaya çıkartmaktır. Amaca uygun olarak öncelikle reklamda ünlü kullanımının marka güveni ve showrooming üzerindeki etkisi incelenmiştir. Ancak ek olarak showroomingin marka güveni üzerindeki etkisi de bakılmıştır. Araştırmanın örneklemini Türkiye’de yaşayan 18 yaş ve üstü 399 tüketici oluşturmaktadır. Katılımcılara kolayda örnekleme yöntemi vasıtasıyla ulaşılmıştır. Veriler online anket yöntemi ile toplanmıştır. Öncelikle verilere doğrulayıcı faktör analizi yapılmış, daha sonra da hipotezleri test edebilmek için yapısal eşitlik modeli kullanılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi sonucuna göre reklamda ünlü kullanımı çekicilik, dürüstlük ve uzmanlık olmak üzere üç alt boyuttan, marka güveni güvenilirlik ve niyet boyutlarından, showrooming ise tek alt boyuttan meydana gelmektedir. Araştırma sonuçlarına göre reklamlarda kullanılan ünlünün uzmanlığı showroomingi, çekiciliği güvenilirliği ve son olarak showrooming güvenilirlik ve niyeti etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Reklamda Ünlü Kullanımı, Showrooming, Marka Güveni, Kozmetik Ürün

ICDBME

¹ Tarsus Üniversitesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü, sbozyigit@tarsus.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0951-3588

² Tarsus Üniversitesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Ana Bilim Dalı Doktora Öğrencisi, 210916005@tarsus.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4141-0762

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

THE EFFECT OF CELEBRITY ENDORSEMENT IN ADVERTISEMENTS ON
SHOWROOMING AND BRAND TRUST AMONG CONSUMERS PURCHASING
COSMETIC PRODUCTS

Sezen BOZYİĞİT¹
Hüseyin Alpaslan İŞBİLİR²

ABSTRACT

Thanks to the rapid development of the digital world, the frequency of consumers shopping online has increased. This has led to a greater use of showrooming, which is one of the types of multi-channel shopping. Showrooming is the behavior of consumers who go to the store and examine the product and price and buy the products they like and think are affordable over the internet. Especially in cosmetic products, it is noteworthy that consumers make a review in the store and then buy the same product online at an affordable price. Emphasizing the attractiveness, honesty and expertise of celebrities used in product advertisements can also affect consumers, thus consumers can buy more products, and their trust in the brand increases. In addition, consumers' trust in the brand increases the likelihood of buying products online. Therefore, the purpose of this study is to reveal the effect of celebrity use in advertisements on showrooming and brand trust among consumers who purchase cosmetic products. For the purpose, firstly, the impact of celebrity use in ads on brand trust and showrooming was examined. However, the effect of showrooming on brand trust was also examined. The sample of the study consists of 399 consumers aged 18 and over living in Turkey. Participants were reached through the convenience sampling method. Data were collected through an online survey method. First, confirmatory factor analysis was performed on the data, and then structural equation modeling was used to test the hypotheses. According to the results of confirmatory factor analysis, celebrity use in advertising consists of three sub-dimensions: attractiveness, honesty and expertise, brand trust consists of reliability and intention dimensions, and showrooming consists of a single sub-dimension. According to the results of the research, the expertise of the celebrity used in advertisements affects showrooming, attractiveness affects trustworthiness and finally showrooming affects trustworthiness and intention.

Keywords: Celebrity Endorsement in Advertising, Showrooming, Brand Trust, Cosmetic Product

ICDBME

¹ Tarsus Üniversitesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü, sbozyigit@tarsus.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0951-3588

² Tarsus Üniversitesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Ana Bilim Dalı Doktora Öğrencisi, 210916005@tarsus.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4141-0762

İŞLETME DİNAMİKLERİ VE ULUSLARARASI TİCARET HİLELERİ

Masoumeh Askarizadeh KOLSARI¹
Ali Şükrü ÇETİNKAYA²

ÖZET

Küreselleşme sürecinde ticaret ve sermaye hareketlerindeki engellerin kaldırılması, ihracat, ithalat ve doğrudan yabancı yatırımlarda önemli artışlara neden olmuştur. Bu gelişmeler, firmaların yerel pazarların ötesine bakarak yeni fırsatlar aramasına yol açmıştır. Pazarların genişlemesi, rekabeti ve yenilikçiliği teşvik ederken, işletmelerin değişen koşullara uyum sağlama kabiliyetini de zorunlu kılmaktadır. Uluslararası ticaret, işletme dinamiklerini önemli ölçüde etkileyen bir faktördür. İşletme dinamikleri, işletmelerin hem iç hem de dış çevreleriyle etkileşim içinde bulunarak adaptasyon ve yenilik yapma yeteneklerini kapsar. İş zekâsı, bu dinamiklerin önemli bir bileşenidir ve veri analitiği ile bilgi yönetimi tekniklerini kullanarak stratejik karar süreçlerini optimize eder. Ancak, uluslararası ticaretin karmaşıklığı ve rekabetin yoğunluğu, bazı işletmelerin yasa dışı yöntemlere başvurmasına neden olabilmektedir. Ticaret hileleri, adil rekabeti engelleyerek işletmelerin itibarını zedeler ve küresel ticaret sistemine zarar verir. Uluslararası ticarete dolandırıcılık risklerini en aza indirmek ve sürdürülebilir büyüme sağlamak için yasal mekanizmalar ve uluslararası işbirliği büyük önem taşımaktadır. İşletmeler, dinamik yeteneklerini geliştirerek ve iş zekâsını etkin bir şekilde kullanarak bu riskleri yönetebilir ve sürdürülebilir bir şekilde büyüyebilir.

Anahtar Kelimeler: İşletme Dinamikleri, Uluslararası Ticaret Hileleri, Uluslararası Ticaretin Yasal Mekanizmaları.

ICDBME

¹Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası Ticaret Doktora Öğrencisi, arashtad56@gmail.com ORCID: 0009-0009-0806-7502

²Selçuk Üniversitesi, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, alisukru@selcuk.edu.tr ORCID: 0000-0001-8815-7165

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

BUSINESS DYNAMICS AND INTERNATIONAL TRADE FRAUDS

Masoumeh Askarizadeh KOLSARI¹
Ali Şükrü ÇETİNKAYA²

ABSTRACT

The removal of barriers to trade and capital movements during the globalization process has led to significant increases in exports, imports, and foreign direct investments. These developments have prompted firms to seek new opportunities beyond local markets. The expansion of markets encourages competition and innovation, while also necessitating businesses to adapt to changing conditions. International trade is a factor that significantly impacts business dynamics. Business dynamics encompass the abilities of firms to interact with both their internal and external environments, enabling adaptation and innovation. Business intelligence is a crucial component of these dynamics, optimizing strategic decision-making processes through data analytics and information management techniques. However, the complexity of international trade and the intensity of competition can lead some businesses to resort to illegal methods. Trade fraud undermines fair competition, tarnishes the reputation of businesses, and harms the global trade system. To minimize the risks of fraud in international trade and ensure sustainable growth, legal mechanisms and international cooperation are of great importance. Businesses can manage these risks and grow sustainably by developing dynamic capabilities and effectively utilizing business intelligence.

Keywords: Business Dynamics, International Trade Fraud, Legal Mechanisms of International Trade.

ICDBME

¹Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası Ticaret Doktora Öğrencisi, arashtad56@gmail.com ORCID: 0009-0009-0806-7502

²Selçuk Üniversitesi, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, alisukru@selcuk.edu.tr ORCID: 0000-0001-8815-7165

DİJİTAL REZERVASYON PLATFORMLARININ KÜÇÜK ÖLÇEKLİ KONAKLAMA İŞLETMELERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Vahit Oğuz KİPER¹

ÖZET

Bu çalışma, dijital rezervasyon platformlarının (Booking.com, Airbnb vb.) küçük ölçekli konaklama işletmelerinin işleyişi, müşteri profili ve gelirleri üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada, karşılaştırmalı vaka analizi yöntemi kullanılarak 5-10 arası işletme seçilecek ve platform verileri, çevrimiçi görüşmeler ve ikincil veriler toplanacaktır. Elde edilen veriler, nitel analiz yöntemleriyle değerlendirilecektir.

Çalışmanın önemi, küçük ölçekli işletmelere dijital platformları daha etkin kullanmaları için öneriler sunmak, politika yapıcılara dijital platformların turizm sektörüne etkisi konusunda veri sağlamak ve dijitalleşmenin turizm sektöründeki küçük aktörler üzerindeki etkisini anlamaya katkıda bulunmasıdır. Konunun önemi ise; küçük ölçekli turistik işletmelerin rekabet koşullarında ayakta kalabilmesi için, dijitalleşme gelişmelerine ayak uydurabilmelerinin öneminden ortaya çıkmaktadır. Bahsi geçen gruptaki işletmelerin dijital gelişmelere ayak uydurabilmesi rekabette var olabilmeleri anlamına gelmektedir. Aksi durumda bu kategoride yer alan işletmelerin en azından çoğunun ortadan kalkması ve turistik ürün ve hizmetlerde daralma meydana gelmesi kaçınılmaz olacaktır. Araştırmanın bulguları, sektör profesyonelleri ve politika yapıcılar için dijital rezervasyon platformlarının turizm sektörüne katkılarını ve potansiyel sorunlarını vurgulayarak bu platformların daha etkin kullanılmasına yönelik stratejilerin geliştirilmesine ışık tutacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Pazarlama, Konaklama İşletmeleri, Küçük Ölçekli İşletmeler, Turizm, Vaka Analizi

ICDBME

¹ Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, oguzkiper@subu.edu.tr ORCID: 0000-0001-5558-2341

**THE IMPACT OF DIGITAL RESERVATION PLATFORMS ON SMALL-SCALE
ACCOMMODATION BUSINESSES**

Vahit Oğuz KİPER¹

ABSTRACT

This study aims to examine the impact of digital booking platforms (Booking.com, Airbnb, etc.) on the functioning, customer profile and revenues of small-scale accommodation businesses. In the research, 5-10 businesses will be selected using the comparative case analysis method and platform data, online interviews and secondary data will be collected. The data obtained will be evaluated with qualitative analysis methods.

The importance of the study is to provide suggestions for small-scale businesses to use digital platforms more effectively, to provide data to policy makers on the impact of digital platforms on the tourism sector, and to contribute to understanding the impact of digitalization on small actors in the tourism sector. The importance of the subject is; It emerges from the importance of small-scale tourist businesses to keep up with digitalization developments in order to survive in competitive conditions. The ability of businesses in the mentioned group to keep up with digital developments means they can survive in competition. Otherwise, it will be inevitable that at least most of the businesses in this category will disappear and there will be a contraction in touristic products and services. The findings of the research will highlight the contributions and potential problems of digital reservation platforms to the tourism sector for industry professionals and policy makers, and will shed light on the development of strategies for more effective use of these platforms.

Keywords: Digital Marketing, Accommodation, Small Scale Businesses, Tourism, Case Study

ICDBME

¹ Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, oguzkiper@subu.edu.tr ORCID: 0000-0001-5558-2341

HOSHIN KANRI VE KPI YÖNETİMİ: ETKİN BİR UYGULAMA MODELİ ÖNERİSİ

Tekiner KAYA¹

ÖZET

Hoshin Kanri, kurumun tüm fonksiyonlarının, ortak bir amaç doğrultusunda hareket etmesini ve hizalanmasını sağlayan etkin bir yönetim modelidir. Model, operasyonel ve taktik seviye süreçlerden ziyade, günlük iyileştirme ve geliştirme faaliyetleri ile yapılması zor; proje bazlı, sistem geliştirme ve kurma odaklı süreçlerin yapılandırılması temalı faaliyetlerin yönetilmesinde oldukça etkilidir. Diğer yandan hoshin kanri ile günlük faaliyetlerin yönetilmesi sürecinde kullanılan performans yönetimi, KPI (anahtar performans göstergeleri) yönetimi, süreç yönetimi gibi daha operasyonel ve taktik seviye yönetsel yaklaşımlar birbirlerine karıştırılmaktadır. Bu karışıklık, süreç takibinde, ödüllendirme mekanizmalarında, ücret yönetiminde pek çok zorluğu da beraberinde getirmektedir. Bu çalışmada, tekstil sektöründe faaliyet gösteren bir işletmede, yaklaşık bir yıl süren hoshin kanri sisteminin yapılandırılması süreci ile, bu sürecin etkin bir şekilde nasıl yönetildiğine ilişkin kurumda uygulanan model ile elde edilen bulgular ortaya konmuştur. KPI yönetimi ile hoshin kanri'nin entegre ve etkin bir şekilde nasıl yürütülebileceğine ilişkin bir uygulama önerisi de sunulmuştur. Elde edilen bulgular, hoshin yönetimi ile günlük yönetsel süreçlerin organizasyonel bir yeniden yapılanma ile taktik kademe tarafından yürütülen etkin süreç yönetimi ile belirlenen hedeflere ulaşmada %50 iyileştirme sağlandığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Hoshin Kanri, Süreç Yönetimi, Obeya

ICDBME

¹Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, tekiner.kaya@nevsehir.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6136-5028

**INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS**

**HOSHIN KANRI AND KPI MANAGEMENT: AN AFFECTIVE IMPLEMENTATION
MODEL PROPOSAL**

Tekiner KAYA¹

ABSTRACT

Hoshin Kanri is an effective management model that ensures alignment and action of all functions within an organization towards a common goal. The model proves highly effective in managing structured activities focused on project-based system development and establishment, rather than operational and tactical-level processes or daily improvement and development activities. However, confusion arises when performance management tools such as Key Performance Indicators (KPIs), process management, and other operational and tactical managerial approaches are used interchangeably in the management of daily activities within the Hoshin Kanri process. This confusion leads to difficulties in process monitoring, reward mechanisms, and wage management. This study presents findings on how the implementation process of Hoshin Kanri system, lasting approximately one year in a textile sector business, effectively managed the model to achieve organizational restructuring of daily managerial processes through efficient process management conducted at the tactical level to reach established goals with a 56% improvement rate. Additionally, the study proposes an application model suggesting how KPI management can be integrated and effectively carried out alongside Hoshin Kanri.

Keywords: Hoshin Kanri, Process management, Obeya

ICDBME

¹Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, tekiner.kaya@nevsehir.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6136-5028

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

DIGITAL SMART TOURISM APPLICATIONS AND DIGITAL ENTREPRENEURSHIP

Onur Kemal YILMAZ¹

ABSTRACT

Today, with technology, entrepreneurial practices that push the boundaries are emerging. People are coming up with new ideas and striving to implement them in order to earn money and achieve social satisfaction. In this conditions, digital technologies present opportunities for many new business ideas. With these digital technologies, smart city applications are being implemented, and smart tourism applications are emerging from this vision. Smart tourism applications, along with digital technologies, solve problems much more easily and quickly. Smart tourism applications will become more prevalent in the tourism sector in the future. About the subject, the aim of this study is to introduce smart tourism applications that have emerged through digital tools and methods. For this purpose, documentary scanning method is used. Research shows that digital smart tourism applications are being implemented in many countries around the world. It is noteworthy that the number of these applications are increasing each year. Therefore, research shows that digital smart tourism applications present an important field of work for entrepreneurs. Entrepreneurs working in this field will not only earn money for themselves but also contribute to their national tourism.

Keywords: Smart Tourism, Digital Smart Tourism, Entrepreneurship

ICDBME

¹Balıkesir Üniversitesi, yilmazonurkemal@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2371-683X

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ SOHBET ROBOTLARI İLE SOHBET PAZARLAMASI:
BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ

İbrahim Halil EFENDİOĞLU¹

ÖZET

Yapay zekâ ile ön plana çıkan sohbet robotları, işletmelerin müşterilerle olan etkileşimini yeniden şekillendirmiştir. Yapay zeka teknolojilerindeki ilerlemeler, sohbet robotlarının insan duygularını anlama ve yorumlama yeteneklerini artırarak müşteri deneyimlerini iyileştirmektedir. Böylelikle işletmeler pazarlama stratejilerini veriye dayalı hale getirmekte ve operasyonel verimliliklerini artırmaktadır. Bu araştırmanın amacı, sohbet pazarlaması ve yapay zekâ destekli sohbet botları literatürünün kapsamlı bir bibliyometrik incelemesini yapmaktır. Bu amaçla Web of Science veritabanında, “sohbet pazarlaması” ve “sohbet robotları” terimleri ile arama yapılmış ve 1994 ile 2024 yılları arasındaki 212 yayın incelenmiştir. Bulgular, özellikle 2015'ten sonra yayın sayısının sürekli arttığını ve yıllık %8,64 gibi dikkate değer bir büyüme oranı olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte yayınlara, belge başına ortalama 22.07 atıf yapılmıştır. En çok atıf yapılan dergi, 357 atıf ile "Computers in Human Behavior"dır. Diğer taraftan ABD, 143 yayın ile bu konulardaki yayınları ile lider ülke konumundadır ve onu 78 yayın ile Birleşik Krallık izlemektedir. Ayrıca uluslararası ortak yazarlık oranı %33.49 olarak bulunmuş, araştırmaların geniş bir coğrafi alana yayıldığı ve uluslararası işbirliklerinin hızla arttığı görülmüştür. Bu araştırma, konunun yıllar içinde rolünü anlamak için bir temel oluşturmakta ve gelecekte bu konularda çalışacak araştırmacılar için bir yol haritası sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sohbet Pazarlaması, Sohbet Robotları, Bibliyometrik Analiz

ICDBME

¹Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, efendioglu@gantep.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4968-375X

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

CONVERSATIONAL MARKETING WITH AI-POWERED CHATBOTS: A BIBLIOMETRIC
ANALYSIS

İbrahim Halil EFENDİOĞLU¹

ABSTRACT

Artificial intelligence-powered chatbots have reshaped the interaction between businesses and their customers. Advances in AI technology enhance the ability of chatbots to understand and interpret human emotions, thereby improving customer experiences. Consequently, businesses can make their marketing strategies data-driven and increase operational efficiency. This study aims to conduct a comprehensive bibliometric analysis of the literature on conversational marketing and AI-powered chatbots. To this end, a search was conducted in the Web of Science database using the terms "conversational marketing" and "chatbots," examining 212 publications between 1994 and 2024. The findings indicate that the number of publications has continuously increased, particularly after 2015, with a remarkable annual growth rate of 8.64%. Additionally, publications received an average of 22.07 citations per document. The most cited journal is "Computers in Human Behavior," with 357 citations. Furthermore, the United States leads with 143 publications on these topics, followed by the United Kingdom with 78 publications. The international co-authorship rate was 33.49%, highlighting the wide geographical distribution of research and the rapid increase in international collaborations. This study provides a foundation for understanding the role of this topic over the years and offers a roadmap for future researchers in this field.

Keywords: Conversational Marketing, Chatbots, Bibliometric Analysis

ICDBME

¹ Gaziantep University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, efendioglu@gantep.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4968-375X

**EKONOMİK DALGALANMA VE SALGIN DÖNEMİNE İLİŞKİN TÜRKİYE MERKEZ
BANKASINA AİT BAĞIMSIZ DENETÇİ GÖRÜŞLERİNİN ANALİZİ**

Selin COŞKUN¹

ÖZET

Dünya genelinde tüm merkez bankalarının işleyiş mekanizmalarının altındaki temel dayanak noktası alınan kararların bağımsız olmasıdır. Bununla birlikte merkez bankaları karar alma süreçlerinde mevcut uygulanan ekonomi politikalarını göz önünde bulundurmaktadır. Diğer yandan merkez bankalarının da işleyiş süreçleri yasal mevzuat hükümlerine göre ve muhasebe uygulamaları ile standartları çerçevesinde bağımsız denetim tarafından denetlenmekte ve denetçi görüşleri ile birlikte açıklanmaktadır. Bu çalışmada temel amaç Türkiye’de merkez bankası için verilen denetçi görüşlerinin zaman içerisinde seyrini ortaya koymaktır. Aynı zamanda ekonomik dalgalanmaların olduğu, siyasi olayların arttığı ve salgın döneminde merkez bankalarına verilen bağımsız denetçi görüşlerinin araştırılmasıdır. Bu çerçevede çalışmada 5 dönem belirlenmiştir. Birinci dönem dalgalı kura geçilen 2001 yılı ile koalisyon hükümetlerinden sonra iş başına gelen hükümetlerin ilk icraat dönemlerini kapsayan 2007 yılı arasında yaşanan ekonomik ve siyasi dönemdir. İkinci dönem ise dünya genelinde başlayan 2008 ekonomik kriz dönemi ile 2013 yılları arasındadır. Üçüncü dönem ise Türkiye’de referandum, ve yönetim şekli değişimi dönemini kapsayan 2014 ile 2018 yılları arasındadır. Dördüncü dönem ise salgın dönemi öncesi olan 2019 ile salgının yaşandığı 2022 yılları arasındadır. Beşinci dönem ise salgının ardından başlayan yüksek enflasyon dönemi ve oynak kur hareketlerinin olduğu 2022-2023 yıllarıdır. Çalışmanın amacı doğrultusunda Türkiye Cumhuriyeti merkez bankasına ait 2001 -2023 yılları arasındaki bağımsız denetçi raporları içerik analizi yöntemi ile incelenerek karşılaştırılmıştır. Denetçi raporları merkez bankasının web sayfasından temin edilmiştir. Çalışma sonucunda incelenen tüm yıllar için bağımsız denetçiler tarafından olumlu görüş bildirildiği görülmüştür. Denetim faaliyetlerinin 2001 ile 2023 yılları arasında 4 büyük denetim firması tarafından yerine getirildiği, en çok bağımsız denetim faaliyetinin Deloitte firması tarafından yapıldığı belirlenmiştir. Araştırmada belirlenen dönemler olan 2005, 2011, 2018 ve 2023 denetçi değişikliği yapılan yıllar olarak tespit edilmiştir. Bağımsız denetim faaliyetini yerine getiren sorumlu kadın denetçi oranı ise incelenen yıllarda % 60 olarak tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Merkez Bankası, Bağımsız Denetim Raporları, Bağımsız Denetçi Görüşleri

ICDBME

¹Manisa Celal Bayar Üniversitesi Ahmetli Meslek Yüksekokulu, selin.coskun@cbu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8114-5137.

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

ANALYSIS OF INDEPENDENT AUDITOR OPINIONS OF THE CENTRAL BANK OF
TURKIYE ON ECONOMIC FLUCTUATION AND EPIDEMIC PERIOD

Selin COŞKUN¹

ABSTRACT

The fundamental basis behind the functioning mechanisms of all central banks around the world is the independence of the decisions taken. However, central banks take into consideration the currently implemented economic policies in their decision-making processes. On the other hand, the operating processes of central banks are audited by independent auditing in accordance with the legal regulations and within the framework of accounting practices and standards, and are disclosed with the auditor's opinions. The main purpose of this study is to reveal the course of auditor opinions given for the central bank in Turkey over time. It is also an investigation of independent auditor opinions given to central banks during the period of economic fluctuations, increased political events and the epidemic. In this context, five periods were determined in the study. The first period is the economic and political period between 2001 and 2007, when the floating exchange rate was introduced, which covers the first periods of action of the governments that came to power after the coalition governments. The second period is between 2008 and 2013, the economic crisis that started worldwide. The third period is between 2014 and 2018, covering the period of referendum and change of governing style in Turkey. The fourth period is between 2019, before the epidemic, and 2022, when the epidemic occurred. The fifth period is 2022-2023, when there is a period of high inflation and volatile exchange rate movements that started after the epidemic. For the purpose of the study, independent auditor reports of the central bank of the Republic of Turkey between 2001 and 2023 were examined and compared using the content analysis method. Independent auditor reports were obtained from the website of the central bank. As a result of the study, it was seen that positive opinions were disclosed by independent auditors for all years investigated. It was determined that audit activities were carried out by Big 4 audit firms between 2001 and 2023, and the most independent audit activities were carried out by Deloitte. The periods determined in the research, 2005, 2011, 2018 and 2023, were determined as the years when the auditor was changed. The rate of responsible female auditors performing independent audit activities was determined to be 60% in the years examined.

Keywords: Central Bank, Independent Audit Reports, Independent Auditor Opinions

ICDBME

¹Manisa Celal Bayar Üniversitesi Ahmetli Meslek Yüksekokulu, selin.coskun@cbu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8114-5137.

DİJİTAL ZİHNİYET: ÇALIŞANLAR VE İŞYERLERİ AÇISINDAN BİR YAKLAŞIM

Abdullah Zübeyr AKMAN¹

ÖZET

"Dijital zihniyet" kavramı, genel olarak çalışanların ve işyerlerinin dijital dönüşüm sürecinde benimsedikleri bilişsel süreçleri ve davranışları ifade etmektedir. Dijital zihniyet, teknolojik yeniliklere uyum sağlama, dijital araçları ve platformları etkin bir şekilde kullanma, veriye dayalı kararlar alma ve dijital dünyada ortaya çıkan fırsatları ve tehditleri kavrama kapasitesini ortaya koyan bir dizi kavramlardan oluşmaktadır. Bu kavram, çalışanların ve işyerlerinin dijital çağda başarılı olabilmeleri için üstünde durmaları ve önem vermeleri gereken kavramlardan birisidir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, çalışanlar ve işyerleri açısından dijital zihniyet anlayışının ortaya çıkartılması, bunların örgütlere etkisi yaşanan bu durumun örgütlerin değişim ve dönüşümlerinde oynadığı rolü ortaya koymaktır.

Bu bildiri, iş dünyasında dijital zihniyetin önemini vurgulamış ve çalışanlar ile iş yerlerinin bu dönüşüme nasıl uyum sağlayabileceğini ele almıştır. Gelecekte başarılı olmak için, iş yerlerinin dijitalleşme sürecini destekleyen politikaları benimsemesi ve çalışanların dijital becerilerini geliştirmesi gerekmektedir. Dijital zihniyet, bireylerin ve organizasyonların dijital çağa uyum sağlamaları ve bu süreçte başarılı olmaları için kritik bir faktördür. Bu bağlamda kavram temel olarak şu unsurları içerir; teknolojik gelişmelere açık ve meraklı olmak, değişime uyum sağlama yeteneği, yeni fırsatları keşfetmek ve kullanmak, verilere dayalı karar alma alışkanlığı, iş modellerini ve süreçleri dijitalleştirme eğilimi, yenilikçi ve yaratıcı düşünme, iş birliği ve ağ oluşturma becerileri.

Çalışma kapsamında araştırma yöntemi olarak nitel yöntemlerden görüşme tekniği kullanılacaktır. Bu kapsamda amaçlı örneklem kapsamında seçilecek 12 kişiyle görüşmeler gerçekleştirilecektir. Daha sonra elde edilen veriler, MAXQDA 20 programında analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Zihniyet, Dijital Dönüşüm, Çalışanlar, İşyeri, Sosyo-Teknik Sistemler Teorisi

ICDBME

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

**DIGITAL MINDSET: AN APPROACH FROM THE PERSPECTIVE OF EMPLOYEES AND
THE WORKPLACES**

Abdullah Zübeyr AKMAN¹

ABSTRACT

The concept of a "digital mindset" refers to the cognitive processes and behaviors that employees and workplaces in general adopt in the context of digital transformation. A digital mindset is comprised of a set of concepts that demonstrate an individual's capacity to adapt to technological innovations, utilize digital tools and platforms in an effective manner, make data-driven decisions, and comprehend the opportunities and threats that emerge in the digital realm. This concept is one that employees and workplaces would be well advised to prioritize to ensure success in the digital age. The objective of this study is to elucidate the comprehension of the digital mindset among employees and workplaces, its influence on organizational dynamics, and its role in facilitating change and transformation within organizations.

This study underscores the significance of a digital mindset in the business realm and elucidates how employees and workplaces can adapt to this transformation. To ensure future success, workplaces must implement policies that facilitate the digitalization process and cultivate employees' digital competencies. A digital mindset is a critical factor for both individuals and organizations to adapt to and thrive in the digital age. In this context, the concept is comprised of the following elements: an openness and curiosity about technological developments, the capacity to adapt to change, the ability to identify and utilize new opportunities, the inclination to make decisions based on data, the proclivity to digitize business models and processes, innovative and creative thinking, and collaboration and networking skills.

In the context of this study, an interview technique from qualitative research methods will be employed as a research method. Purposive sampling will be used to select 12 individuals to be interviewed. The data obtained will then be analyzed using the MAXQDA 20 program.

Keywords: Digital Mindset, Digital Transformation, Employees, Workplace, Socio-Technical Systems Theory

ICDBME

¹Necmettin Erbakan Üniversitesi, azakman@erbakan.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6392-1884

İŞLETMELERİN DİJİTAL OLGUNLUK SEVİYELERİNİN ÖRGÜT KÜLTÜRÜ
TIPLERİNE YANSIMALARI

İrem HORUZ¹
Tuğba ÇİÇEK²
Yunus Emre TAŞGİT³

ÖZET

İşletmelerin değişimleri kabullenme ve uyum durumları örgütsel kültürlerine bağlı olarak şekillendiği varsayımından hareketle dijital olgunluğa ulaşma sürecinde de örgüt kültürünün yaşamsal öneme sahip bir unsur olduğu söylenebilir. Bireysel yaşamın sürdürülmesinde çevreye uyum sağlama durumu ve hızına ilişkin zorunluluk tezi/metaforu bu bağlamda işletmeler içinde geçerli sayılabilir. Dolayısıyla işletmelerin varlıklarını sürdürülebilmeleri, gelişmelerini sağlayarak rekabet üstünlüğü elde edebilmeleri noktasında, dijital olgunluk ve örgüt kültürü olgularının birlikte ele alınması kavramsal anlamda bütüncül bir değerlendirme yapmaya imkan tanıyacaktır.

Bu araştırma işletmelerin dijital olgunluk seviyelerinin örgüt kültürü tipleri üzerindeki yansımalarını incelemeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda dijital olgunluk seviyeleri: düşük farkındalık ve yüksek farkındalık olmak üzere iki boyut üzerinden değerlendirilirken; örgüt kültürü tipleri olarak: klan kültürü, pazar kültürü, hiyerarşi kültürü ve adhokrasi kültürü incelemeye konu edilmiştir. Araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmış ve veriler anket tekniği ile elde edilmiştir. Devam etmekte olan bir araştırmanın ilk verilerini temsil eden ve işletmelerin eğilimlerini tespit etmeyi amaçlayan bu çalışmada 80 kişiden toplanan veriler analizlere tabi tutulmuştur. Yapılan betimleyici istatistikler sonucunda firmaların en çok klan kültüründe yoğunlaştığı ve dijital olgunluk açısından ise düşük ve yüksek farkındalık düzeylerinin firmalarda eşit oranda dağıldığı görülmektedir. Firmaların dijital olgunluktaki farkındalık seviyelerine göre kültürlerinin farklılaşp farklılaşmadığının ortaya konulması amacıyla gerçekleştirilen T-testi sonucunda pazar kültürü, adhokrasi kültürü ve hiyerarşi kültüründe anlamlı bir farklılığın gerçekleştiği belirlenmiştir. Bu bulgular çerçevesinde dijital olgunluk düzeyi ile örgüt kültürü arasında karşılıklı bir etkileşim olduğu savunulabilir.

Anahtar Kelimeler: İşletme, Dijitalleşme, Dijital Olgunluk Seviyeleri, Örgüt Kültürü Tipleri

ICDBME

¹ Düzce Üniversitesi, Gümüşova Meslek Yüksekokulu, iremhoruz@duzce.edu.tr ORCID: 0000-0002-6048-4452

² Düzce Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, tugbacicek8581@gmail.com ORCID: 0000-0002-5105-3431

³ Düzce Üniversitesi, İşletme Fakültesi, yunusemretasgit@duzce.edu.tr ORCID: 0000-0003-2176-1733

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

REFLECTIONS OF DIGITAL MATURITY LEVELS OF BUSINESSES ON
ORGANIZATIONAL CULTURE TYPES

İrem HORUZ¹
Tuğba ÇİÇEK²
Yunus Emre TAŞGİT³

ABSTRACT

Based on the assumption that the acceptance and adaptation of businesses to changes are shaped by their organizational culture, it can be said that organizational culture is a vital element in the process of reaching digital maturity. The necessity thesis/metaphor regarding the status and speed of adaptation to the environment in the maintenance of individual life can be considered valid for businesses in this context. Therefore, in order for businesses to sustain their existence and achieve competitive advantage by ensuring their development, considering the concepts of digital maturity and organizational culture together will allow for a holistic evaluation in a conceptual sense.

This research aims to examine the reflections of digital maturity levels of businesses on organizational culture types. In this direction, while digital maturity levels are evaluated in two dimensions as low awareness and high awareness; clan culture, market culture, hierarchy culture and adhocracy culture are examined as organizational culture types. Quantitative research method was used in the research and data was obtained by survey technique. In this study, which represents the first data of an ongoing research and aims to determine the tendencies of businesses, data collected from 80 people were subjected to analysis. As a result of the descriptive statistics, it is seen that the businesses are mostly concentrated in clan culture and in terms of digital maturity, low and high awareness levels are equally distributed in the businesses. As a result of the T-test conducted to reveal whether the cultures of the businesses differ according to their awareness levels in digital maturity, it was determined that a significant difference occurred in market culture, adhocracy culture and hierarchy culture. Within the framework of these findings, it can be argued that there is a mutual interaction between the level of digital maturity and organizational culture.

Keywords: Business, Digitalization, Digital Maturity Levels, Organizational Culture Types

ICDBME

¹ Düzce University, iremhoruz@duzce.edu.tr ORCID: 0000-0002-6048-4452

² Düzce University, tugbacicek8581@gmail.com ORCID: 0000-0002-5105-3431

³ Düzce University, yunusemretasgit@duzce.edu.tr ORCID: 0000-0003-2176-1733

**CULTURAL SUSTAINABILITY WITHIN THE SCOPE OF CULTURAL AND CREATIVE
INDUSTRIES: A MUSEUM MARKETING ORIENTED PERSPECTIVE**

Aylin Ecem GÜRŞEN¹

ABSTRACT

Sustainability is widely recognized as one of the most pressing issues of our time. However, the omission of cultural sustainability from the discourse suggests that the three fundamental pillars of sustainability—environmental, economic, and social—remain incomplete. Indeed, the literature indicates that, especially when examining the issue within the context of the creative and cultural industries, culture can be considered as a fourth pillar alongside the traditional three dimensions. However, sustainability, especially cultural sustainability, has received limited attention in both general discourse and specifically within cultural and creative industries and museums. Based on this premise, this study elaborates sustainability, with a particular emphasis on cultural sustainability, in the context of museums. Within this framework, the study first explores the relationship between culture, creative industries, and sustainability, with a particular focus on cultural sustainability. Subsequently, the study addresses sustainability in museums through the lens of museum marketing. Finally, it clarifies the concept of sustainability within the context of the cultural and creative economy. Ultimately, it is demonstrated that cultural sustainability should be regarded as equally important and prioritized alongside the other three key pillars of sustainability. This approach offers substantial opportunities for advancing activities in the creative and cultural industries, shaping public policies, and achieving sustainable development goals. This situation has been elucidated both from the perspective of business agendas and museum marketing activities, as well as within the framework of public policies from the standpoint of government and local authorities. The results are expected to provide a framework for future academic research and the development of applications in the cultural and creative industries.

Keywords: Cultural Sustainability, Cultural and Creative Industries, Orange (Creative) Economy, Museum Marketing, Responsible Marketing

ICDBME

¹Galatasaray University, aegursen@gsu.edu.tr ORCID: 0000-0003-3126-1644

İŞLETMELERDE YAPAY ZEKA ALTYAPI HAZIRLIKLARININ ÖLÇÜLMESİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA

Can Burak NALBANTOĞLU¹
Ali Korhan ÖZEN²
Arzu SERT ÖZEN³

ÖZET

Yapay Zekaya Hazırlık Çerçevesi, kuruluşların Yapay Zeka (AI) teknolojilerini etkin bir şekilde benimseme ve entegrasyon kapasitelerini değerlendirmelerine ve geliştirmelerine yardımcı olmak için tasarlanmış bir modeldir. YZ'nin bu dönüşümdeki rolü, görevleri otomatikleştirmeyi, karar vermeyi iyileştirmeyi ve yenilikçi çözümler sunmayı, böylece iş süreçlerini optimize etmeyi ve onları daha verimli ve pazar taleplerine duyarlı hale getirmeyi içermektedir. Yapay zekaya hazırlık çerçevesinin dört temel boyutu bulunmaktadır. Teknoloji boyutu, bir kuruluşun yapay zeka (YZ) dağıtımını desteklemek için sahip olduğu teknolojik yetenekler ve altyapıya odaklanır. Faaliyetler boyutu, YZ teknolojilerini etkin bir şekilde kullanmak için gerekli olan kurumsal süreçleri ve uygulamaları inceler. Sınırlar boyutu, YZ'nin dış paydaşlarla ve genel ekosistemle etkileşimleri nasıl etkileyebileceği de dahil olmak üzere kurumsal sınırlara bakar. Hedefler boyutu ise, kuruluşun hedeflerinin YZ'nin potansiyel faydaları ile ne kadar uyumlu olduğunu ve YZ'nin bu hedeflere ulaşmada sağlayabileceği katma değeri değerlendirir. YZ'nin hizmet sektörünün genelinde nasıl algılandığına ve gelecekte nasıl bir kullanım alanına sahip olacağına ilişkin bakış açısı kazanılması amaçlanmıştır. Bu kapsamda, hizmet sektörü içerisinde farklı faaliyet alanlarına sahip firmalarda çalışan, orta ve üst düzey yöneticilerden (N=149) toplanan anketler sektör düzeyine kümelenererek, her bir boyutun ortalaması alınmıştır. İstanbul'da çalışan, hizmet sektörü içerisinde farklı faaliyet alanlarına sahip firmalarda görev yapan orta ve üst düzey yöneticilerden oluşan bu grup, sektördeki dijital dönüşüm süreçlerini ve yapay zeka entegrasyonunu en iyi değerlendirebilecek kişilerden oluşmaktadır. Orta ve üst düzey yöneticilerin bu tür stratejik kararların alınmasında ve teknolojik adaptasyon süreçlerinde kritik rol oynadığı düşünülürse, bu örneklemin, çalışma için yeterli bir temsiliyet sağladığı söylenebilir. Elde edilen bulgular, sektördeki yöneticilerin hizmet sektöründeki teknoloji durumundan ve gelecekteki yeni teknolojilerin sağlaması muhtemel katma değer potansiyelinden yararlanma becerisini orta seviyede gördüklerini göstermektedir. Benzer şekilde sektördeki yöneticilerin, YZ'nin mevcut ve gelecekteki örgütsel faaliyetleri destekleme ve bu faaliyetlerle ilişki kurma biçimlerini orta seviyede görmektedirler. Ayrıca YZ'nin örgütsel sınırlar ve hedeflere desteği ve bunlarla ilişkilerinin orta seviyede olduklarını düşünmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka, Yapay Zeka Hazırlık, Yapay Zeka Altyapı

¹İstanbul Gelişim Üniversitesi, İktisadi ve İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, cannalbantoglu@gelisim.edu.tr ORCID: 0000-0002-0903-4085

²İstanbul Gelişim Üniversitesi, İktisadi ve İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, akozen@gelisim.edu.tr ORCID: 0000-0002-4995-6914

³İstanbul Gelişim Üniversitesi, İktisadi ve İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, arsert@gelisim.edu.tr ORCID: 0000-0002-5743-4075

**A STUDY ON MEASURING ARTIFICIAL INTELLIGENCE FRAMEWORK READINESS
IN BUSINESSES**

Can Burak NALBANTOĞLU¹
Ali Korhan ÖZEN²
Arzu SERT ÖZEN³

ABSTRACT

The AI Readiness Framework is a model designed to help organizations assess and improve their capacity to effectively adopt and integrate Artificial Intelligence (AI) technologies. AI's role in this transformation includes automating tasks, improving decision-making and delivering innovative solutions, thus optimizing business processes and making them more efficient and responsive to market demands. The AI readiness framework has four key dimensions. The technology dimension focuses on the technological capabilities and infrastructure an organization has in place to support the deployment of artificial intelligence (AI). The activities dimension examines the organizational processes and practices required to effectively use AI technologies. The Boundaries dimension looks at organizational boundaries, including how AI may affect interactions with external stakeholders and the overall ecosystem. The objectives dimension assesses how well the organization's objectives are aligned with the potential benefits of AI and the added value AI can bring in achieving these objectives. It is aimed to gain a perspective on how AI is perceived throughout the service sector and how it will be used in the future. In this context, the questionnaires collected from middle and senior managers (N=149) working in companies with different fields of activity in the service sector were clustered at the sector level and the average of each dimension was taken. This group, which consists of middle and senior managers working in companies with different fields of activity in the service sector, working in Istanbul, consists of people who can best evaluate the digital transformation processes and artificial intelligence integration in the sector. Considering that middle and senior managers play a critical role in making such strategic decisions and technological adaptation processes, it can be said that this sample provides a sufficient representation for the study. The findings indicate that the managers in the sector see the ability to utilize the state of technology in the service sector and the potential value-added potential of future new technologies at a medium level. Similarly, the managers in the sector see the ways in which AI supports and relates to current and future organizational activities at a medium level. They also consider AI's support for and relationship with organizational boundaries and goals to be moderate.

Keywords: Artificial Intelligence, Artificial Intelligence Readiness, Artificial Intelligence Framework

¹İstanbul Gelisim University, Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences, cannalbantoglu@gelisim.edu.tr ORCID: 0000-0002-0903-4085

² İstanbul Gelisim University, Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences, akozen@gelisim.edu.tr ORCID: 0000-0002-4995-6914

³ İstanbul Gelisim University, Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences, arsert@gelisim.edu.tr ORCID: 0000-0002-5743-4075

ANNELERİN BAKIŞ AÇISIYLA ÇOCUKLARIN ATIŞTIRMALIK ÜRÜNLERİ TÜKETİM EĞİLİMLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Asiye Şeyma ERDEM¹
Tuğba KILIÇER²

ÖZET

Bu araştırmanın amacı 2 ile 14 yaş arasındaki çocukların atıştırma ürünleri tüketim eğilimlerini annelerin bakış açısıyla ortaya çıkarmaktır. Çalışma nicel araştırma metodolojisinden yararlanılarak kurgulanmıştır. Araştırma yaklaşımı olarak tanımlayıcı araştırma yaklaşımından yararlanılmıştır. Araştırmanın evreni 2 ile 14 yaş arası çocuğu olan annelerden oluşmaktadır. Evrenin çerçevesini belirlemenin zorluğu göz önünde bulundurularak örneklem seçme yoluna gidilmiştir. Araştırmada yargısal örnekleme tekniğinden yararlanılarak 2 ile 14 yaş arası çocuğu olan annelere ulaşılmıştır. Araştırmada katılımcıların genel tercihlerini ve eğilimlerini belirlemek için veri toplama tekniği olarak çevrim içi anket tekniğinden yararlanılmıştır. Veri toplama aracında çocukların atıştırma ürünleri tüketme eğilimlerini belirlemeyi amaçlayan 25 adet Likert tipli ifade geliştirilmiştir. Ayrıca katılımcıların demografik özelliklerini ve atıştırma ürünleri satın alma tercihlerini belirlemeyi amaçlayan kapalı uçlu sorulara yer verilmiştir. Araştırmada örneklem büyüklüğü belirlenirken toplam ifade sayısının en az beş katı bir örnekleme ulaşma (Hair, Black, William, Babin ve Anderson, 2014) kriteri göz önünde bulundurulmuş ve toplam 203 katılımcıya ulaşılmıştır. Veriler SPSS 24.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde açıklayıcı faktör analizinden, güvenilirlik katsayısı hesaplamasından ve betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır.

Katılımcıların demografik özellikleri incelendiğinde yaş açısından 36 ile 45 yaş arasındaki kadınların, eğitim açısından üniversite mezunlarının, meslek açısından ev kadınlarının ağırlıkta olduğu görülmektedir. Katılımcıların dörtte üçüne göre ambalajlı gıda ürünleri satın alırken dikkat ettikleri en önemli kriterler, sağlıkla ilgili bir yararının olması ve içeriğinde katkı maddesinin olmamasıdır. Katılımcıların en çok satın aldığı atıştırma ürünler, çikolata ve hazır dondurmadır. Ara sıra satın aldığı ürünler ise bisküvi, gofret, kraker ve ciptir. Yapı geçerliliğini test etmek için yapılan açıklayıcı faktör analizi sonucunda ulaşılan bulgular, atıştırma tüketim eğilimlerinin beş faktörlü bir yapıdan oluştuğunu göstermektedir. Bu faktörler; sağlıklı atıştırma tüketmeye teşvik etme, sağlıksız atıştırma tüketmeye izin verme, sağlıksız atıştırma tüketmeye izin vermeme, sağlıksız atıştırma tüketmeye sınır koyma ve okulda sağlıksız atıştırma tüketimi olarak adlandırılmıştır. Bu faktörler içerisinde katılımcılar en çok çocuğunu sağlıklı atıştırma ürünleri tüketmeye teşvik etmeye önem vermektedir. Katılımcı anneler çocuklarının sağlıksız atıştırma ürünleri tüketmelerine yüksek düzeyde sınır koymaktadır. Katılımcılar çocuklarının sağlıksız atıştırma ürünleri tüketmelerine düşük düzeyde izin vermektedir. Katılımcı annelerin çocuğuna sağlıklı atıştırma ürünleri faydalarını anlatmaya, evde sağlıklı atıştırma hazırlamaya, ana öğünlerde dengeli, düzenli beslenip rol model olmaya ve sağlıklı atıştırma ürünleri okul çantasına koymaya yüksek düzeyde önem verdikleri anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Atıştırma ürün tüketimi, Tüketimde annenin rolü, Çocuk tüketici
Çalışma Alanı: Kongre ana alanlarından en çok iki tanesi seçilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Atıştırma Ürün Tüketimi, Tüketimde Annenin Rolü, Çocuk Tüketici

¹ Bağımsız Araştırmacı, asiyeseymaerdem@gmail.com

² Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, tugba.kilicer@gop.edu.tr, 0000-0003-4583-7915

**A RESEARCH ON CHILDREN'S CONSUMPTION TENDENCIES OF SNACK PRODUCTS
FROM THE PERSPECTIVE OF MOTHERS**

**Asiye Şeyma ERDEM¹
Tuğba KILIÇER²**

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the snack product consumption trends of children between the ages of 2 and 14 from the perspective of mothers. The study was designed using quantitative research methodology. The descriptive research approach was used as the research approach. The population of the study consists of mothers with children between the ages of 2 and 14. Considering the difficulty of determining the framework of the population, a sample selection method was used. In the study, mothers with children between the ages of 2 and 14 were reached using the judgmental sampling technique. In the study, an online survey technique was used as a data collection technique to determine the general preferences and tendencies of the participants. 25 Likert-type items were developed in the questionnaire to determine the tendency of children to consume snack products. In addition, closed-ended questions were included to determine the demographic characteristics of the participants and their preferences for purchasing snack products. When determining the sample size in the study, the criterion of reaching a sample of at least five times the total number of items (Hair, Black, William, Babin, & Anderson, 2014) was taken into consideration and a total of 203 participants were reached. The data were analyzed using the SPSS 24.0 program. Explanatory factor analysis, reliability coefficient and descriptive statistics were used in the analysis of the data.

When the demographic characteristics of the participants are examined, it is seen that women between the ages of 36 and 45 are predominant in terms of age, university graduates in terms of education and housewives in terms of profession. According to three-quarters of the participants, it is very important for packaged food products to have a health benefit and not contain additives when purchasing them. The snack products that the participants frequently buy the most are chocolate and packaged ice cream. The products they occasionally buy are cookies, wafers, crackers and chips. The findings obtained as a result of the explanatory factor analysis conducted to test the construct validity show that snack consumption tendencies consist of a five-factor structure. These factors are named as encouraging healthy snacks, allowing unhealthy snacks, not allowing unhealthy snacks, setting limits on unhealthy snack consumption and unhealthy snack consumption at school. Among these factors, the participants attach the most importance to encouraging their children to consume healthy snacks. Participating mothers set high limits on their children's consumption of unhealthy snack products. Participants allow their children to consume unhealthy snacks at a low level. It is understood that participating mothers attach great importance to explaining the benefits of healthy snacks to their children, preparing healthy snacks at home, being a role model by eating balanced and regular meals at main meals, and putting healthy snacks in school bags.

Keywords: Snack Product Consumption, The Role of Mother in Consumption, Child Consumer

¹ Bağımsız Araştırmacı, asiyeseymaerdem@gmail.com

² Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, tugba.kilicer@gop.edu.tr, 0000-0003-4583-7915

SOSYAL SORUMLU TÜKETİM DAVRANIŞI VE MODA YAŞAM TARZININ YERLİ ÜRÜN SATIN ALMA NİYETİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Muhammed Enes SAYIN¹

ÖZET

Yerli ürün tercihi tüketicilerin satın aldığı veya satın alma niyetinde olduğu ürün ve hizmetlerde buldukları ülke sınırları içinde ve kendi ülke imkanlarıyla (sermaye, işgücü, hammadde gibi) üretilen ürün ve hizmetleri tercih etmesi anlamına gelmektedir. Tüketiciler gerek milliyetçi duygular, gerek siyasi ya da kültürel sebepler gerekse savaş ve ekonomik kriz gibi sebeplerle yerli ürünleri almayı tercih etmektedirler. Öte yandan tüketicinin satın alma kararlarını vermede onu etkileyen başka etkenler de bulunmaktadır. Bunlardan biri satın alma ya da genel olarak tüketim davranışlarında sosyal sorumlu tüketim davranışıdır. Kaynakların kullanımında sürdürülebilirliği temel alan, doğal çevreye verilen zararı minimize eden yöntemleri arayan tüketim şekli olarak tanımlanabilen sosyal sorumlu tüketim davranışı tüketiciyi en ideal ürünü aramaya, bulmaya ve satın almaya itmektir. Bunun yanında tüketicilerin moda tutumları satın alma davranışını etkileyen bir diğer kavramdır. Moda toplumun belirli bir zaman diliminde tercih ettiği giyim, aksesuar, saç stili, makyaj, yaşam tarzı ve bunun gibi diğer estetik seçimleri ifade etmektedir. Bu çalışmada tüketicilerin sosyal sorumlu tüketim davranışları ile moda yaşam tarzlarının yerli üretim ürünleri satın alma niyeti üzerindeki etkisinin ortaya çıkartılması amaçlanmaktadır. Çalışmada anket tekniği yardımıyla veri toplanması planlanmaktadır. Bu kapsamda oluşturulan anket formunda John Antil tarafından geliştirilen sosyal sorumlu tüketim davranışı ölçeği, Çağan ve Öztürk tarafından geliştirilen moda yaşam tarzı ölçeği kullanılacaktır. Ayrıca yerli ürün satın alma niyetini ölçmeye yönelik sorular anket formunda yer alacaktır. Toplanacak verilerle sosyal sorumlu tüketim davranışı ve marka sadakati ile yerli ürün tercihi arasındaki ilişki SPSS paket programı aracılığıyla test edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Tüketici Davranışı, Sosyal Sorumlu Tüketim, Moda, Yerli Ürün

ICDBME

**EXAMINING THE EFFECT OF SOCIALLY RESPONSIBLE CONSUMPTION BEHAVIOR
AND FASHION LIFESTYLE ON THE INTENTION TO PURCHASE DOMESTIC
PRODUCTS**

Muhammed Enes SAYIN¹

ABSTRACT

Domestic product preference means that consumers prefer products and services that are produced within the borders of the country they are in and with their own country's resources (such as capital, labor force, raw materials). Consumers prefer to buy domestic products due to reasons such as nationalist feelings, political or cultural reasons, or war and economic crisis. On the other hand, there are other factors that affect the consumer in making purchasing decisions. One of these is socially responsible consumption behavior in purchasing or consumption behavior in general. Socially responsible consumption behavior, which can be defined as a form of consumption that is based on sustainability in the use of resources and seeks methods that minimize the damage to the natural environment, pushes the consumer to search, find and purchase the most ideal product. In addition, consumers' fashion attitudes are another concept that affects purchasing behavior. Fashion refers to clothing, accessories, hair style, make-up, lifestyle and other aesthetic choices preferred by society in a certain period of time. This study aims to reveal the effect of consumers' socially responsible consumption behaviors and fashion lifestyles on their intention to purchase domestically produced products. In the study, it is planned to collect data with the help of survey technique. In the survey form created in this context, the socially responsible consumption behavior scale developed by John Antil and the fashion lifestyle scale developed by Çağın and Öztürk will be used. Additionally, questions to measure the intention to purchase domestic products will be included in the survey form. With the data to be collected, the relationship between socially responsible consumption behavior, brand loyalty and domestic product preference will be tested through the SPSS package program.

Keywords: Consumer Behavior, Socially Responsible Consumption, Fashion, Domestic Product

ICDBME

**MESLEKİ EĞİTİMDE DİJİTALLEŞME VE YENİ YAKLAŞIMLAR: AKADEMİSYEN
GÖRÜŞLERİ BAĞLAMINDA ÖZEL GÜVENLİK EĞİTİMİNİN GELECEĞİ VE
METAVERSE**

**Ali YAĞCI¹
Ali Davut ALKAN²**

ÖZET

Metaverse, sanal gerçeklik (VR), artırılmış gerçeklik (AR), simülasyon ve ikinci yaşam uygulamaları eğitimde giderek yaygınlaşmaktadır. Bu teknolojiler, öğrencilere gerçek hayattaki risklere girmeden farklı senaryoları deneyimleme fırsatı sunar. Özellikle özel güvenlik eğitiminde, bu teknolojiler güvenli ve kontrollü bir ortam sağlayarak öğrencilere çeşitli güvenlik durumlarını pratik yapma imkanı verir. Ayrıca, öğrencilerin sektördeki profesyonellerle işbirliği yapmalarına ve ağ kurmalarına yardımcı olabilir. VR ve AR gibi araçlar, öğrenme deneyimini zenginleştirir ve öğrencilere becerilerini güvenli bir ortamda uygulama fırsatı sunar. Bu araştırmanın amacı, gelecekte özel güvenlik eğitimi alanına yön verecek öğretim elemanlarının Metaverse'e ve Metaverse'de özel güvenlik eğitiminin ne şekilde yer bulacağına ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırma, 12 öğretim elemanı ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılarak veriler görüşme tekniği ile elde edilmiştir. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen ve uzman görüşleri doğrultusunda revize edilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Çalışma süresince elde edilen veriler nitel veri analizi yöntemiyle incelenmiştir. Çalışma sonucunda katılımcıların; Metaverse kavramı, Metaverse'ün özel güvenlik eğitiminin geleceğine ve özel güvenlik pratiklerine etkileri, Metaverse platformlarının kullanımında yaşanabilecek zorluklara yönelik bulgular elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Metaverse, Özel Güvenlik, Özel Güvenlik ve Koruma, Öğretim Elmanı

ICDBME

¹ Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, ayagci89@gmail.com ORCID: 0000-0003-0359-4927

² Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, alidavutalkan@ohu.edu.tr ORCID: 0000-0002-9463-8683

**DIGITALIZATION AND NEW APPROACHES IN VOCATIONAL EDUCATION: THE
FUTURE OF PRIVATE SECURITY EDUCATION AND METAVERSE IN THE CONTEXT
OF ACADEMICIAN VIEWS**

Ali YAĞCI¹
Ali Davut ALKAN²

ABSTRACT

Metaverse, virtual reality (VR), augmented reality (AR), simulation and second life applications are becoming increasingly common in education. These technologies offer students the opportunity to experience different scenarios without being exposed to real-life risks. Especially in private security education, these technologies provide a safe and controlled environment, allowing students to practice various security situations. It can also help students collaborate and network with professionals in the industry. Tools such as VR and AR enrich the learning experience and give students the opportunity to practice their skills in a safe environment. The aim of this research is to determine the views of the lecturers who will shape the field of private security education in the future on the Metaverse and how private security education will take place in the Metaverse. The research was conducted with 12 lecturers. Qualitative research method was used in the study and data were obtained through interview technique. The data were collected through a semi-structured interview form developed by the researchers and revised in line with expert opinions. The data obtained during the study were analyzed by qualitative data analysis method. As a result of the study, findings were obtained regarding the concept of Metaverse, the effects of Metaverse on the future of private security education and private security practices, and the difficulties that may be experienced in the use of Metaverse platforms.

Keywords: Metaverse, Private Security, Private Security and Protection, Teaching Assistant

ICDBME

¹ Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, ayagci89@gmail.com ORCID: 0000-0003-0359-4927

² Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, alidavutalkan@ohu.edu.tr ORCID: 0000-0002-9463-8683

**KARBON MUHASEBESİ PERPEKTİFİNDEN MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ'NİN
KARBON AYAK İZİNİN HESAPLANMASINA İLİŞKİN BİR ARAŞTIRMA**

Mehmet Murat GUTNU¹

ÖZET

Küresel ısınma ve iklim değişikliği, çağımızın en büyük çevresel sorunları arasında yer almakta ve bu sorunlar, insan faaliyetlerinin yol açtığı sera gazı emisyonlarından kaynaklanmaktadır. Karbon ayak izi, bir bireyin, işletmenin veya ürünün doğrudan ya da dolaylı olarak atmosfere saldıdığı toplam sera gazı miktarını ifade etmektedir. Genellikle karbondioksit (CO₂) cinsinden ölçülen bu kavram, çevresel sürdürülebilirlik açısından kritik bir gösterge olarak kabul edilmektedir. Bu bağlamda, karbon muhasebesi, bir organizasyonun, ürünün veya faaliyetin karbon ayak izini hesaplama ve izleme sürecidir. Karbon muhasebesi, organizasyonların sera gazı emisyonlarını tespit etmelerine, bu emisyonları yönetmelerine ve azaltma stratejileri geliştirmelerine olanak tanımaktadır. Bu çerçevede, bilimin merkezi olan üniversitelerin karbon ayak izinin azaltılmasına öncülük etmesi değerlidir. Bu çalışma Mardin Artuklu Üniversitesi'nin karbon ayak izinin hesaplanması ve muhasebeleştirilmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden örnek olay yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada üniversitenin enerji tüketiminden kaynaklanan (benzin, motorin, LPG, kömür, elektrik) karbon emisyonu hesaplanmıştır. Üniversitenin birincil karbon ayak izi IPCC Metodolojisi Tier 1 yaklaşımıyla hesaplanmıştır. Çalışma sonucunda Mardin Artuklu Üniversitesi'nin 2017-2023 yılları arasında toplam karbon ayak izi miktarı 1.030.345,63 Ton CO₂ olarak hesaplanmıştır. Bu miktarın % 87'sinin (905.248,38 Ton CO₂) motorin tüketiminden kaynaklandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Karbon Muhasebesi, Karbon Ayak İzi, Üniversiteler

ICDBME

**A RESEARCH ON CALCULATION OF CARBON FOOTPRINT OF MARDIN ARTUKLU
UNIVERSITY FROM CARBON ACCOUNTING PERSPECTIVE**

Mehmet Murat GUTNU¹

ABSTRACT

Global warming and climate change are among the biggest environmental problems of our age, and these problems are caused by greenhouse gas emissions caused by human activities. Carbon footprint refers to the total amount of greenhouse gases that an individual, organization or product directly or indirectly releases into the atmosphere. This concept, usually measured in terms of carbon dioxide (CO₂), is considered a critical indicator in terms of environmental sustainability. In this context, carbon accounting is the process of calculating and monitoring the carbon footprint of an organization, product or activity. Carbon accounting allows organizations to identify greenhouse gas emissions, manage these emissions and develop reduction strategies. In this context, it is valuable for universities, which are centers of science, to lead in reducing carbon footprints. This study was conducted to calculate and account for the carbon footprint of Mardin Artuklu University. The case study method, one of the qualitative research methods, was used in the study. The carbon emissions (gasoline, diesel, fuel-oil, coal, electricity) resulting from the university's energy consumption were calculated in the study. The primary carbon footprint of the university was calculated with the IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) Methodology Tier 1 approach. As a result of the study, the total carbon footprint of Mardin Artuklu University between 2017 and 2023 was calculated as 1,030,345.63 tons of CO₂. It was concluded that 87% of this amount (905,248.38 tons of CO₂) was caused by diesel consumption.

Keywords: Carbon Accounting, Carbon Footprint, Universities

ICDBME

¹Mardin Artuklu Üniversitesi, muratgutnu@artuklu.edu.tr ORCID: 0000-0002-3547-0729

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

“DİJİTAL DAYANIKLILIK” ÜZERİNE YAPILMIŞ ULUSLARARASI ÇALIŞMALARIN
BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Fırat GÜLTEKİN¹

ÖZET

Dijitalleşmenin hızla arttığı günümüzde ister gündelik hayatta olsun ister iş hayatında olsun dijital araçlar sıklıkla kullanılmaktadır. Bu araçların kişileri tüketmemesi ve yorgun hissettirmemesi için dijital dayanıklılık oldukça önemli bir konu haline gelmeye başlamıştır. Bu çalışmanın temel amacı da dijital dayanıklılık konusunda yazılmış Web of Science veri tabanına yansımış uluslararası makalelerin bibliyometrik profilini çıkarmaktır. Tarama yapılırken anahtar kelimeler olarak "digital resilience (dijital dayanıklılık)" "cyber resilience (siber dayanıklılık)" ve "cyber-resilience (siber-dayanıklılık)" seçilmiştir. Hiçbir kısıtlama yapılmadan ilk taramada bu konuda çalışılmış 801 çalışma olduğu görülmüştür. Daha sonra çalışmaya sadece “makale” olma kısıtı getirilmiş ve bu sayı 432’ye düşmüştür. Konu ile ilgili yapılan çalışmalar incelenirken; çalışmaların yılı, bilim dalı, ülkesi, en fazla yayın yapan araştırmacıları, en fazla atıf alan 5 çalışma olmak üzere 5 kategoride incelenmiştir. Bunların yanında ortak yazar analizini, yazarların atıf analizini, anahtar sözcük analizini yapabilmek ve görselleştirmek için VOSviewer 1.6.18 yazılımı kullanılmıştır. Makalelerin, ilk yayın yılı 2013’tür. Konuyla ilgili 94 alanda çalışma yapılmıştır. “Yönetim ve İşletme” alanında toplam 55 çalışma olduğu belirlenmiştir. En fazla yayın yapan yazarlar Kadobayashi Y.(n=8) ve Zhu Y. (n=8)’dir. En fazla çalışmanın yapıldığı ülke ise ABD (n=113)’dir. Türkiye’den konu ile ilgili yapılan bir çalışmanın olmadığı görülmüştür. Başlığında dijital dayanıklılık olan ve en çok atıf alan çalışmada Jin vd. (2017) tarafında yapılan çalışma olup 104 atıf almıştır. Çalışma sonucunda hem ulusal hem de uluslararası özellikle işletme ve yönetim alanlarında konu ile ilgili yapılacak çalışmalara ihtiyaç olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Dayanıklılık, Siber Dayanıklılık, Dayanıklılık, Bibliyometrik Analiz

ICDBME

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Alaçam Meslek Yüksekokulu, frat.gultekin@omu.edu.tr , ORCID: 0000-0001-9456-1818

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

**BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF INTERNATIONAL STUDIES ON “DIGITAL
RESILIENCE”**

Fırat GÜLTEKİN¹

ABSTRACT

In today's rapidly increasing digitalization, we frequently use digital tools in daily and business life. In order for these tools not to exhaust us and make us feel tired, digital resilience has become a very important issue. The main purpose of this study is to create a bibliometric profile of international articles written on the subject of digital resilience and reflected in the Web of Science database. While scanning, the keywords "digital resilience", "cyber resilience" and "cyber-resilience" were selected. In the first scan without any restrictions, it was seen that there were 801 studies on this subject. Later, the study was restricted to being only an "article" and this number was reduced to 432. While examining the studies on the subject; the studies were examined in 5 categories as year, branch of science, country, researchers who published the most, and 5 studies that received the most citations. In addition to these, VOSviewer 1.6.18 software was used to perform and visualize co-author analysis, author citation analysis, keyword analysis. The first publication year of the articles is 2013. Studies were conducted in 94 fields related to the subject. It was determined that there were a total of 55 studies in the field of “Management and Business Administration”. The authors who published the most were Kadobayashi Y. and Zhu Y. (n=8). The country where the most studies were conducted was the USA (n=113). It was seen that there was no study conducted on the subject from Turkey. The most cited study, which had digital resilience in its title, was the study conducted by Jin et al. (2017) and received 104 citations. As a result of the study, it was understood that there was a need for studies on the subject, especially in the fields of business and management, both nationally and internationally.

Keywords: Digital Resilience, Cyber Resilience, Resilience, Bibliometric Analysis

ICDBME

¹Ondokuz Mayıs University, Alaçam Vocational School, firat.gultekin@omu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9456-1818

META EVRENDE MODA GİRİŞİMCİLİĞİ

Evrım KABUKCU¹

ÖZET

Girişimcilik, her dönem ve her toplumda önemini koruyan bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle günümüz teknolojisindeki hızlı gelişmelerin etkisi sebebi ile girişimcilik çok daha karmaşık bir kavram haline gelmiştir. Yapay zekanın iş süreçlerinde hızla yer almaya başladığı günümüz iş dünyası, girişimcilik modellerini hızla güncellemekte ve yeni girişimcilik türlerine adapte olmaya çalışmaktadır. Diğer endüstrilerde olduğu gibi moda endüstrisinde de internet teknolojilerindeki gelişmeye 10deler1 olarak endüstri 4.0 uygulamaları, geçmişteki uygulamalar ile kıyaslanamayacak derecede büyük değişimler sunmaya devam etmektedir. Bu süreçte, moda endüstrisi özelinde moda girişimcilerinin yeniliklere ve çevre koşullarına uyum sağlamaları ve böylece girişimciliğin sürdürülebilirliği konusu çok daha önemli bir gündem haline gelmiştir. Sanal ortamda iş yapma durumu, girişimciler arasında yaygınlaştıkça sanal ortamların da ötesine geçmeye yönelik yatırımlar rağbet görmeye başlamıştır. Gelecekte var olabilmek ve geleceği inşa edebilmek için inovasyon yönlü moda girişimcileri için meta evrende iş yapma durumu ortaya çıkmıştır. Meta-girişimcilik, sanal siber uzayda reel işletmelerin konumlanması olarak tanımlanabilir. Meta-girişimler; sanal insan, sanal organizasyon ve sanal senaryolar çevresinde oluşmaktadır. Bu bağlamda; yeni çalışma biçimleri, organizasyon yapıları, yeni ekonomik 10deler1 tüm girişimcilik süreçlerini değiştirmekte ve bunun sonucunda rekabet koşulları da farklılaşmaktadır. Bu çalışmada, moda girişimcilerinin yeni yatırım alanı olarak ortaya çıkan meta evren (metaverse) ve moda endüstrisindeki meta-girişimcilerin faaliyetlerini örnek olaylar üzerinden incelemek amaçlanmaktadır. Böylece girişimciliğin yeni yüzü olarak tanımlanabilecek olan meta-girişimcilik kavramı, moda endüstrisi özelinde ele alınacak ve moda endüstrisi özelinde gelecek öngörülerini yapılacak.

Anahtar Kelimeler: Moda Endüstrisi, Meta Evren, Girişimcilik

ICDBME

¹Manisa Celâl Bayar Üniversitesi, Salihi Meslek Yüksekokulu, evrimkabukcu@cbu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0258-0881

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

FASHION ENTREPRENEURSHIP IN THE METAVERSE

Evrım KABUKCU¹

ABSTRACT

Entrepreneurship is a concept that maintains its significance in every period and every society. Especially due to the impact of rapid developments in today's technology, entrepreneurship has become a much more complex concept. Today's business world, where artificial intelligence has started to take its place in business processes, is rapidly updating entrepreneurship models and trying to adapt to new types of entrepreneurship. As in other industries, in the fashion industry, parallel to the development of internet technologies, industry 4.0 applications continue to offer major changes that cannot be compared to past applications. In this process, the adaptation of fashion entrepreneurs to innovations and environmental conditions and the sustainability of entrepreneurship, specifically in the fashion industry, have become a much more important agenda. As the situation of doing business in a virtual environment becomes widespread among entrepreneurs, investments aimed at going beyond virtual environments have become popular. In order to exist in the future and build the future, the situation of doing business in the metaverse has emerged for innovation-oriented fashion entrepreneurs. Meta-preneurship can be defined as the positioning of real businesses in virtual cyberspace. Meta-preneurship is formed around virtual people, virtual organizations and virtual scenarios. In this context; new working styles, organizational structures, new economic models change all entrepreneurial processes and as a result, competition conditions also change. In this study, it is aimed to examine the metaverse that has emerged as the new investment area of fashion entrepreneurs and the activities of meta-preneurs in the fashion industry through case studies. Thus, the concept of meta-preneurship, which can be defined as the new face of entrepreneurship, will be discussed specifically in the fashion industry and future predictions will be made specifically in the fashion industry.

Keywords: Fashion Industry, Metaverse, Entrepreneurship

ICDBME

¹ Manisa Celâl Bayar University, Salihli Vocational School, evrimkabukcu@cbu.edu.tr , ORCID: 0000-0003-0258-0881

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

İŞ YERİNDE DİJİTAL NEZAKETSİZLİK NEDİR VE NELERE SEBEP OLUR?
KAVRAMSAL BİR MODEL ÖNERİSİ

Zümral GÜLTEKİN¹

ÖZET

Günümüzde özellikle Covid 19 pandemisi etkisi ile iş dünyası uzaktan çalışmaya hızlı bir geçiş yapmış iş yerlerinde iletişimin büyük bir kısmı dijital platformlar aracılığıyla yapılmaya başlanmıştır. Bu durum iş yerlerinde dijital nezaketsizlik kavramının ne olduğunun yeniden araştırılmasına neden olmuştur. Lim ve Teo, (2009) iş yerinde dijital nezaketsizliği "işyerinde karşılıklı saygı normlarını ihlal eden bilgisayar aracılı etkileşimlerde sergilenen iletişimsel davranış" olarak tanımlamışlardır. Kavram henüz özellikle yerli literatürde beklenen ilgiyi görmese de yabancı literatürde de yeni yeni çalışılmaya başlandığı görülmüştür (Ör: Shahwar ve Dhar, 2024; Nag vd., 2024). Özellikle örgütsel davranış alanında birçok tutum ve davranışı etkileme potansiyeli olan iş yerinde dijital nezaketsizlik ile ilgili yapılacak çalışmalara ihtiyaç duyulduğu yapılan literatür taraması sonucunda da anlaşılmıştır. Dünyanın en önemli veri tabanlarından birisi olan Web of Science'de konu "digital incivility (dijital nezaketsizlik)" ve "cyber incivility (siber nezaketsizlik)" kelimeleri taratıldığında 53 çalışmanın olduğu görülmüştür. Google akademikte "siber nezaketsizlik" ve "dijital nezaketsizlik" şeklinde taratıldığında ise sadece 2 çalışma olduğu görülmüştür. Bu iki çalışmada ölçek uyarlama çalışmasıdır. Yapılan bu çalışma ile iş yerinde dijital nezaketsizlik diğer bir adıyla siber nezaketsizlik kavramının ardıllarının neler olabileceği yapılan çalışmalar ışığında değerlendirilecek olup bir model önerisinde bulunulacaktır. Konunun yerli literatürde çok az çalışılmış olması yapılan bu çalışmada önemini artırmaktadır. Bu çalışma ile yerli literatüre katkı sağlanmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Nezaketsizlik, Siber Nezaketsizlik, Nezaketsizlik

ICDBME

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, zumral.gultekin@omu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4032-4651

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

WHAT IS DIGITAL INCIVILITY IN THE WORKPLACE AND WHAT DOES IT CAUSE?
A CONCEPTUAL MODEL PROPOSAL

Zümral GÜLTEKİN¹

ABSTRACT

Currently, especially with the impact of the Covid 19 pandemic, the business world has made a rapid transition to remote working, and a large portion of communication in workplaces has begun to be done through digital platforms. This situation has led to a re-examination of the concept of digital incivility in the workplace. Lim and Teo (2009) defined digital incivility in the workplace as “communicative behavior exhibited in computer-mediated interactions that violate norms of mutual respect in the workplace”. Although the concept has not yet received the expected attention, especially in the domestic literature, it has been observed that it has recently begun to be studied in foreign literature (e.g.: Shahwar and Dhar, 2024; Nag et al., 2024). It was understood as a result of the literature review that there is a need for studies on digital incivility in the workplace, which has the potential to affect many attitudes and behaviors, especially in the field of organizational behavior. When the words "digital incivility" and "cyber incivility" were searched in Web of Science, one of the most important databases in the world, 53 studies were found. When "cyber incivility" and "digital incivility" were searched in Google Academic, only 2 studies were found. These two studies are scale adaptation studies. With this study, the successors of the concept of digital incivility in the workplace, also known as cyber incivility, will be evaluated in the light of the studies conducted and a model proposal will be made. The fact that the subject has been studied very little in the local literature increases the importance of this study. The aim of this study is to contribute to the local literature.

Keywords: Digital Incivility, Cyber Incivility, Incivility

ICDBME

¹ Ondokuz Mayıs University, zumral.gultekin@omu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4032-4651

DIKEY TARIMIN ÖNEMİ VE COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİNİN DIKEY TARIM YER SEÇİMİNDEKİ ROLÜ

Büşra YILMAZ¹
Murat OTURAKÇI²
Uğur ELİİYİ³
Deniz TÜRSEL ELİİYİ⁴

ÖZET

Dikey tarım, bitkilerin dikey olarak yerleştirilmesiyle gerçekleştirilen modern bir tarım biçimidir. Kuraklık, su kirliliği, hava kirliliği ile şehirleşmenin artması, bu tarım yöntemini yoğun nüfuslu şehirlerde ve ülkelerde daha cazip hale getirmektedir. Su ve enerji kullanımının optimize edilmesi, dikey tarımın diğer önemli bir avantajıdır. Dikey tarım uygulamalarında, LED aydınlatma gibi enerji verimi sağlayan teknolojiler, bitkilerin fotosentezini en üst düzeye çıkarmak için daha az enerji kullanırlar. Aynı zamanda ürünler dış çevre koşullarından bağımsız olarak kontrollü bir ortamda yetiştiği için iklim değişikliği ve çevresel streslerden etkilenmezler. Dikey tarımda üretim süreci için yer seçimi büyük önem taşır. Optimal yer seçimi, enerji tüketimini ve lojistik maliyetleri azaltırken verimliliği artırır. Şehir merkezine yakınlık, dikey tarım tesislerinin pazara daha hızlı ulaşmasını sağlar ve bu sayede tüketicilere daha kısa sürede taze ürünler sunulur. Güneş panelleri ile enerji tasarrufu sağlanabilen tesisler daha avantajlıdır. Ayrıca, önemli yollara yakınlık da taşıma maliyetlerini düşürür. Dikey tarımdaki yer seçimi, lojistik, enerji tüketimi, su kaynaklarına erişim ve iklim kontrolü açısından kritik öneme sahiptir. Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS), verilerin coğrafi standartlarla toplanması, işlenmesi, kontrol edilmesi, sorgulanması ve belirli bir amaç için görüntülenmesini içeren bir bilgi ve karar destek sistemidir. Dikey tarımda yer seçimi sürecinde CBS teknolojisi önemli avantajlar sağlar. Bu teknoloji sayesinde, pazarlara yakınlık, su kaynaklarına erişim ve güneş ışığına maruz kalma gibi faktörler dikkate alınarak en uygun konum seçilebilir. Böylece dikey tarımın uzun vadeli sürdürülebilirliği sağlanır. Bu çalışmanın amacı, dikey tarımın önemini ve avantajlarını detaylı bir şekilde ele almanın yanı sıra, dikey tarım uygulamalarında yer seçimi kriterlerinin belirlenmesini ve bu süreçte CBS teknolojisinin entegrasyonunun önemini vurgulamaktır. Ayrıca, yer seçimi kriterlerinin nasıl belirlendiği ve CBS'nin bu kriterlerin değerlendirilmesindeki rolü üzerine kapsamlı bir tartışma gerçekleştirilmiştir. Bu entegrasyonun, dikey tarımın sürdürülebilirliğini ve etkinliğini nasıl arttırabileceği de incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dikey Tarım, Yer Seçimi, Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS)

ICDBME

¹ İzmir Bakırçay Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, busra.yilmaz@bakircay.edu.tr, ORCID: 0009-0003-8050-8073

² İzmir Bakırçay Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, murat.oturakci@bakircay.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5946-3964

³ İzmir Bakırçay Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, deniz.tursel@bakircay.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7693-3980

⁴ İzmir Bakırçay Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, ugur.eliyi@bakircay.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5584-891X

THE IMPORTANCE OF VERTICAL FARMING AND THE ROLE OF GEOGRAPHICAL
INFORMATION SYSTEMS IN VERTICAL FARMING SITE SELECTION

Büşra YILMAZ¹
Murat OTURAKÇI²
Uğur ELİİYİ³
Deniz TÜRSEL ELİİYİ⁴

ABSTRACT

Vertical farming is a modern form of agriculture by placing plants vertically. Drought, water pollution, air pollution and increasing urbanisation make this method of agriculture more attractive in densely populated cities and countries. Optimising water and energy use is another important advantage of vertical farming. In vertical farming applications, energy-efficient technologies such as LED lighting use less energy to maximise photosynthesis of plants. At the same time, since the crops grow in a controlled environment independent of external environmental conditions, they are not affected by climate change and environmental stresses. In vertical farming, the choice of location for the production process is of great importance. Optimal site selection increases efficiency while reducing energy consumption and logistics costs. Proximity to the city centre enables vertical farming facilities to reach the market faster and thus fresh products are offered to consumers in a shorter time. Facilities that can save energy with solar panels are more advantageous. In addition, proximity to important roads also reduces transport costs. Site selection in vertical farming is critical in terms of logistics, energy consumption, access to water resources and climate control. Geographic Information Systems (GIS) is an information and decision support system that includes collecting, processing, controlling, querying and displaying data for a specific purpose with geographical standards. GIS technology provides important advantages in the process of site selection in vertical farming. Thanks to this technology, the most suitable location can be selected by taking into account factors such as proximity to markets, access to water resources and exposure to sunlight. Thus, long-term sustainability of vertical farming is ensured. The aim of this study is to discuss the importance and advantages of vertical farming in detail, as well as to emphasise the determination of site selection criteria in vertical farming applications and the importance of the integration of GIS technology in this process. In addition, a comprehensive discussion on how site selection criteria are determined and the role of GIS in the evaluation of these criteria is carried out. How this integration can increase the sustainability and efficiency of vertical farming is also analysed.

Keywords: Vertical Farming, Site Selection, Geographic Information Systems (GIS)

¹ İzmir Bakırçay University, Faculty of Engineering and Architecture, busra.yilmaz@bakircay.edu.tr, ORCID: 0009-0003-8050-8073

² İzmir Bakırçay University, Faculty of Engineering and Architecture murat.oturakci@bakircay.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5946-3964

³ İzmir Bakırçay University, Faculty of Engineering and Architecture, deniz.tursel@bakircay.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7693-3980

⁴ İzmir Bakırçay University, Faculty of Engineering and Architecture, ugur.eliyi@bakircay.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5584-891X

ENDÜSTRİ 4.0'IN MUHASEBE UYGULAMALARI ÜZERİNE ETKİSİ

Filiz ÖZŞAHİN KOÇ¹

ÖZET

Endüstri alanında yaşanan teknolojik gelişmelerle birlikte buharla çalışan makinelerden, elektriğin kullanımına ve son olarak da akıllı fabrikalar ve otonom robotların kullanımına doğru bir değişim ve dönüşüm yaşanmıştır. Bu bağlamda Endüstri 4.0, üretim sürecinde yer alan tüm birimlerin birlikte çalışabilirliğinin planlanması ve dijital verilerin entegrasyonuna yönelik faaliyetlerin tümü olarak ifade edilmekte ve yaşanan dijital dönüşümün önemini göstermektedir. Üretim alanında meydana gelen bu gelişmeler muhasebe uygulamalarını da etkilemektedir. Bu çalışmanın amacı Endüstri 4.0 kapsamındaki uygulamaların muhasebe uygulamalarına olan etkisini incelemektir. Bu kapsamda çalışmada derleme yöntemi kullanılarak konuyla ilgili daha önce yapılmış olan çalışmalar sistematik bir şekilde incelenmiş ve bir sonuca ulaşılmaya çalışılmıştır. Bir başka ifadeyle literatür incelenerek, Endüstri 4.0 kavramı ile Endüstri 4.0'ın temel ve teknolojik bileşenleri açıklanmış ve muhasebe uygulamalarına olan etkileri irdelenmiştir. Araştırma neticesinde önceleri insan gücü ile yapılan pek çok işin yapay zeka teknolojilerinin kullanımıyla otonom robotlar aracılığıyla yapıldığı ve bunun neticesinde muhasebe uygulamalarının da bahse konu değişimlerden etkilendiği değerlendirilmiştir. Özellikle Endüstri 4.0'ın temel bileşenlerinden bulut bilişim teknolojisi, nesnelerin interneti, büyük veri, yapay zeka ve blockchain teknolojisi gibi dijital uygulamaların muhasebe uygulamalarındaki etkileri incelenmiştir. Bu bağlamda internetin yaygın kullanımıyla birlikte klasik muhasebe paket programları yerine bulut bilişim teknolojileriyle desteklenen muhasebe programlarının yaygın bir biçimde kullanılmaya başlandığı; nesnelerin interneti teknolojisinin etkisiyle firmaların depo, üretim ve yönetim vb., tüm bölümleri arasında sağlanan veri alışverişinin gerçek zamanlı olduğu ve bunun sonucunda eş zamanlı muhasebe kayıtlarının yapıldığı, benzer şekilde maliyet analizlerinin hızlı ve doğru bir biçimde gerçekleştirildiği; büyük veri sayesinde ulaşılan finansal ve finansal olmayan bilgilerin üst düzey yöneticilere ve karar alıcılara hızlı bir biçimde ulaştırıldığı, bir başka ifadeyle raporlama yapıldığı ve böylece etkin ve verimli kararların alındığı; yapay zeka teknolojisi ile de muhasebe işlemlerine özgü kayıtların otomatik bir biçimde yapılabildiği; yine yapay zeka uygulamalarıyla verilerin analizinin otomatik bir biçimde yapıldığı ve bundan dolayı etkin bir risk yönetiminin firmalar nezdinde sağlandığı; blok zinciri teknolojisiyle muhasebe uygulamalarında verimliliğin artırıldığı, hile-dolandırıcılığın azaltıldığı ve eş zamanlı raporlamanın mümkün olduğu gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Endüstri 4.0, Bulut Teknolojileri, Nesnelerin İnterneti, Muhasebe Uygulamaları

ICDBME

¹ Nevşehir Hacıbektaş Veli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, filiz.ozsahin@nevsehir.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0211-869X.

THE IMPACT OF INDUSTRY 4.0 ON ACCOUNTING APPLICATIONS

Filiz ÖZŞAHİN KOÇ²

ABSTRACT

With the technological developments in the industry, there has been a change and transformation from steam-powered machines to the use of electricity and finally to the use of smart factories and autonomous robots. In this context, Industry 4.0 is expressed as the entirety of activities aimed at planning the interoperability of all units in the production process and the integration of digital data, and shows the importance of the digital transformation. These developments in the production field also affect accounting practices. The purpose of this study is to examine the impact of applications within the scope of Industry 4.0 on accounting practices. In this context, the previous studies on the subject were systematically examined using the compilation method in the study and an attempt was made to reach a conclusion. In other words, by examining the literature, the concept of Industry 4.0 and the basic and technological components of Industry 4.0 were explained and their effects on accounting practices were examined. As a result of the research, it was evaluated that many jobs previously done with human power were done through autonomous robots with the use of artificial intelligence technologies and that accounting practices were also affected by the changes in question. In particular, the effects of digital applications such as cloud computing technology, internet of things, big data, artificial intelligence and blockchain technology, which are the basic components of Industry 4.0, on accounting practices have been examined. In this context, it has been observed that with the widespread use of the internet, accounting programs supported by cloud computing technologies have begun to be widely used instead of classical accounting package programs; with the effect of internet of things technology, data exchange between all departments of companies such as warehouse, production and management is real-time and as a result, simultaneous accounting records are made, similarly cost analyses are carried out quickly and accurately; financial and non-financial information obtained thanks to big data is quickly delivered to senior managers and decision makers, in other words, reporting is made and thus effective and efficient decisions are made; with artificial intelligence technology, records specific to accounting transactions can be made automatically; again, with artificial intelligence applications, data analysis is made automatically and therefore, effective risk management is provided by companies; with blockchain technology, efficiency in accounting practices is increased, fraud-scamming is reduced and simultaneous reporting is possible.

Keywords: Industry 4.0, Cloud Technologies, Internet of Things, Accounting Application

ICDBME

² Nevşehir Hacıbektaş Veli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, filiz.ozsahin@nevsehir.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0211-869X.

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

STRES YÖNETİMİNİN İŞLETMELERDE KRİZ YÖNETİMİNE ETKİSİ: SANAYİ
İŞLETMELERİ ARAŞTIRMASI

Ali Şükrü ÇETİNKAYA¹

ÖZET

Çalışanların stres yönetiminin sanayi işletmelerinde kriz yönetimi üzerindeki etkisi hem işletmelerin başarısı hem de çalışanların refahı açısından büyük önem taşımaktadır. Bu konuda yapılan araştırmalar, işletmelerin rekabet gücünü artırmaya, çalışan memnuniyetini sağlamaya ve uzun vadeli başarıyı güvence altına almaya önemli katkı sağlamaktadır. Bu alandaki araştırmalar, işletmelerin krizlere daha iyi hazırlanmalarına ve kriz sonrası daha hızlı toparlanmalarına yardımcı olacak bilimsel verilere ve stratejilere ulaşmalarına katkı sağlamaktadır. Bu araştırmada, çalışanların stres yönetiminin işletmelerin kriz yönetimine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, Konya ve Kayseri illerindeki organize sanayi bölgelerinde faaliyet gösteren sanayi işletmelerinden basit tesadüfi yöntemle belirlenmiş 421 çalışandan geçerli anket geri dönüşü elde edilmiştir. Veriler; tanımlayıcı istatistik, açıklayıcı faktör analizi ve yapısal eşitlik modellemesi yol analizi teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonuçları, stres yönetiminin kriz yönetimi üzerinde negatif yönlü anlamlı bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymuştur. Çalışanların stres seviyeleri ne kadar düşükse, işletmelerin krizlere karşı adaptasyonu ve dayanıklılığı da o kadar yüksek olmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre, işletmelerin kriz durumlarında başarılı olabilmeleri için etkili stres yönetimi uygulamalarına önem vermeleri gerektiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Stres Yönetimi, Kriz Yönetimi, Sanayi İşletmeleri

ICDBME

¹Selçuk Üniversitesi, alisukru@outlook.com, ORCID: 0000-0001-8815-7165

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

**THE EFFECT OF STRESS MANAGEMENT ON CRISIS MANAGEMENT IN
ORGANIZATIONS: INDUSTRIAL ENTERPRISES RESEARCH**

Ali Şükrü ÇETİNKAYA¹

ABSTRACT

The impact of employee stress management on crisis management in industrial enterprises is of great importance both for the success of enterprises and for the well-being of employees. Research on this subject makes a significant contribution to increasing the competitiveness of enterprises, ensuring employee satisfaction and securing long-term success. Research in this field contributes to accessing scientific data and strategies that will help businesses better prepare for crises and recover faster after a crisis. In this quantitative research, it is aimed to examine the effect of employee stress management on the crisis management of enterprises. The surveyed data was obtained from 475 employees determined by simple random method from industrial enterprises operating in organized industrial zones in Konya and Kayseri provinces. Data were analyzed using descriptive statistics, explanatory factor analysis and structural equation modeling path analysis techniques. The results of the research revealed that stress management has a significant negative effect on crisis management. In other words, the lower the stress levels of the employees, the higher the adaptation and resilience of the enterprises against crises. According to the results of the research, it can be said that businesses should give importance to effective stress management practices in order to be successful in crisis situations.

Keywords: Stress Management, Crisis Management, Industrial Enterprises

ICDBME

¹Selçuk Üniversitesi, alisukru@outlook.com, ORCID: 0000-0001-8815-7165

TÜRKİYE’DE KAMU HİZMETLERİNDE DİJİTALLEŞME: İHRACAT DESTEKLERİ SÜRECİNDE DESTEK YÖNETİM SİSTEMİ (DYS) ÖRNEĞİ

M. Sami SÜYGÜN¹

ÖZET

Uluslararası ticaret teorisi, dünya üretiminin uzmanlaşma ve serbest ticaret koşulları altında maksimuma ulaşacağını söylese de günümüzde devletler sıklıkla uluslararası ticarete müdahalede bulunmaktadır. Bu müdahaleler ithalatı engelleme şeklinde olabileceği gibi döviz kazandırıcı hizmetlerin özendirilmesi biçiminde de olabilmektedir. Özendirme kapsamında devletler ihracatçılara çeşitli destekler vermektedir. Gelişen teknoloji ile birlikte her alanda olduğu gibi devlet destekleri süreçleri de dijitalleşmiştir. Ve dünyada olduğu gibi Türkiye’de de dijitalleşme kamu hizmetlerindeki etkisini artırmaktadır. Günümüzde birçok kurum, sunulan hizmetlerin etkinliğini iyileştirmek için destek süreçlerini dijital kanallardan yürütmektedir. Kurumlar sundukları hizmetlere erişimi artırmak, verimlilik ve maliyet tasarrufu sağlamak, şeffaflık sağlamak, süreçleri hızlandırmak, ölçümleme, denetleme ve arşivlemeyi kolaylaştırmak gibi faydalarından dolayı dijitalleşmeyi önemli görmektedirler. Ticaret Bakanlığı da Destek Yönetim Sistemi’ni (DYS) devreye alarak ihracat destek süreçlerini dijital platforma taşımıştır. DYS, işletmelere sağlanan kamu desteklerinin daha hızlı, şeffaf ve etkin bir şekilde yönetilmesini hedefleyen bir sistemdir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de kamu hizmetlerinde dijitalleşmenin önemini ve etkilerini ihracat destekleri sürecindeki uygulamalardan en önemlilerinden birisi olarak öne çıkan DYS üzerinden incelemektir. Aynı zamanda dünyada ve Türkiye’deki kamu hizmetlerinde ve özelinde devlet destekleri hizmet sunumunda dijitalleşmenin genel durumunun değerlendirilerek literatüre katkı sağlanması da amaçlanmaktadır. Bu kapsamda dünyadaki ve Türkiye’deki uygulamaları incelemenin yanında DYS örneği üzerinden, dijitalleşmenin ihracat destek süreçlerine nasıl entegre edildiği, bu entegrasyonun ihracatçılara ve kamu kurumlarına sağladığı faydalar ile sistemin genel işleyişi incelenmiştir. Çalışma kapsamında, DYS’ nin ihracat destekleri süreçlerinde dijitalleşmenin başarılı bir örneği olduğu ve bu bakımdan diğer kamu hizmetlerine ilham verebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, İhracat Destekleri, Destek Yönetim Sistemi, DYS

ICDBME

¹Tarsus Üniversitesi, samisuygun@tarsus.edu.tr, ORCID:0000-0002-3928-7438

**DIGITALIZATION OF PUBLIC SERVICES IN TÜRKİYE: EXAMPLE OF SUPPORT
MANAGEMENT SYSTEM (SMS) IN EXPORT SUPPORT PROCESS**

M. Sami SÜYGÜN¹

ABSTRACT

Although international trade theory suggests that world production will reach its maximum under specialization and free trade conditions, today states frequently intervene in international trade. These interventions may be in the form of preventing imports or encouraging foreign exchange earning services. Within the scope of incentives, states provide various supports to exporters. With developing technology, state support processes have also become digitalized in every field. And as in the world, digitalization is increasing its impact on public services in Türkiye. Today, many institutions conduct their support processes through digital channels to improve the effectiveness of the services provided. Institutions consider digitalization important due to its benefits such as increasing access to the services they provide, providing efficiency and cost savings, providing transparency, accelerating processes, and facilitating measurement, auditing and archiving. The Ministry of Trade has also transferred export support processes to the digital platform by commissioning the Support Management System (SMS). SMS is a system that aims to manage public support provided to businesses more quickly, transparently and effectively. The aim of this study is to examine the importance and effects of digitalization in public services in Türkiye through SMS, which stands out as one of the most important applications in the export support process. At the same time, it is also aimed to contribute to the literature by evaluating the general status of digitalization in public services in the world and in Türkiye, and in state support service provision in particular. In this context, in addition to examining the applications in the world and in Türkiye, how digitalization is integrated into export support processes, the benefits of this integration to exporters and public institutions, and the general operation of the system are examined through the SMS example. Within the scope of the study, it is thought that SMS is a successful example of digitalization in export support processes and can inspire other public services in this respect.

Keywords: Digitilization, Export Supports, Support Management System, SMS

ICDBME

¹Tarsus Üniversitesi, samisuygun@tarsus.edu.tr, ORCID:0000-0002-3928-7438

**BANKA ETKİNLİĞİNİN FİNANSAL DİJİTALLEŞME ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ:
TÜRKİYE ÖRNEĞİ**

İşıl EREM CEYLAN¹ Fatih CEYLAN²

ÖZET

Genel olarak toplumun dijitalleşmesi üzerinde olumlu bir etkiye sahip olan bankacılık sektörünün dijitalleşmesi finansal tabana yayılma, finansal derinleşme ve sürdürülebilir kalkınma üzerinde önemli bir katkı sağlamaktadır. Bunun yanı sıra dijitalleşme ile bankacılık işlemlerinde teknolojik verimliliğinin artırılması, geleneksel işlemlerin basitleştirilmesi ve optimize edilmesi, dolandırıcılığın önlenmesi, uzak bölgelere hizmet verilmesi ve işlem maliyetlerinin azaltılması gibi pek çok avantaj elde edilmektedir. Bu çalışma ile Türkiye'de faaliyet gösteren kamu, özel ve yabancı sermayeli mevduat bankalarının etkinlik düzeylerinin finansal dijitalleşme çerçevesinde belirlenmesi amaçlanmıştır. Banka etkinliğinin belirlenmesi noktasında parametrik olmayan bir yöntem olan Veri Zarflama Analizi (VZA) yönteminden yararlanılmıştır. 2018-2019 ile 2022-2023 yılları arasındaki beş yıllık dönem aralığının değerlendirmeye alındığı çalışmada toplam şube sayısı, çalışan sayısı, ATM sayısı ve aktif dijital bankacılık müşteri sayısı girdi değişkenleri olarak belirlenmiştir. İnternet şubesi ve mobil bankacılık üzerinden gerçekleştirilen işlem hacmi, mevduat ve alınan krediler ise çıktı değişkenleri olarak analize dâhil edilmiştir. Seçilmiş girdi-çıktı değişkenleri kapsamında gerçekleştirilen analiz neticesinde ele alınan bankaların etkinlik düzeyleri her yıl özelinde kamu, özel ve yabancı sermayeli banka ayrımı gözetilerek belirlenmeye çalışılmış olup, elde edilen etkinlik skorlarında yıllar itibariyle birtakım farklılıklar olduğu gözlenmiştir. Bu bağlamda yapılan analizden elde edilen bulguların bankacılık sektörünün finansal tabana yayılma düzeyi üzerindeki rolü ve buna yönelik atılması gereken adımlar hususunda literatüre katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Bankacılık, Finansal Dijitalleşme, Banka Etkinliği, Veri Zarflama Analizi, Türkiye

ICDBME

¹Uşak Üniversitesi, isil.erem@usak.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6825-8495.

²Uşak Üniversitesi, fatih.ceylan@usak.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3685-2032.

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

EXAMINATION OF BANK EFFICIENCY WITHIN THE FRAMEWORK OF FINANCIAL
DIGITALIZATION: A CASE OF TÜRKİYE

Işıl EREM CEYLAN¹ Fatih CEYLAN²

ABSTRACT

Digitalization of the banking sector, which has a positive impact on the digitalization of society in general, makes a significant contribution to financial inclusion, financial deepening and sustainable development. In addition, digitalization provides many advantages such as increasing technological efficiency in banking transactions, simplifying and optimizing traditional transactions, preventing fraud, serving remote areas and reducing transaction costs. This study aims to determine the efficiency levels of public, private and foreign capital deposit banks operating in Turkey within the framework of financial digitalization. Data Envelopment Analysis (DEA), a nonparametric method, is utilized to determine bank efficiency. The total number of branches, the number of employees, the number of ATMs and the number of active digital banking customers are determined as input variables in the study, which covers a five-year period between 2018-2019 and 2022-2023. Transaction volume received through the internet branch and mobile banking, deposits and loans are included in the analysis as output variables. As a result of the analysis carried out within the scope of the selected input-output variables, the efficiency levels of the banks considered are tried to be determined for each year by considering the distinction between public, private and foreign capital banks, and it is observed that there are some differences in the efficiency scores obtained by years. In this context, we expect that the findings obtained from the analysis may contribute to the literature on the role of the banking sector on the level of financial inclusion and the steps to be taken for this purpose.

Keywords: Digital Banking, Financial Digitalization, Bank Efficiency, Data Envelopment Analysis, Türkiye

ICDBME

¹Uşak Üniversitesi, isil.erem@usak.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6825-8495.

²Uşak Üniversitesi, fatih.ceylan@usak.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3685-2032.

**AKARYAKIT İŞLETMELERİNDE KURUMSAL İLETİŞİM GÖSTERGELERİ:
KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK ODAKLI BİR DEĞERLENDİRME**

Sevda YALÇIN¹
Onur TOS²

ÖZET

Günümüzde işletmeler, yapmış oldukları stratejik çalışmalarla sadece üretime odaklanmamaktadır. Ürünlerinin beğenilmesi, satışlarının artması ve yeni pazarlara açılabilme durumu işletmelerin rekabet ortamındaki varlıklarını koruyabilmeleri açısından tek başına yeterli olmamaktadır. Bu çerçevede insanlar ve toplum nezdinde aranan özellikte olma, kalite standartlarını artırma ve gelecekte adından söz ettirebilme anlayışıyla işletmeler yeni alanlara yönelmektedir. İşletmelerin yöneldiği alanlar içerisinde toplumun her kesimini ilgilendiren spor, sanat, eğitim ve sağlık başlıkları yer alabilmektedir. İşletmeler, toplumdaki aldıklarını topluma verme anlayışıyla bu alanlarda kurumsal sosyal sorumluluk faaliyetleri gerçekleştirebilmektedir. Bu anlayış onların kurumsal iletişim çalışmalarını pozitif etkileyebilmekte, şeffaflık alanlarını arttırmakta ve işletmelerden beklenen toplumsal yönlü olma anlayışına da katkı sağlamaktadır. Bu anlayış doğrultusunda hareket eden ve sosyal sorumluluk alanına katkı sunan alanlardan biri de akaryakıt sektörüdür. Bu kapsamda toplumun desteğini kazanmak, pozitif bir imaj oluşturmak isteyen akaryakıt firmaları toplumsal fayda odaklı bakış açısıyla kurumsal sosyal sorumluluk alanında faaliyet gerçekleştirebilmektedir. Akaryakıt işletmeleri, sosyal sorumluluk faaliyetlerinin duyurumunu ve iletişim dinamiklerini sosyal medya platformlarında paylaşarak görünürlüklerini artırabilmektedir. Bu kapsamda çalışmada, akaryakıt sektöründe en itibarlı marka ödülüne sahip OPET firmasının kurumsal iletişim odaklı gerçekleştirdiği sosyal sorumluluk faaliyetleri ele alınmaktadır. Çalışmanın amacı, OPET firmasının kurumsal sosyal sorumluluk odaklı gerçekleştirdiği faaliyetlerinin hangi alanlara yöneldiğini ve bu alanlarda verilerin mesajların neler olduğunun belirlenmesidir. Bu kapsamda OPET firmasının sosyal medya hesaplarından paylaşmış olduğu kurumsal sosyal sorumluluk çalışmalarında hangi tema, kategori ve kodların ön plana çıktığı değerlendirilmektedir. Elde edilen bulgular doğrultusunda OPET firmasının kurumsal sosyal sorumluluk alanında başta kadın teması olmak üzere farklı alanlara yöneldiği belirlenmiştir. Bu alanlar arasında hijyenden doğaya, temizlikten ağaçlandırmaya, tarihe saygıdan trafiğe başlıkları yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Akaryakıt İşletmeleri, Kurumsal İletişim, Kurumsal Sosyal Sorumluluk, İletişim, Sosyal Medya.

ICDBME

¹ Samsun 19 Mayıs Üniversitesi, Alaçam Meslek Yüksekokulu sevda.yalcin@omu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4370-2454

² Tarsus Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, onurtos@tarsus.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4992-9315

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

**CORPORATE COMMUNICATION INDICATORS IN FUEL COMPANIES: AN
EVALUATION WITH A FOCUS ON CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY**

Sevda YALÇIN¹
Onur TOS²

ABSTRACT

Today, businesses do not only focus on production with their strategic studies. The admiration of their products, the increase in sales and the ability to open up to new markets are not sufficient alone for businesses to maintain their existence in the competitive environment. In this context, businesses are turning to new areas with the understanding of being sought after by people and society, increasing quality standards and making a name for themselves in the future. The fields that businesses are orientated towards may include sports, arts, education and health, which are of interest to all segments of society. Businesses can carry out corporate social responsibility activities in these areas with the understanding of giving to the society what they receive from the society. This understanding can positively affect their corporate communication activities, increase their transparency and contribute to the understanding of being socially oriented expected from businesses. One of the areas that act in line with this understanding and contribute to the field of social responsibility is the fuel sector. In this context, fuel companies that want to gain the support of the society and create a positive image can carry out activities in the field of corporate social responsibility with a social benefit-oriented perspective. Fuel companies can increase their visibility by sharing the announcement and communication dynamics of their social responsibility activities on social media platforms. In this context, this study focuses on the social responsibility activities of OPET, which has the most prestigious brand award in the fuel sector, with a corporate communication focus. The aim of the study is to determine which areas OPET's activities focused on corporate social responsibility are oriented towards and what are the messages of the data in these areas. In this context, it is evaluated which themes, categories and codes come to the fore in the corporate social responsibility activities shared by OPET on its social media accounts. In line with the findings obtained, it has been determined that OPET company is orientated towards different areas, especially the theme of women in the field of corporate social responsibility. These areas include hygiene, nature, cleaning, afforestation, respect for history and traffic.

Keywords: Fuel Oil Businesses, Corporate Communication, Corporate Social Responsibility, Communication, Social Media.

ICDBME

¹ Samsun 19 May University, Alaçam Vocational School sevda.yalcin@omu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4370-2454

² Tarsus University, Vocational School, onurtos@tarsus.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4992-9315

DENİZLİ TURİZMİNDE DİJİTAL ÇALIŞMALAR VE HARİTALAR

Serkan BERTAN¹

ÖZET

Dijital etkinlikler kapsamında ülkemizde televizyon kanalında reklam, yazılı basın, dijital reklam çalışmaları, basılı yayın reklam, tanıtıcı materyal, global haber kanallarında yer alma, reklam kampanyaları, basılı yayın çalışmaları, dijital içerik paylaşımı, online yayın gerçekleştirilmiştir. Ülkemizde önemli destinasyonlardan biri olan Denizli ilinde konaklama sayıları, kalış süreleri ve doluluk oranları oldukça düşüktür. Gününbirlik ziyaretlerin konaklamaya dönüşmesi, doluluk oranlarının ve kalış sürelerini artırılması ve kültürlerarası diyalog için dijital çalışmalar oldukça önemlidir. Sürdürülebilir turizm anlayışı ile doğal ve kültürel değerlerin bilinirliğini sağlayarak gelecek nesillere ulaştırılmasında, dijital çalışmalar ile haritalar önemli rol oynamaktadır. Bu çalışmada Denizli ilinde turizmi kırsal alanlara ve yıl geneline yaymak için dijital çalışmalar ele alınmış ve haritalar oluşturulmuştur.

Sürdürülebilir kırsal kalkınmada, paydaşlarla işbirliği ile yöre kültürünü öne çıkartan unsurlar farkındalık oluşturularak haritaların oluşturulmasında, ulaşılabilirlik (süre, yol, mesafe,), coğrafi özellikler, yakınlık (birbirine yakın güzergahlar) ve turizm değerlerinin etkileşimleri değerlendirilmiştir. Karekod ile birlikte Yürüyerek ve Bisikletle Denizli Şehir Merkezi Turizm Haritası, Sarayköy Turizm Haritası, Babadağ Turizm Haritası, Attouda Antik Kenti ve Hisar Köyü Haritası, Güney Turizm Haritası, Buldan Turizm Haritası, Tripolis Antik Kenti Haritası, Pamukkale-Hierapolis Örenyeri Haritası, Laodikya Örenyeri Haritası, Honaz Turizm Haritası, Çivril Turizm Haritası, Baklan Turizm Haritası, Çal Turizm Haritası, Bekilli Turizm Haritası, Bağ Yolu Haritası, Çameli Turizm Haritası, Serinhisar Turizm Haritası, Acıpayam Turizm Haritası, Beyağaç Turizm Haritası, Kale Turizm Haritası, Tabae Antik Kenti Haritası, Tavas Turizm Haritası, Çardak Turizm Haritası, Bozkurt Turizm Haritası, Termal Turizm Haritası, Coğrafi İşaretli Ürünler Haritası, Müzeler Haritası, Gizli Kalmış Köyler Haritası, Somut Olmayan Kültürel Değerler Haritası ve Denizli Gastronomi Haritası oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Dijital, Dijital Çalışmalar, Harita, Denizli.

ICDBME

¹Pamukkale Üniversitesi, Turizm Fakültesi, [sbertain@pau.edu.tr](mailto:sbertan@pau.edu.tr), ORCID: 0000 0002 9424 5011

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

DIGITAL STUDIES AND MAPS IN DENZLI TOURISM

Serkan BERTAN¹

ABSTRACT

Digital activities in our country within the scope of advertising on television channel, print media, digital advertising, print advertising, promotional material, global news channels, advertising campaigns, printed publications, digital content sharing, online broadcasting was realized. Accommodation in Denizli, one of the important destinations in our country numbers, length of stay and occupancy rates are quite low. Day trips conversion of visits into stays, increase occupancy rates and length of stay and increase intercultural Digital studies are very important for dialog. Sustainable tourism understanding and ensuring the awareness of natural and cultural values for the future digital studies and maps play an important role in transmitting plays a role. In this study, it is aimed to expand tourism in Denizli province to rural areas and throughout the year. Digital studies were discussed and maps were created to disseminate them.

In sustainable rural development, the interactions of accessibility (time, road, distance,), geographical features, proximity (routes close to each other) and tourism values were evaluated in the creation of maps by creating awareness of the elements that highlight the local culture in cooperation with stakeholders. Denizli City Center Tourism Map, Sarayköy Tourism Map, Babadağ Tourism Map, Attouda Ancient City and Hisar Village Map, Güney Tourism Map, Buldan Tourism Map, Tripolis Ancient City Map, Pamukkale-Hierapolis Ruins Map, Laodikya Ruins Map, Honaz Tourism Map, Çivril Tourism Map, Baklan Tourism Map, Çal Tourism Map, Bekilli Tourism Map, Vineyard Road Map, Çameli Tourism Map, Serinhisar Tourism Map, Acıpayam Tourism Map, Beyağaç Tourism Map, Kale Tourism Map, Tabae Ancient City Map, Tavas Tourism Map, Çardak Tourism Map, Bozkurt Tourism Map, Thermal Tourism Map, Geographically Marked Products Map, Museums Map, Hidden Villages Map, Intangible Cultural Values Map and Denizli Gastronomy Map were created.

The name of authors, abstract, keywords should be written as Times New Roman with 11 font size. E-mail and affiliation of the authors should be written as Times New Roman with 8 font size. The Title and author's name should be centered. The abstract and keywords should be fully justified.

Keywords: Digital, Digital Business, Maps, Denizli

ICDBME

¹Pamukkale University, [sbertain@pau.edu.tr](mailto:sbertan@pau.edu.tr), ORCID: 0000 0002 9424 5011

**INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS**

**STRATEGY IN THE DIGITAL AGE: HOW DIGITALIZATION INFLUENCES
CORPORATE STRATEGY AND ROLES OF CORPORATE MANAGERS**

Haroon MUZAFFAR¹

ABSTRACT

Digitalization and the creative disruption that it brings are changing businesses, institutions, and society in general. Indeed, the advent of the 'digital age' profoundly challenges our understanding of the nature and functioning of firms – both in terms of their corporate strategies as well as management. Digitalization is bringing disruptive changes within a firm's internal environment and their task environment. This change in the firms internal and task environment accelerate the outmodedness of the extant strategy formulation and implementation processes and management styles. To realign with the digital disruption in their environment firms design strategic responses and they use digital technologies – computer hardware, software applications, internet and mobile communications, and artificial intelligence (AI) – to alter pathways to value creation in which they had previously trusted for continued competitiveness. While in their response to the digital disruption firms want to develop a more strategic approach to harnessing and exploiting digital technologies, most have arrived at their current situation as a result of many short-term, tactical decisions.

What is less clear is how digital technologies affect corporate strategy and what are the necessary competencies top managers shall possess for the formulation and implementation of strategies. This study addresses the questions that how digitalization is impacting the corporate strategy of the firms and what roles and competencies are essential for the top corporate managers to formulate and implement strategy in the digital age. By answering these questions study attempts to provide answers to the manifold impact that digital disruption might have on many different corporate strategy phenomena. This study by analyzing and synthesizing the extant literature on strategy in the age of digitalization is an attempt to connect the various aspects of digitalization and strategy. Moreover, a framework is proposed about the essential managerial competencies that are necessary to carry out managerial roles in the digital age, thereby contributing to shaping the future strategy and management research.

Keywords: Digitalization, Strategy, Top Management

ICDBME

¹AYBU Business School, Ankara Yıldırım Beyazıt University, haroonbuttar@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6268-5020>

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

DİJİTALLEŞME SÜRECİNDE E-TİCARET FAALİYETLERİNİN SEKTÖREL BAZDA
DEĞERLENDİRİLMESİ

Mesut Çakır¹

ÖZET

Dijitalleşme boyutunda yaşanan gelişmeler bireylerin yaşam şekilleri, satın alma davranışları, işletmelerin faaliyet şekillerini de arttırmıştır. Dijitalleşme ile e-ticaretin ortaya çıkması, tüketiciler ile işletmelerin iletişim kurmaları kolaylaşmıştır. Kısacası e-ticaret hem ekonomik hem de sosyal açıdan ekonomide önemli bir değişime yol açmıştır. Teknolojik gelişmeler ve dijitalleşme, e-ticaret hacminin artmasına sebep olmakta, bu artış da bazı sektörlerin ön plana çıkmasını sağlamaktadır. Teknolojik gelişmeler ve dijitalleşme hem bu sektörlerde hem de bağlantılı olduğu diğer sektörlerde üretim, istihdam vb. gibi kavramlarda artışa sebep olmaktadır. Bu çalışmanın amacı, teknolojik gelişmeler ve dijitalleşme ile artan e-ticaret faaliyetlerinin sektörel bazda gelişimini analiz etmektir. Bu çalışmada e-ticaretin yıllar itibariyle gelişim süreci analiz edilmektedir. Dijitalleşme ile birlikte hız kazanan e-ticaret, sektörel olarak incelenmektedir. Bu gelişim sürecinde, zaman içerisinde hangi sektörlerin öne çıktığı hangi sektörlerin ise ivme kaybettiği irdelenmektedir. Öne çıkan sektörlerin gelişim sürecinin diğer sektörlerle karşılaştırılması ve gelecek öngörülere araştırılmaktadır. Ayrıca öne çıkan bu sektörlerde faaliyet gösteren firmaların yapısı ve büyüklüğü de incelenmektedir. Çalışmada tablo ve grafiklerle e-ticaret verilerine yer verilmekte, istatistiksel ve ekonometrik yöntemler kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: E-Ticaret, Dijitalleşme, Büyüme.

ICDBME

¹ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Ekonometri Bölümü, mcakir@adu.edu.tr ORCID: 0000-0003-4980-1047

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

EVALUATION OF E-COMMERCE ACTIVITIES ON A SECTORAL BASIS DURING THE
DIGITALIZATION PROCESS

Mesut akır¹

ABSTRACT

Developments in the dimension of digitalization have also increased the lifestyles of individuals, purchasing behaviors and the way businesses operate. Digitalization and the emergence of e-commerce have made it easier for consumers and businesses to communicate. In short, e-commerce has led to a significant change in the economy, both economically and socially. Technological developments and digitalization cause the e-commerce volume to increase, and this increase enables some sectors to come to the fore. Technological developments and digitalization cause an increase in concepts such as production, employment, etc. in both these sectors and other sectors with which they are connected. The aim of this study is to analyze the development of e-commerce activities on a sectoral basis, which has increased with technological developments and digitalization. This study analyzes the development process of e-commerce over the years. E-commerce, which has gained momentum with digitalization, is examined sectorally. In this development process, which sectors have become prominent and which sectors have lost momentum over time are examined. The development process of the prominent sectors is compared with other sectors and future predictions are investigated. In addition, the structure and size of the companies operating in these prominent sectors are also examined. The study includes e-commerce data with tables and graphs, and statistical and econometric methods are used.

Keywords: E-Commerce, Digitalization, Growth.

ICDBME

¹ Aydın Adnan Menderes University, Faculty of Political Sciences, Department of Econometrics, mcakir@adu.edu.tr ORCID: 0000-0003-4980-1047

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

META-HEURISTIC APPROACHES FOR A REAL-WORLD UNIVERSITY COURSE
TIMETABLING PROBLEM

Seda Yaprak¹
Uğur Eliyi²
Deniz Türsel Eliyi³

ABSTRACT

A management science topic widely discussed in fields of education, transportation, healthcare and many other sectors is scheduling optimization. Course timetabling is a field in scheduling, which entails the optimal planning of activities like exams and lectures while efficiently utilizing available resources such as faculty members and classrooms. Due to its prevalence in educational settings, a considerable number of scholars delved into this combinatorial problem. The focus of this study is on University Course Timetabling Problem (UCTTP), for which many solution approaches have been applied, including population-based metaheuristics and operations research-based techniques. Course timetabling and scheduling is especially crucial for universities that have limited number of classrooms and instructors. We conduct a review of existing literature and reevaluate metaheuristic strategies utilized for this problem. We also showcase the efficacy of the proposed approaches through a practical real-life case by efficiently organizing university course timetables at Izmir Bakircay University. Potential avenues for further investigation are proposed based on the results.

Keywords: Management Science, Optimization, Course Timetabling, Metaheuristics.

ICDBME

¹ Izmir Bakircay University, Department of Industrial Engineering, seda.35yaprak@gmail.com ORCID: 0000-0002-8867-5509

² Izmir Bakircay University, Department of Business, ugur.eliiyi@bakircay.edu.tr ORCID: 0000-0002-5584-891X

³ Izmir Bakircay University, Department of Industrial Engineering, deniz.tursel@bakircay.edu.tr ORCID: 0000-0001-7693-3980

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

ULUSLARARASI TİCARET VE LOJİSTİK LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN
SÜRDÜRÜLEBİLİR LOJİSTİKLE İLGİLİ FARKINDALIK DÜZEYLERİ

Kübra TOPCUOĞLU ONAT¹
Sezen BOZYİĞİT²

ÖZET

İklim değişikliği, kuraklaşma, nüfus artışı ve çevre kirliliği gibi sorunlar tüm sektörler için sürdürülebilirliğin önemli bir strateji olarak görülmesine neden olmuştur. Sınırlı doğal kaynakların daha verimli kullanılması ile birlikte gelecek nesillere yaşanılabilir bir dünya bırakma çabası toplumlar açısından vazgeçilmez bir durum haline gelmiştir. İşletmeler ise rekabet üstünlüğü sağlama amaçlarının yanı sıra çevresel, toplumsal ve ekonomik konularda sürdürülebilirlik çalışmalarına hız kazandırmıştır. Lojistik sektörü için de oldukça önemli olan sürdürülebilirlik kavramı yeşil, tersine ve yalın lojistik gibi uygulamalar ile gelişimini devam ettirmektedir. Sürdürülebilirlik kavramına artan öneminden dolayı ders müfredatlarında da yer vermeye başlanmış, öğrencilerin bu konuda bilgi sahibi olması istenmiştir. Bu bağlamda hem gelecek nesillerin günümüzdeki temsilcileri olan hem de ileride uluslararası ticaret ve lojistik sektöründe çalışacak olan gençlerde sürdürülebilir lojistikle ilgili bir farkındalığın oluşması önem arz etmektedir. Bu nedenle bu çalışmada, Uluslararası Ticaret ve Lojistik bölümünde öğrenim gören lisans öğrencilerinin sürdürülebilir lojistikle ilgili farkındalık düzeylerinin ortaya konması amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma gurubunu devlet ve vakıf üniversitelerinin Uluslararası Ticaret ve Lojistik bölümü son sınıfında okuyan 18 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada yargısal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşme formu vasıtasıyla toplanmıştır. Öğrencilere sürdürülebilirlik kavramı hakkında ne bildikleri, sürdürülebilirliğin lojistikte nasıl uygulanabileceği, sürdürülebilirlikle ilgili ders alıp almadıkları, staj yaptıkları yerde sürdürülebilirlikle ilgili ne tür uygulamaların olduğu, sürdürülebilirlik ilkelerini lojistik iş süreçlerine entegre etmenin önündeki engellerin neler olduğu, işe girdiklerinde yetkileri olsa ne tür sürdürülebilirlik uygulamaları yapacakları gibi sorular sorulmuştur. Verilerin analizinde içerik analizi ve betimsel analiz yöntemleri kullanılacaktır. Elde edilen sonuçların hem bünyesinde bu bölümü bulunduran üniversitelere müfredat hazırlamada, hem uluslararası ticaret ve lojistik sektörüne bu konuda strateji belirlemede, hem de alanyazına faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilir lojistik, Uluslararası Ticaret ve Lojistik

ICDBME

¹Çağ Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, kubraonat@cag.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8702-9954

²Tarsus Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, sbozyigit@tarsus.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0951-3588

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

AWARENESS LEVELS OF INTERNATIONAL TRADE AND LOGISTICS
UNDERGRADUATE STUDENTS ABOUT SUSTAINABLE LOGISTICS

Kübra TOPCUOĞLU ONAT¹
Sezen BOZYİĞİT²

ABSTRACT

Problems such as climate change, drought, population growth and environmental pollution have caused sustainability to be seen as an important strategy for all sectors. With the more efficient use of limited natural resources, the effort to leave a livable world for future generations has become an indispensable situation for societies. In addition to their aim of gaining competitive advantage, businesses have accelerated their sustainability studies on environmental, social and economic issues. The concept of sustainability, which is also very important for the logistics sector, continues its development with applications such as green, reverse and lean logistics. Due to its increasing importance, the concept of sustainability has also started to be included in course curricula, and students are asked to have information on this subject. In this context, it is important for young people who are both the current representatives of future generations and who will work in the international trade and logistics sector in the future to have an awareness about sustainable logistics. Therefore, this research aims to reveal the awareness levels of undergraduate students studying in the International Trade and Logistics department regarding sustainable logistics. The study group consists of 18 students studying in the final year of the International Trade and Logistics departments of state and foundation universities. The judgmental sampling method was used in the research. The data of the study was collected through a semi-structured in-depth interview form. Students were asked questions such as what they know about the concept of sustainability, how sustainability can be applied in logistics, whether they have taken a course on sustainability, what kind of sustainability practices are in the places where they do their internships, what are the obstacles to integrating sustainability principles into logistics business processes, what kind of sustainability practices they would implement if they had the authority when they start working. Content analysis and descriptive analysis methods will be used in the analysis of the data. It is thought that the results obtained will be useful both in preparing curricula for universities that have this department, in determining strategies in this regard for the international trade and logistics sector, and in the literature.

Keywords: Sustainability, Sustainable Logistics, International Trade and Logistics

ICDBME

¹Çağ University, Faculty of Economics and Administrative Science, kubraonat@cag.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8702-9954

²Tarsus University, Faculty of Applied Sciences, sbozyigit@tarsus.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0951-3588

DIJİTALLEŞTİRİLMİŞ SÜRDÜRÜLEBİLİR MODA LOJİSTİĞİ

Evrım KABUKCU¹

ÖZET

Günümüzde *moda lojistiği*, üretim için gerekli maddelerin ve üretilmiş olan ürünlerin ambalajlandığı, taşındığı ve depolandığı bütünleşik bir süreci ifade etmektedir. Hızlı moda endüstrisinin daha *çevik süreç* beklentisi ve dijitalleşmenin getirdiği *hız* ile beraber taleplerde ortaya çıkan yükselişle birlikte üretimin de aynı doğrultuda bu seri sürece uyum göstermesi ve hızlı cevap vermesi durumu ortaya çıkmaktadır. Bu anlamda; hem üretici hem de tüketici yönlü olarak moda lojistiği, tedarik zinciri genelinde ortaya çıkan ilgili talepleri karşılamada çok önemli bir aracı rol edinmiştir. Bu hızlı sürecin sorunsuz şekilde çalışmasının sağlanması yanı sıra, küresel ısınma ile birlikte yeryüzünde yaşanan olumsuzlukların artması, moda endüstrisine hizmet veren lojistik firmalarının karbon ayak izini en aza indirmek, ters lojistik uygulamaları ile etkin atık yönetimi vb. doğaya saygılı sürdürülebilir uygulamaları benimsemesi gerekliliği geleceğe dair bir sorumluluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda; bu çalışma kapsamında dijitalleştirilmiş sürdürülebilir moda lojistiği özelinde gerçekleştirilen literatürü ele almak ve sektörde gerçekleştirilen uygulamaları örneklendirerek nitel olarak incelemek amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Moda Endüstrisi, Lojistik, Sürdürülebilirlik

ICDBME

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

DIGITALIZED SUSTAINABLE FASHION LOGISTICS

Evrım KABUKCU¹

ABSTRACT

Today, *fashion logistics* refers to an integrated process where the materials required for production and the products produced are packaged, transported and stored. With the fast fashion industry's expectation of a more *agile process* and the increase in demands brought about by *digitalization*, production has also become a situation where it adapts to this serial process and *responds quickly*. In this sense; both in terms of the producer and the consumer, fashion logistics has assumed a very important *intermediary role* in meeting the relevant demands that arise throughout the supply chain. In addition to ensuring that this fast process works smoothly, the increase in the negativities experienced on earth with global warming, the necessity of logistics companies serving the fashion industry to adopt sustainable practices that respect nature such as minimizing their carbon footprint, effective waste management with reverse logistics applications, etc. emerges as a responsibility for the future. In this context; within the scope of this study, it is aimed to examine the literature specifically on digitalized sustainable fashion logistics and to examine it qualitatively by exemplifying the practices implemented in the sector.

Keywords: Fashion Industry, Logistics, Sustainability

ICDBME

¹Manisa Celâl Bayar University, Salihli Vocational School, evrimkabucu@cbu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0258-0881

**GREEN SUPPLY CHAIN MANAGEMENT IN THE TOURISM SECTOR: WEIGHTING OF
DIMENSIONS WITH DEMATEL METHOD**

Burcu ŞİMŞEK YAĞLI¹

ABSTRACT

The deterioration of the ecological balance results from many environmental issues, including rapid resource depletion, pollution, and a decline in species variety. Governments, businesses, and individuals are implementing environmental safeguards in response to the worsening ecological challenges. These parties have pressured perceived companies as contributors to environmental issues to assess their supplier networks and production methods. Consequently, green supply chain management (GSCM) has gained popularity as a result of the adoption of corporate responsibility and sustainability issues. On the other hand, a tourism supply chain refers to the network of several activities and organizations in the tourism sector. These activities range from the supply of products and services to specific destinations, through to the management of waste recycling and disposal. Despite the growing recognition of the importance of this concept, the issue of GSCM in the tourism sector remains largely uninvestigated. In light of the aforementioned considerations, the present study seeks to initially examine the extant literature on GSCM studies within the context of the tourism sector. Subsequently, the GSCM dimensions will be weighted by tourism academics, comprising education, green marketing, green purchasing, green manufacturing, green distribution, green packaging, environmental internal environmental management and investment recovery. At this juncture, the DEMATEL method, one of the multi criteria decision making (MCDM) techniques, will be employed. It is anticipated that the findings will contribute to the existing body of literature on this topic and provide guidance for decision-makers.

Keywords: Green Supply Chain Management, Sustainability, MCDM, DEMATEL, Tourism Sector.

ICDBME

¹Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, burcusemsek@nevsehir.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-1034-6916>

KIZILDENİZ KRİZİ VE TÜRKİYE DIŞ TİCARETİNE ETKİLERİNİN İNCELENMESİ

Hacer ÖRLÜN¹
Ata KAHVECİ²

ÖZET

Uluslararası ticarete konu olan ürünlerin taşınmasında çok büyük oranda (yaklaşık %80) lojistiğin maliyet açısından en etkin yöntemlerinden biri olan denizyolu taşımacılığının kullanıldığı görülmektedir. Bu nedenle denizyolu taşıma rotaları küresel ticaret açısından büyük önem taşımaktadır. Özellikle, Asya ve Avrupa arasındaki ticarete denizyolu taşımacılığı açısından Kızıldeniz ve Süveyş Kanalı'nın stratejik öneme haiz bir güzergâh olduğu görülmektedir. 31 Ekim 2023 tarihinde Husiler tarafından Kızıldeniz'de başlatılan İsrail ile ilişkili gemilere el koyma, füze ve dronlar ile saldırma gibi eylemler nedeniyle bölgede ciddi bir kriz başlamıştır. Bu kriz sonrasında ise taşınacak yüklere ilişkin deniz ticaret rotalarında Ümit Burnu, Büyük Okyanus ya da Çin - Avrupa Demiryolu gibi alternatifler değerlendirilmeye başlanmıştır. Bu noktadan hareketle, çalışma kapsamında öncelikle küresel tedarik zincirlerinde ve maliyetlerde artışa yol açan bu krizin güncel durumu ve taşımacılığa etkileri incelenecektir. Akabinde ise bu krizin Türkiye dış ticaretine olası etkileri hususunun ikincil verilerden faydalanılarak değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Dolayısı ile bu araştırma kapsamında, Kızıldeniz'deki mevcut kriz konusunun ve Türkiye dış ticaretine etkilerinin literatür çerçevesinde derinlemesine incelenerek kavramsal olarak ortaya konulması amaçlanmaktadır. Konunun dış ticaret ve taşımacılık boyutlarıyla tartışılacak olması nedeniyle akademisyenlere, karar alıcılara, sektördeki uygulamacılara ve alan yazına önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Taşımacılık, Denizyolu, Dış Ticaret, Kızıldeniz

ICDBME

¹Tarsus Üniversitesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Anabilim Dalı, 230914005@tarsus.edu.tr, 0000-0002-8896-7026

²Tarsus Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Dış Ticaret Bölümü, atakahveci@tarsus.edu.tr, 0000-0002-2010-614X

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

THE RED SEA CRISIS AND ITS EFFECTS ON TÜRKİYE'S FOREIGN TRADE

Hacer ÖRLÜN¹
Ata KAHVECİ²

ABSTRACT

The transportation of products subject to international trade is largely (approximately 80%) carried out by maritime transportation, which is one of the most cost-effective methods of logistics. Therefore, maritime transportation routes are of great importance for global trade. Specifically, the Red Sea and the Suez Canal are strategically important routes for maritime transportation in trade between Asia and Europe. On October 31, 2023, a serious crisis started in the region due to the actions taken by the Houthis in the Red Sea, such as seizing ships related to Israel and attacking them with missiles and drones. In the aftermath of this crisis, alternatives such as the Cape of Good Hope, the Pacific Ocean or the China - Europe Railway have started to be evaluated in maritime trade routes for the cargo to be transported. In this respect, this study will first examine the current situation of this crisis, which has caused disruptions in global supply chains and an increase in costs, and then its effects on transportation. Subsequently, it is aimed to evaluate the possible effects of this crisis on Türkiye's foreign trade by utilizing secondary data. Therefore, within the scope of this research, it is aimed to conceptualize the current crisis in the Red Sea and its effects on Turkey's foreign trade by examining it in depth within the framework of the literature. It is considered to provide important contributions to academics, decision makers, practitioners in the sector and the literature since the subject will be discussed in terms of foreign trade and transportation perspectives.

Keywords: Transportation, Maritime, Foreign Trade, Red Sea

ICDBME

¹Tarsus Üniversitesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Anabilim Dalı, 230914005@tarsus.edu.tr, 0000-0002-8896-7026

²Tarsus Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Dış Ticaret Bölümü, atakahveci@tarsus.edu.tr, 0000-0002-2010-614X

TEDARİKÇİ YÖNETİMİNİN DİJİTALLEŞMESİ: BİR UYGULAMA ÖRNEĞİ

Beril BAKIR¹
Deren DELETİOĞLU²

ÖZET

ERP (Enterprise Resource Planning) sistemi, bir işletmenin tüm temel iş süreçlerini bütünleşmiş bir şekilde yönetmek için kullanılan yazılım sistemidir. Firmalar, kendi ERP sistemleri (SAP) üzerinde tedarik süreçlerini yönetirken, tedarikçilerinden bağımsız olarak işleyen ve etkileşimde olmadıkları süreçlerle karşı karşıya kalmaktadırlar. ERP sistemlerine kaydedilen verilerin doğrudan tedarikçilere aktarılabilmesi, bilgi erişiminde aksaklıklara ve iletişim gerektiren süreçlerin ayrı iş yükü ve maliyet yaratmasına neden olmaktadır.

Bu sorunların üstesinden gelmek için geliştirilen tedarikçi portalları, tedarikçilerin ERP sistemine adeta bir pencereden bakmalarını sağlar. Bu portallar sayesinde tedarikçiler, tedarik süreçlerine dair kritik bilgilere anında ulaşabilir ve gerektiğinde doğrudan veri girişi yapabilir. Böylece, tedarik süreçleri dijitalleşerek, geleneksel yöntemlere kıyasla çok daha hızlı, düşük maliyetli ve etkileşimli bir şekilde yönetilir hale gelir. Günümüz teknolojilerinin sunduğu olanaklarla birlikte, iş süreçleri ve satış-satın alma operasyonları dijital ortama taşınarak kaydedilmektedir. E-dönüşüm ve e-ticaret sistemleri gibi yenilikçi uygulamalar, çeşitli modellerle iş dünyasında kendine sağlam bir yer edinmiştir. Dijitalleşmenin getirdiği olgunluk ve dijital çağın gerekleri doğrultusunda, ticari uygulamalarda iş birliği yapılan tarafların "paydaş" olarak aktif katılımı sağlanmaya başlamıştır.

Tedarikçi yönetim portalları, tedarikçi ilişkileri yönetimini sağlayan kapsamlı platformlardır. Bu platformlar, sipariş ve teslimat yönetiminden, sözleşme ve teklif süreci yönetimine, mal kabulü ve fatura raporlamasına, tedarikçi başvuru ve performans değerlendirme süreçlerine kadar çeşitli tedarik zinciri süreçlerinin yönetilmesine yardımcı olmaktadır. Sonuç olarak tedarikçi yönetim portalları, işletmelerin ve tedarikçilerin iş birliğini güçlendirerek, tedarik süreçlerini daha bütünleşmiş, şeffaf ve verimli bir şekilde yönetmelerine olanak tanıyıp, dijitalleşme süreçlerine katkı sağlar. Bu makale, tedarikçi portallarının işletmelere sağladığı avantajları ve bu portalların ERP sistemleri, özellikle SAP ile entegrasyon süreçlerini incelemekte ve dijitalleşme süreçlerine katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tedarikçi İlişkileri Yönetimi, ERP (SAP) Entegrasyonu, Dijital Dönüşüm, Tedarikçi Portalı

ICDBME

¹Nagarro + MBIS Danışmanlık, Ar-Ge Merkezi, beril.bakir@nagarro.com ORCID: 0009-0001-5143-1463

²Nagarro + MBIS Danışmanlık, Ar-Ge Merkezi, deren.deletioğlu@nagarro.com ORCID: 0000-0002-8876-0607

DIGITALIZATION OF SUPPLIER MANAGEMENT: AN APPLICATION EXAMPLE

Beril BAKIR¹
Deren DELETİOĞLU²

ABSTRACT

An ERP (Enterprise Resource Planning) system is a software system used to manage all core business processes of an enterprise in an integrated manner. When companies manage their procurement processes on their ERP systems (SAP), they are faced with processes that operate independently of their suppliers and with which they do not interact. The fact that the data recorded in ERP systems cannot be transferred directly to suppliers causes disruptions in information access and processes that require communication create separate workload and cost.

The supplier portals developed to overcome these problems enable suppliers to look at the ERP system through a window. Thanks to these portals, suppliers can instantly access critical information about their procurement processes and enter data directly when necessary. Thus, procurement processes are digitalized and managed in a much faster, cost-effective and interactive way compared to traditional methods. With the opportunities offered by today's technologies, business processes and sales-purchasing operations are digitized and recorded. Innovative applications such as e-transformation and e-commerce systems have gained a solid place in the business world with various models. In line with the maturity brought about by digitalization and the requirements of the digital age, the parties cooperating in commercial applications have begun to actively participate as "stakeholders".

Supplier management portals are comprehensive platforms for supplier relationship management. These platforms help manage various supply chain processes from order and delivery management to contract and bid process management, goods receipt and invoice reporting, supplier application and performance evaluation processes. Finally, supplier management portals contribute to digitalization processes by strengthening the collaboration of businesses and suppliers, allowing them to manage their supply processes in a more integrated, transparent and efficient manner. This article examines the advantages of supplier portals and their integration processes with ERP systems, especially SAP, and contributes to digitalization processes.

Keywords: Supplier Relationship Management, ERP (SAP) Integration, Digital Transformation, Supplier Portal

ICDBME

¹Nagarro + MBIS Danışmanlık, Ar-Ge Merkezi, beril.bakir@nagarro.com ORCID: 0009-0001-5143-1463

²Nagarro + MBIS Danışmanlık, Ar-Ge Merkezi, deren.deletioğlu@nagarro.com ORCID: 0000-0002-8876-0607

LOJİSTİK PERFORMANSIN ÜLKE DIŞ TİCARET ÜZERİNE ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: AB
ÜYE VE ADAY ÜLKELER ÖRNEĞİ

H. Handan ÖZTEMİZ¹

ÖZET

Lojistik sektörü içinde faaliyet gösteren firmaların sunduğu hizmetler, en az hasar, hızlı teslimat, izlenebilirlik ve gümrük prosedürleri, uluslararası ticaret yapan firmaların iş yapma potansiyellerini ve nihai müşterilerin taleplerini veya memnuniyetlerini doğrudan ve dolaylı olarak etkilemektedir. Bu durum, makro düzeyde ele alındığında ise ülkelerin lojistik performansının dış ticaret potansiyeliyle dolaylı veya doğrudan bir ilişkiye sahip olduğunu öngörülebilir. Bu bağlamda lojistik sektör gelişimi ile dış ticaret potansiyeli arasında yakın bir ilişkiden söz edilebilir. Diğer yandan ilişkili görülen pek çok makro ekonomik değişkenler arasında her zaman istatistiksel olarak anlamlı, doğrudan bir ilişkinin olması mümkün değildir. Bu çalışmada gümrük prosedürleri, lojistik alt yapı ve iş yapma yeteneklerindeki benzerlik, yakın teknolojik gelişmişlik nedeniyle AB üye ve aday ülkeleri için lojistik performans ile dış ticaret arasındaki ilişkinin doğrudan ve istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı araştırılmıştır. 2010-2023 yılları arasındaki veriler kullanılarak yapılan panel veri analiziyle, LPI kapsamındaki 6 alt endeksin ülkelerin ihracat, ithalat ve toplam dış ticaret hacmindeki değişimleri açıklayıcı etkiye sahip olup olmadıkları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: LPI, Dış Ticaret, Gümrük Prosedürleri, İzlenebilirlik, Lojistik Hizmet Kalitesi

ICDBME

¹Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi İİBF Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik Bölümü.
handan.oztemiz@beun.edu.tr ORCID: 0000-0002-4446-6887

THE IMPACT OF LOGISTIC PERFORMANCE ON COUNTRY FOREIGN TRADE
VOLUME: THE CASE OF EU MEMBER AND CANDIDATE COUNTRIES

H. Handan ÖZTEMİZ¹

ABSTRACT

The services offered by companies operating in the logistics sector, minimum damage, fast delivery, traceability and customs procedures, directly and indirectly affect the business potential of companies engaged in international trade and the demands or satisfaction of end customers. When this situation is considered at the macro level, it can be predicted that the logistics performance of countries has an indirect or direct relationship with their foreign trade potential. In this context, a close relationship can be mentioned between the development of the logistics sector and foreign trade potential. This study investigates whether the relationship between logistics performance and foreign trade is direct and statistically significant for EU member and candidate countries due to the similarity in customs procedures, logistics infrastructure and business capabilities, and close technological development. With the panel data analysis using data between 2010 and 2023, it was examined whether the 6 sub-indices within the scope of LPI have an explanatory effect on the changes in exports, imports and total foreign trade volume of countries.

Keywords: LPI, Foreign Trade, Customs Procedures, Traceability, Logistics Service Quality

ICDBME

¹Zonguldak Bülent Ecevit University, handan.oztemiz@beun.edu.tr ORCID: 0000-0002-4446-6887

TÜRKİYE’DEKİ KONTEYNER LİMANLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ İÇİN ARALIK DEĞERLİ FERMATEAN BULANIK WENSLO- CODAS YAKLAŞIMI

Hande KÜÇÜKÖNDER¹ Ömer Faruk GÖRÇÜN²

ÖZET

Konteyner limanlarının performans değerlendirilmesi, küresel ticaret ve lojistiğin verimliliği açısından büyük bir öneme sahiptir. Bu limanlar, malların dünya genelinde etkin bir şekilde taşınmasında kritik bir rol oynar. Limanların performansının sürekli izlenmesi ve değerlendirilmesi, ekonomik ve çevresel sürdürülebilirlik için gereklidir. Etkin limanlar, malların zamanında teslim edilmesini sağlayarak tedarik zinciri aksaklıklarını en aza indirir ve küresel rekabet gücünü artırır. Performansı düşük limanlar, yüksek maliyetlere neden olabilirken, yüksek performanslı limanlar maliyetleri düşürür ve verimliliği artırır. Bu durum hem nakliyeciler hem de tüketiciler için faydalıdır. Çevresel sürdürülebilirlik, liman performansı değerlendirmelerinde giderek daha önemli bir hale gelmiştir. Liman operasyonları sırasında oluşan karbon emisyonları ve çevresel kirlilik, sürdürülebilirlik açısından önemli endişeler doğurur. Verimli limanlar, çevresel etkileri minimize ederek sürdürülebilirlik hedeflerine katkıda bulunur. Ayrıca, limanların performansı, uluslararası ticaretteki rekabet gücünü belirleyen önemli bir faktördür. İyi yönetilen limanlar, ticaret hacmini artırarak yerel ekonomiye katkı sağlar. Bu nedenle, liman performansının düzenli olarak değerlendirilmesi ve iyileştirilmesi önemlidir. Performans değerlendirmeleri, stratejik planlama ve yatırım kararları için de kritik rol oynar. Liman operasyonlarının ulusal ve uluslararası standartlara uyumlu hale getirilmesi gereklidir. Bu çalışmada, Türkiye’deki konteyner limanlarını değerlendirmek için aralık değerli Fermatean bulanık kümeler (ADFB) dayalı yeni bir entegre karar modeli önerilmektedir. Model, ADFB tabanlı WENSLO (Weights by ENvelope and SLOpe) ve CODAS (COMbinative Distance-based Assessment) yaklaşımlarını entegre ederek konteyner limanlarının on seçim kriterine göre değerlendirilmesini sağlar. Uygulama sonuçları, en önemli faktörün “Forklift Sayısı” olduğunu ve en uygun liman alternatifinin “A10 Mersin Limanı” olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Aralık Değerli Fermatean Bulanık Küme, Konteyner Liman Performansı, WENSLO, CODAS, Grup karar verme

ICDBME

¹Bartın Üniversitesi, hkucukonder@bartin.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0853-8185

²Kadir Has Üniversitesi, omer.gorcun@khas.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3850-6755

INTERVAL VALUED FERMATEAN FUZZY WENSLO-CODAS APPROACH FOR
EVALUATION OF CONTAINER PORTS IN TURKEY

Hande KÜÇÜKÖNDER¹ Ömer Faruk GÖRÇÜN²

ABSTRACT

The evaluation of container port performance is of great significance for the efficiency of global trade and logistics. These ports play a critical role in the effective transportation of goods worldwide. Continuous monitoring and assessment of port performance are essential for both economic and environmental sustainability. Efficient ports ensure the timely delivery of goods, minimize disruptions in the supply chain, and enhance global competitiveness. While poorly performing ports can lead to higher costs, high-performing ports reduce expenses and increase efficiency, benefiting both shippers and consumers. Environmental sustainability has become increasingly important in port performance evaluations. Carbon emissions and environmental pollution generated during port operations raise significant concerns regarding sustainability. Efficient ports contribute to sustainability goals by minimizing environmental impacts. Additionally, port performance is a key factor in determining a country's or region's competitiveness in international trade. Well-managed and high-performing ports can attract more trade volume, contributing to local economic growth. Therefore, regular evaluation and improvement of port performance are crucial. These assessments play a critical role in strategic planning and investment decisions. It is also necessary to ensure that port operations comply with national and international standards. In this study, a new integrated decision model based on interval-valued Fermatean fuzzy sets (IVFF) is proposed to evaluate container ports in Turkey. The model integrates IVFF-based WENSLO (Weights by ENvelope and SLOpe) and CODAS (COMbinative Distance-based Assessment) approaches to assess container ports from a multi-criteria group decision-making perspective using ten selection criteria. The application results highlight that the most important factor is the “Number of Forklifts,” and the “A10 Mersin Port” emerges as the most suitable port alternative.

Keywords: Interval Valued Fermatean Fuzzy Set, Container Port Performance, WENSLO, CODAS, Group Decision Making

ICDBME

¹Bartın University, hkucukonder@bartin.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0853-8185

²Kadir Has University, omer.gorcun@khas.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3850-6755

**GÜNÜMÜZDE AKILLI LOJİSTİK KAVRAMI; İLGİLİ ÇALIŞMALARIN
BİBLİYOMETRİK ANALİZİ**

Serpil KÖSE¹
Halil ÖZTÜRK²

ÖZET

Endüstri 4.0 ile birlikte hız kazanan dijitalleşme sürecinin birçok alanda olduğu gibi lojistik alanında da etkisi görülmektedir. Lojistik alanında dijital dönüşüm temelli akıllı teknolojilerin kullanımı akıllı lojistik olarak adlandırılmaktadır. Bu çalışmada akıllı lojistik kavramı üzerine yapılan çalışmaları incelemek ve çalışmaların haritasını çıkarmak hedeflenmektedir. Bu hedef doğrultusunda nicel veriler kapsamında akıllı lojistik kavramına ilişkin literatürün bibliyometrik analiz yöntemiyle sistemli bir özeti çıkarılması, literatürdeki eğilimlerin ve boşlukların tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda Web Of Science veri tabanında 2012-2024 yılları arasında yayınlanmış 608 çalışma VOSviewer programı ile incelenmektedir. Akıllı lojistik ile ilgili 608 çalışmanın yayın yıllarına göre dağılımı incelendiğinde en fazla 2021 (93), 2022 (123) ve 2023 (86) yıllarında çalışma gerçekleştirildiği görülmektedir. En fazla çalışma yapan isimlerin Xiao Liu (14), Manuel Woschank (11) ve Xuejun Li (11) olduğu ve yayın türünün ağırlıklı olarak dergi makalesi (334) ve bildiri (231) olduğu görülmektedir. Yayınların ülkelere göre dağılımı incelendiğinde en fazla Çin (148), Almanya (50), Polonya (48), İtalya (47) ve Hindistan (43) menşeli yayıncıların çalışma yaptığı ve en çok İngilizce (603) dilinde çalışma gerçekleştirildiği görülmektedir. Anahtar sözcükler incelendiğinde en çok akıllı lojistik, endüstri 4.0 ve endüstri 4, ifadelerinin kullanıldığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akıllı Lojistik, Endüstri 4.0, Bibliyometrik Analiz

ICDBME

¹ Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, serpillkose@isparta.edu.tr

² Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, haliloztrk2@gmail.com, 0009-0000-5145-0122

THE CONCEPT OF SMART LOGISTICS TODAY; BIOMETRIC ANALYSIS OF RELATED STUDIES

Serpil KÖSE¹
Halil ÖZTÜRK²

ABSTRACT

The digitalisation process, which accelerated with Industry 4.0, has an impact on logistics as in many areas. The use of smart technologies based on digital transformation in the field of logistics is called smart logistics. In this study, it is aimed to examine the studies on the concept of smart logistics and to map the studies. In line with this goal, it is aimed to make a systematic summary of the literature on the concept of smart logistics within the scope of quantitative data by bibliometric analysis method and to identify trends and gaps in the literature. For this purpose, 608 studies published in the Web Of Science database between 2012-2024 are examined with VOSviewer programme. When the distribution of 608 studies on smart logistics according to publication years is examined, it is seen that the most studies were carried out in 2021 (93), 2022 (123) and 2023 (86). It is seen that the names of Xiao Liu (14), Manuel Woschank (11) and Xuejun Li (11) are the names who conducted the most studies and the type of publication is mainly journal articles (334) and papers (231). When the distribution of publications according to countries is analysed, it is seen that most of the studies are carried out by publishers from China (148), Germany (50), Poland (48), Italy (47) and India (43) and most of the studies are carried out in English (603). When the keywords are analysed, it is seen that the expressions of smart logistics, industry 4.0 and industry 4 are mostly used.

Keywords: Smart logistics, Industry 4.0, Bibliometric Analysis

ICDBME

¹ Isparta University of Applied Sciences, serpilkose@isparta.edu.tr

² Isparta University of Applied Sciences, haliloztrk2@gmail.com, 0009-0000-5145-0122

**A CONSTRAINT PROGRAMMING MODEL TO INCREASE THE UTILIZATION OF
ELECTRIC BUSES IN PUBLIC TRANSPORT**

Seda Yaprak¹
Uğur Eliyi²
Özgür Akgün³
Emine Zehra Akgün⁴
Deniz Türsel Eliyi⁵

ABSTRACT

Today, operations of electric buses gained importance due to growing interest for sustainable public transportation. Many municipalities and authorities for public transport across the globe are aware of sustainable options, and eager to employ electric vehicles in their fleets. This study investigates the optimal allocation of electric buses in a large city for public transportation. Izmir Metropolitan Municipality purchased 20 electric buses, which are to be charged at 5 different stations. Currently, the buses are used sub-optimally in terms of utilization. The aim of this study is to maximize the number of passengers using electric buses and increase the awareness of the public to use these buses in public transportation, which would in turn render a more sustainable fleet by increasing the number of buses. A 30-day passenger data, line lengths, and coordinates of electric bus charging stations are obtained from the transport authority. An ABC Analysis is initially conducted to identify priority bus routes based on passengers per kWh on a large transportation network. Next, a multi-objective constraint programming model is proposed to maximize the utilization of these buses while charging them as needed within their hours of operation. The current schedules are compared with the ones obtained by our model in order to show potential gains and increase managerial and public support for future investments.

Keywords: Public Transportation, Sustainability in Logistics, Electric Buses, Optimization via Constraint Programming

ICDBME

¹ Izmir Bakircay University, Department of Industrial Engineering, seda.35yaprak@gmail.com ORCID: 0000-0002-8867-5509

² Izmir Bakircay University, Department of Business, ugur.eliyi@bakircay.edu.tr ORCID: 0000-0002-5584-891X

³ University of St Andrews, School of Computer Science, ozgur.akgun@st-andrews.ac.uk ORCID: 0000-0001-9519-938X

⁴ Heriot-Watt University, Edinburgh Business School, Department of Marketing and Operations, e.akgun@hw.ac.uk ORCID: 0009-0008-5637-0314

⁵ Izmir Bakircay University, Department of Industrial Engineering, deniz.tursel@bakircay.edu.tr ORCID: 0000-0001-7693-3980

**E-TİCARET VE METAVERSE ÇALIŞMALARININ MEVCUT EĞİLİMLERİ İLE
GELECEK YÖNELİMLERİ: BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ**

Şükran DERTLİ¹
Muhammet Emin DERTLİ²

ÖZET

Bu çalışmada, güncel bir konu olan e-ticaret ve metaverse'ün alanyazındaki mevcut eğilimlerini ve gelişimini ortaya koyarak gelecek araştırmalar için öneri geliştirmek amaçlanmıştır. Bu bağlamda e-ticaret ve metaverse konusunu ele alan sınırlı sayıda çalışmanın bibliyometrik analiz yöntemiyle incenmesinde eksiklik bulunduğu gözlemlendiği için mevcut araştırma konusu seçilmiştir. Dolayısıyla Web of Science (WoS)'ta (TS=(e-commerce* or eCommerce* or Electronic Commerce* or Electronic Trad* or e Commerce*)) AND TS=(metaverse*) yapılan tarama sonucunda ulaşılan 61 yayınlı VOSviewer yazılımı kullanılarak bibliyometrik analiz gerçekleştirilmiştir. Bibliyometrik analiz için yazar, ülke, anahtar kelime, yayın yılı, araştırma bölgeleri gibi çeşitli parametreler incelenmiştir. Araştırma sonunda e-ticaret ve metaverse ile ilgili çalışmaların 2009-2024 yılları arasında hazırlandığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda yıllara göre çalışmaların dağılım oranı incelendiğinde 2009, 2010 ve 2012 yılları arasında 1'er yayın, 2021'de 2 yayın, 2022'de 14 yayın, 2023'de 30 yayın, 2024'de ise 12 yayını hazırlandığı bulgusuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla son yıllarda konu ile ilgili yayınların sayısının artmasının nedenlerinden biri olarak pandemi döneminde popüler olmaya başlayan e-ticaret alışverişleri ve metaverse teknolojisi gösterilebilir. E-ticaret ve metaverse ile ilgili çalışmaların en fazla Çin, Hindistan, İngiltere, ABD, Almanya gibi ülkelerde hazırlandığı bulgusuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte çalışmaların yayımlandığı Web of Science kategorilerinin en fazla İşletme, Bilgisayar Bilimi Bilgi Sistemleri, Bilgisayar Bilimi Yapay Zeka, buna paralel olarak araştırma alanlarının ise en fazla Bilgisayar Bilimi, İşletme Ekonomisi, Mühendislik, Telekomünikasyon, Psikoloji olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Tüm bu durumlar gözler önüne alındığında e-ticaret ve metaverse'ün disiplinlerarası etkileşim içerisinde olduğu söylenebilir. İncelenen diğer parametrelere ilişkin elde edilen bulgular, sonuç bölümünde ayrıntılı olarak tartışılmıştır. Bu çalışmanın yalnızca WoS veri tabanındaki e-ticaret ve metaverse konulu yayınları kapsamaması nedeniyle, gelecek çalışmalarda Scopus, Google Scholar, Ulakbim, ProQuest gibi farklı veri tabanları dahil edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometri, E-Ticaret, Metaverse.

ICDBME

¹Atatürk Üniversitesi, sukrandertli25@gmail.com ORCID: 0000-0001-9901-5349

²Atatürk Üniversitesi, emindertli@atauni.edu.tr ORCID: 0000-0003-4309-6201

**CURRENT TRENDS AND FUTURE DIRECTIONS OF E-COMMERCE AND METAVERSE
STUDIES: A BIOMETRIC ANALYSIS**

Şükran DERTLİ²
Muhammet Emin DERTLİ²

ABSTRACT

In this study, it is aimed to develop suggestions for future research by revealing the current trends and development of e-commerce and metaverse in the literature. In this context, the current research topic was chosen because it was observed that there was a deficiency in examining the limited number of studies on e-commerce and metaverse through bibliometric analysis. Therefore, bibliometric analysis was carried out using VOSviewer software with 61 publications reached as a result of searching in Web of Science (WoS) (TS=(e-commerce* or eCommerce* or Electronic Commerce* or Electronic Trad* or e Commerce*) AND TS=(metaverse*)). For bibliometric analysis, various parameters such as author, country, keyword, year of publication, research regions were examined. At the end of the research, it was determined that studies on e-commerce and metaverse were prepared between 2009-2024. In this context, when the distribution rate of studies by years is analyzed, it was found that 1 publication was prepared in 2009, 2010 and 2012, 2 publications in 2021, 14 publications in 2022, 30 publications in 2023, and 12 publications in 2024. Therefore, one of the reasons for the increase in the number of publications on the subject in recent years may be e-commerce shopping and metaverse technology, which started to become popular during the pandemic period. It was found that the studies on e-commerce and metaverse were mostly prepared in countries such as China, India, UK, USA, Germany. In addition, it was found that the Web of Science categories in which the studies were published were mostly Business Administration, Computer Science Information Systems, Computer Science Artificial Intelligence, and parallel to this, the research fields were mostly Computer Science, Business Economics, Engineering, Telecommunications, Psychology. Considering all these situations, it can be said that e-commerce and the metaverse are in interdisciplinary interaction. The findings obtained for the other parameters examined are discussed in detail in the conclusion section. Since this study only covers publications on e-commerce and metaverse in the WoS database, future studies may include other databases such as Scopus, Google Scholar, Ulakbim, ProQuest.

Keywords: Bibliometrics, E-Commerce, Metaverse.

ICDBME

²Atatürk Üniversitesi, sukrandertli25@gmail.com ORCID: 0000-0001-9901-5349

²Atatürk Üniversitesi, emindertli@atauni.edu.tr ORCID: 0000-0003-4309-6201

ATP KONVANSİYONUNA GÖRE ULUSLARARASI SOĞUK ZİNCİR LOJİSTİĞİ VE
ENDÜSTRİ 4.0'IN POTANSİYEL ROLÜ

Mehmet ÇAKMAK¹

ÖZET

ATP Konvansiyonu (Bozulabilir Gıda Maddelerinin Uluslararası Taşımacılığı ve Bu Taşımacılık Faaliyetinde Kullanılacak Özel Ekipmana İlişkin Anlaşma) Türkiye'nin de taraf olduğu uluslararası lojistiğe ilişkin anlaşmalardan birisidir. ATP Konvansiyonu genel olarak bozulabilir gıdaların soğuk zincir lojistiğinde karayolu ve/veya demiryolu operasyonlarında (denizyolunu içeren çok modlu taşıma ise sadece karayolu kısmı) kullanılacak olan yalıtımlı ve soğutmalı ekipmanlara ilişkin standart ısı değerlerini ve uygunluk (sertifikasyon) durumlarını düzenlemektedir. Bu açıdan bakıldığında ATP Konvansiyonu, bozulabilir gıdaların kalitesini koruma ve ısı aktarım değerleri gibi konularda kural ya da standartlar belirlediği için buna uygun ekipmanların yanı sıra yeni nesil teknolojilerin de kullanımını dolaylı olarak işaret etmektedir. Bu noktada Nesnelerin İnterneti, Kablosuz Sensör Ağları, Bulut Bilişim, Büyük Veri Analitiği, Artırılmış Gerçeklik gibi Endüstri 4.0 bileşenlerinden oluşan Akıllı Soğuk Zincir Lojistik sistem ısı dengenin ve ürünün sağlığının korunmasında olası aksaklık ya da sorunları elimine etmede önemli bir potansiyel içermektedir. Bu çalışmanın amacı ATP Konvansiyonuna ilişkin temel uygunluk esaslarını incelemek ve bu konvansiyona uygunluk bağlamında Endüstri 4.0'ın potansiyel rolünü ve avantajlarını ele almaktır. Bu amaçla ATP Konvansiyonu, soğuk zincirde sektörel uygulamalar, Endüstri 4.0'ın buradaki rolüne ilişkin literatürel inceleme yapılmıştır. Buna göre Endüstri 4.0 ile gerçek zamanlı bir şekilde bozulabilir gıdaların ısı ve kalite durumunun ve ekipmanların ısı değerlerinin ATP gibi yasal düzenleme ya da standartlara uygunluğunu içeren kontrol parametrelerinin izlenmesi, soğuk zincirde olası kırımların erken uyarılarla engellenmesi amacıyla çevrimiçi bir şekilde hızlı karar alınarak ilgili ekipmana ve sürücüye iletilmesi gibi birçok potansiyel fayda sağlanabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: ATP Konvansiyonu, Soğuk Zincir Lojistiği, Endüstri 4.0

ICDBME

¹Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, mehmet.cakmak@ibu.edu.tr, ORCID:0000-0002-6128-5607

**INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS**

**INTERNATIONAL COLD CHAIN LOGISTICS ACCORDING TO ATP CONVENTION AND
THE POTENTIAL ROLE OF INDUSTRY 4.0**

Mehmet ÇAKMAK¹

ABSTRACT

The ATP Convention (Agreement on the International Carriage of Perishable Foodstuffs and on the Special Equipment to be Used for such Carriage ATP) is one of the international logistics agreements to which Turkey is also a party. The ATP Convention generally regulates the standard heat values and conformity (certification) statuses of insulated and refrigerated equipment to be used in road and/or rail operations (only the road part in case of multimodal transport involving maritime transport) in the cold chain logistics of perishable foods. From this perspective, since the ATP Convention determines rules or standards on issues such as preserving the quality of perishable foods and heat transfer values, it indirectly indicates the use of new generation technologies as well as suitable equipment. At this point, the Smart Cold Chain Logistics system consisting of Industry 4.0 components such as the Internet of Things, Wireless Sensor Networks, Cloud Computing, Big Data Analytics, Augmented Reality has significant potential in eliminating possible disruptions or problems in maintaining thermal balance and product health. The purpose of this study is to examine the basic principles of compliance with the ATP Convention and to address the potential role and advantages of Industry 4.0 in the context of compliance with this convention. For this purpose, a literature review was conducted on the ATP Convention, sectoral applications in the cold chain, and the role of Industry 4.0 here. Accordingly, with Industry 4.0, many potentials can be provided, such as monitoring the temperature and quality status of perishable foods in real time and the control parameters including the thermal values of equipment in compliance with legal regulations or standards such as ATP and making quick decisions online and communicating them to the relevant equipment and drivers in order to prevent possible breaks in the cold chain with early warnings.

Keywords: ATP Convention, Cold Chain Logistics, Industry 4.0

ICDBME

¹Bolu Abant İzzet Baysal University, mehmet.cakmak@ibu.edu.tr, ORCID:0000-0002-6128-5607

SİVİL HAVACILIKTA DİJİTAL İNOVASYON: HAVA YOLU İŞLETMELERİ
ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

Selçuk GÜN¹
Gül ÇIKMAZ²

ÖZET

Yapılan araştırmada, hava yolu işletmelerinin dijital uyuma ne derece uyum sağladıkları, yaptıkları yenilikleri ve müşteri deneyimi açısından dijitalleşmenin değerlendirilmesi ele alınmıştır. Bu değerlendirmeler sürecinde dijital inovasyonun müşterilere sunacağı faydaları amaç olarak edinmektedir. Dijitalleşme hayatımıza endüstri 2,0 olarak geçen dönemde 20. Yüzyılda ilk bilgisayarla birlikte başlamıştır. Sonralarda üretim süreçlerinin geliştirilmesiyle birlikte Endüstri 3.0 adını alarak internet çağı başlamış olup endüstri 4.0 ile beraber süreç devam etmektedir. Bilgisayarların ve internet teknolojileriyle birlikte hizmet sektöründeki dijital faaliyetler yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Dijitalleşmenin getirdiği teknolojik gelişmelerle hız kazanmış ve insan hayatını kolaylaştırıcı etken haline gelmiştir. Bu sürecin içerisinde işletme maliyetlerinin düşürülmesi, insanların hizmetlere daha kolay ulaşabilmesinin önünü açmaktadır.

Dünya’da dijitalleşmenin yaygınlaşmasıyla birlikte teknolojik değişimleri de beraberinde getirmektedir. Özellikle rekabetin yoğun olduğu Hava yolları işletmelerinde müşteri deneyimin ön planda olduğu alanda teknolojik dönüşümlerde hız kazanmaktadır. Bu dönüşümlerle yenilikçi modeller oluşturulmakta ve müşterilerin hizmetlere kolay ulaşılmasını sağlamaktadır. Havacılıkta daha fazla müşteri grubuna ulaşmak açısından dijitalleşmenin önemi her geçen gün artmaktadır. Geleneksel modellere kıyasla işlem yapmaları daha kolay hale gelmiştir. Hava yolları işletmeleri dijital mecralarla birlikte mobil uygulamalarını geliştirerek bilet satın alma, check-in işlemleri, müşteri şikayetlerinin oluşturulması gibi olanaklara kolay erişebilmelerini sağlamıştır. Bir hizmet sektörü olarak hava yolu işletmeleri dijital dönüşümün en önemli sürecini oluşturmaktadır. Araştırmada, Türkiye’de dijital inovasyonu en hızlı geliştiren 2 hava yolu işletmesi üzerinden örnek olay değerlendirilmesi çalışmanın önemine vurgu yapmış olacaktır. Türkiye’de Dijitalleşmenin sadece havacılık sektörüyle bağlı kalmayıp diğer sektörlerle de ışık tutması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, Teknoloji, Yenilikçilik, Hava yolu işletmeleri, Sivil havacılık

ICDBME

¹ Avrasya Üniversitesi, Sivil Havacılık Kabin Hizmetleri Bölümü, selcukgun@hotmail.com.tr, ORCID: 0009-0001-1117 9291

² Gaziantep Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Ulaştırma Hizmetleri Bölümü, gul.ckmz@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3973-2984

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

DIGITAL INNOVATION IN CIVIL AVIATION: EVALUATION THROUGH THE AIRLINE
BUSINESS

Selçuk GÜN¹
Gül ÇIKMAZ²

ABSTRACT

In the research, the extent to which airline companies have adapted to digital adaptation, their innovations and the evaluation of digitalization in terms of customer experience were discussed. In this evaluation process, the benefits that digital innovation will offer to customers are taken as the aim. Digitalization started our lives with the first computer in the 20th century, during the period known as Industry 2.0. Later, with the development of production processes, the internet age began, taking the name Industry 3.0, and the process continues with Industry 4.0. Along with computers and internet technologies, digital activities in the service sector are widely used. It has gained momentum with the technological developments brought about by digitalization and has become a factor that facilitates human life. Reducing operating costs in this process paves the way for people to access services more easily.

With the spread of digitalization in the world, it also brings technological changes. Especially in airline companies where competition is intense, technological transformations are gaining momentum in the field where customer experience is at the forefront. With these transformations, innovative models are created and customers are provided with easy access to services. The importance of digitalization in reaching more customer groups in aviation is increasing day by day. They have become easier to operate compared to traditional models. Airlines have developed mobile applications along with digital channels, enabling them to easily access opportunities such as purchasing tickets, check-in transactions, and creating customer complaints. As a service sector, airline companies constitute the most important process of digital transformation. In the research, evaluating the case study through the 2 airline companies that develop digital innovation fastest in Turkey will emphasize the importance of the study. It is expected that digitalization in Turkey will not only be related to the aviation sector but also shed light on other sectors.

Keywords: Digitalization, Technology, Innovation, Airline companies, Civil aviation

ICDBME

¹ Avrasya Üniversitesi, Sivil Havacılık Kabin Hizmetleri Bölümü, selcukgun@hotmail.com.tr, ORCID: 0009-0001-1117 9291

² Gaziantep Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Ulaştırma Hizmetleri Bölümü, gul.ckmz@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3973-2984

YEŞİL E-DEVLET UYGULAMALARI: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

İsmail DOLUTAŞ¹

ÖZET

Son dönemlerde sürdürülebilir bir toplum yaratma çabası pekçok alanda yeşil uygulamalara gidilmesini gerekli kılmaktadır. Sürdürülebilirlik her alanda önemli olduğu yazılımcılık faaliyetlerinde de önemini korumuştur. Özellikle devletler sürdürülebilirliğin önemli paydaşları arasında yer aldığı için yeşil sürdürülebilirliği sağlama amacıyla e-devlet uygulamalarında yazılımlar, uygulamalar ve işlevler ortaya çıkarmaktadır. Her geçen gün yeşil yazılımlar gelişerek fonksiyonlarını artırırken e-devlet uygulamalarının bu fonksiyonların ne kadarını barındırdığı tartışma konusu haline gelmektedir. Ancak e-devlet hizmetlerinde yeşil uygulamaların boyutunu inceleyen çalışma azlığı e-devlet içerisinde yeşil uygulamaların öneminin belirginleşmesine engel olmaktadır. Dolayısıyla e-devlet içerisinde yeşil uygulamaları konu edinen daha fazla çalışmaya gereksinim duyulmaktadır.

Bu çalışma Türkiye’de yoğun kullanılan e-devletin içerdiği yeşil uygulamaları incelemekte ve bu uygulamaların işlevlerini betimsel analiz ile açıklamayı amaçlamaktadır. Böylece Türkiye’de işlev potansiyeli devamlı artan e-devlet sisteminin çevrenin sürdürülebilirliğini sağlayan yeşil uygulamaları ne kadar içerdiği tespit edilecek ve e-devlet sisteminin yeşil yazılımlarla gelişmesine yönelik öneriler sıralanacaktır.

Anahtar Kelimeler: E- devlet, Uygulamalar, Yeşil Yazılım, Sürdürülebilirlik, Yeşil Teknolojiler

ICDBME

¹ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, designer8001@hotmail.com ve ORCID: 0000-0001-7607-3765

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

GREEN E-GOVERNMENT APPLICATIONS: THE CASE OF TURKEY

İsmail DOLUTAŞ¹

ABSTRACT

Recently, the effort to create a sustainable society has necessitated green practices in many areas. Sustainability has maintained its importance in software activities as it is important in every field. Especially since governments are among the important stakeholders of sustainability, they create software, applications and functions in e-government applications in order to ensure green sustainability.

While green software develops day by day and increases its functions, the extent to which e-government applications incorporate these functions has become a matter of debate. However, the scarcity of studies examining the extent of green practices in e-government services prevents the importance of green practices in e-government from becoming clear. Therefore, there is a need for more studies on green practices within e-government.

This study examines the green applications included in e-government, which is widely used in Turkey, and aims to explain the functions of these applications through descriptive analysis. Thus, it will be determined to what extent the e-government system, whose functional potential is constantly increasing in Turkey, includes green practices that ensure environmental sustainability, and suggestions for the development of the e-government system with green software will be listed.

Keywords: E-government, Applications, Green Software, Sustainability, Green Technologies

ICDBME

¹ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, designer8001@hotmail.com ve ORCID: 0000-0001-7607-3765

DİJİTAL OKURYAZARLIK BAĞLAMINDA PARADİGMA DEĞİŞİMİNİN TOPLUMA
YANSIMASI

Elif ÇELİK¹
Ali KORKMAZ²

ÖZET

Dijital okuryazarlık bağlamında dönüşen paradigma, toplumsal hayatta köklü değişimlere yol açtı. İletişim, eğlence, alışveriş ve ticaret gibi toplumsal yaşamdaki birçok eylem, dijital paradigmanın bir parçası oldu. Klasik okuryazarlık yerini büyük ölçüde dijital okuryazarlığa bıraktı. Teknik bir hal alan okuryazarlık mekanikleşti. Böylece, dönüşen dijital paradigmanın yansıması olarak, bir dizi olumlu ve olumsuz etki toplumda yerini buldu. Bu bağlamda çalışmanın amacı, dijital paradigmadaki değişimin topluma yansıyan etkilerini, farklı yaş gruplarından seçilen 216 kişi üzerinden, dijital bağımlılık ve bilgi güvenliği farkındalığı çerçevesinde incelemek ve elde edilen sonuçlardan hareketle ileriye dönük öneriler geliştirmektir. Bu kapsamda çalışmanın konusu, dijital okuryazarlık bağlamında bireylerin dijital bağımlılık ve bilgi güvenliği farkındalık düzeylerini Adana ili çerçevesinde incelemektir. Çalışma, bireylerin dijital okuryazarlık durumları, dijital bağımlılık, bilgi güvenliği farkındalık durumları, cinsiyet, internet kullanımı, sosyal medya kullanımı, çevrim-içi araçları kullanmada kendini yeterli hissetme gibi değişkenleri ve bu değişkenler arasındaki ilişkileri kapsamaktadır. Bu araştırmada yöntemi olarak, nicel araştırma yöntemlerinden anket tekniği kullanılmıştır. Bireylerin, dijital okuryazarlık oranı ile dijital bağımlılık ve bilgi güvenliği farkındalık seviyeleri arasında anlamlı bir ilişkinin bulunması, ulaşılabilecek temel bulgular arasındadır. Araştırmanın sonucunda; bireylerin, dijital okuryazarlık oranı ile dijital bağımlılık ve bilgi güvenliği farkındalık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu anlaşılmış, dijital platformları kullanım sıklığına bağlı olarak da dijital bağımlılık seviyelerindeki artış gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dijital dönüşüm, Dijital toplum, Siyaset Bilimi

ICDBME

¹Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik Anabilim Dalı yüksek lisans tezinden hazırlanmıştır, elifart01@gmail.com, ORCID no: 0000-0003-2825-9631

²Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, alikorkmaz@erciyes.edu.tr, ORCID no: 0000-0003-0974-4498

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

REFLECTION OF THE PARADIGM SHIFT ON SOCIETY IN THE CONTEXT OF
DIGITAL LITERACY

Elif ÇELİK¹
Ali KORKMAZ²

ABSTRACT

The transforming paradigm in the context of digital literacy has led to radical changes in social life. Many actions in social life such as communication, entertainment, shopping and trade have become part of the digital paradigm. Classical literacy has been largely replaced by digital literacy. Literacy has become technicalized and mechanized. Thus, as a reflection of the transforming digital paradigm, a series of positive and negative effects have found their place in society. In this context, the aim of this study is to examine the effects of the change in the digital paradigm on society through 216 people selected from different age groups within the framework of digital addiction and information security awareness and to develop forward-looking recommendations based on the results obtained. In this context, the subject of the study is to examine the digital addiction and information security awareness levels of individuals in the context of digital literacy within the framework of Adana province. The study includes variables such as digital literacy status, digital addiction, information security awareness status, gender, internet use, social media use, feeling competent in using online tools and the relationships between these variables. In this study, survey technique, which is one of the quantitative research methods, was used as a method. A significant relationship was found between the digital literacy rate of individuals and their digital addiction and information security awareness levels.

Keywords: Digital transformation, Digital society, Political Science

ICDBME

¹Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik Anabilim Dalı yüksek lisans tezinden hazırlanmıştır, elifart01@gmail.com, ORCID no: 0000-0003-2825-9631

²Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, alikorkmaz@erciyes.edu.tr, ORCID no: 0000-0003-0974-4498

**SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE ÇEVRECİLİK AÇISINDAN KAMU YÖNETİMİNE GENEL
BİR BAKIŞ: KAVRAMSAL TEMELLER VE UYGULAMA ÖNERİLERİ**

İsa ÇELİKDÖNMEZ¹

ÖZET

Sürdürülebilirlik; canlıların yaşamlarını bugün ve gelecekte tehlikeye sokmadan üretim yapmak, doğal kaynakların ve çevrenin gelecek nesiller için korunması ve insan ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla geliştirilen bir kavramdır. Sürdürülebilirlik; insanların doğal kaynakları, ekonomik faaliyetleri ve toplumsal yapıyı mantıklı bir şekilde kullanması ve doğru bir planlamayla yönetmesi için çok yönlü ve önemli bir olgudur. Sürdürülebilirliğin üç temel unsuru; çevresel sürdürülebilirlik, sosyal sürdürülebilirlik ve ekonomik sürdürülebilirliktir. Bir diğer kavram olarak çevrecilik; doğal kaynakları ve ekosistemleri korumak için lobi faaliyetleri yapma, çevre eğitimi, çevreci eylemler ve olumlu örnekler geliştirerek merkezi ve yerel yönetimlerdeki karar alma süreçlerini etkileme amacıyla sosyal bir harekettir. Çevrecilikle sürdürülebilirlik arasında gitgide yaklaşan ve iç içe geçen önemli bir bağ bulunmaktadır. Kamu yönetimi ise; hükümetlere ait karar mekanizmalarının nasıl çalıştığını halka açıklama ve alınan bu kararların yerine getirilmesi konusunda çalışmalar yapar. Kamu; bir ülkedeki halkın bütünü, devlet, toplum ve amme anlamlarına gelirken; kamu yönetimi bu bütünün sevk ve idaresi anlamına gelmektedir. Disiplinler arası bir nitelik taşıyan kamu yönetimi; kamu politikalarının oluşturulması, uygulanması, planlanması, örgütlenmesi, yönlendirme, koordinasyon, denetim, sevk ve idare gibi işlem ve faaliyetlerin bir bütünüdür. Kamu yönetimi ile sürdürülebilirlik arasındaki ilişki; hem devlet yönetiminin ve halkın, hem de doğal kaynakların ve çevrenin korunarak zenginleştirilmesi anlamında büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmada kamu yönetimine, sürdürülebilirlik ve çevrecilik açısından yeni yaklaşım ve öneriler üzerinden değinilerek; özellikle çevresel sürdürülebilirlik, sosyal sürdürülebilirlik ve ekonomik sürdürülebilirlik başlıkları altında kamu yönetiminde yapılması gerekenlerden kısaca bahsedilmiş; sürdürülebilirlik ve çevrecilik kavramları analiz edilerek kamu yönetimi uygulamalarına dair bir takım öneriler paylaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çevrecilik, Sürdürülebilirlik, Kamu Yönetimi.

ICDBME

¹Fırat Üniversitesi, isacelikdonmez34@gmail.com, ORCID ID: 0009-0009-4930-6688

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

**A GENERAL OVERVIEW OF PUBLIC ADMINISTRATION IN TERMS OF
SUSTAINABILITY AND ENVIRONMENTALITY: CONCEPTUAL FOUNDATIONS AND
PRACTICE RECOMMENDATIONS**

İsa ÇELİKDÖNMEZ¹

ABSTRACT

Sustainability; it is a concept developed to produce without endangering the lives of living things today and in the future, to protect natural resources and the environment for future generations and to meet human needs. Sustainability; it is a versatile and important phenomenon for people to use natural resources, economic activities and social structure logically and manage them with correct planning. Three basic elements of sustainability; environmental sustainability, social sustainability and economic sustainability. Environmentalism as another concept; it is a social movement that aims to influence decision-making processes in central and local governments by lobbying to protect natural resources and ecosystems, environmental education, environmental actions and developing positive examples. There is an important bond between environmentalism and sustainability that is becoming increasingly closer and intertwined. Public administration is; it works to explain to the public how government decision-making mechanisms work and to implement these decisions. Public; while it means the whole of the people in a country, the state, society and the public; Public administration means the management and management of this whole. Public administration with an interdisciplinary nature; It is a whole of transactions and activities such as the creation, implementation, planning, organization, direction, coordination, control, management and management of public policies. The relationship between public administration and sustainability; it is of great importance in terms of protecting and enriching both the state administration and the people, as well as natural resources and the environment. In this study, public administration is touched upon through new approaches and suggestions in terms of sustainability and environmentalism; What needs to be done in public administration, especially under the headings of environmental sustainability, social sustainability and economic sustainability, is briefly mentioned; The concepts of sustainability and environmentalism were analyzed and some suggestions regarding public management practices were shared.

Keywords: Environmentalism, Sustainability, Public Administration.

ICDBME

¹ Firat University, isacelikdonmez34@gmail.com, ORCID ID: 0009-0009-4930-6688

TERÖRLE MÜCADELENİN DİJİTAL BOYUTU

Alpcan ACAR¹

ÖZET

Siyasi amaçlar doğrultusunda toplumda korku ve endişe uyandıran terörizm, değişime ve dönüşüme uyum sağlayan dinamik bir yapıya sahiptir. Terörizmin bu dinamik yapısı dijitalleşmeye uyum sağlamalarında da görülmektedir. Dijitalleşmenin getirdiği imkânlardan faydalanan terör örgütleri daha geniş bir hareket alanı elde etmekte ve terör örgütleri, örgütlenme biçimlerinden ideolojilerini yayma ve propaganda süreçlerine kadar birçok noktada dijitalleşme ve teknolojik gelişmelerden faydalanmaktadır. Terörizmin değişen yapısı ve terör örgütlerinin dijitalleşmeye sağladığı uyum, devletlerin terörizme karşı yürüttüğü terörle mücadeleyi de çok yönlü bir alana sevk etmektedir. Dolayısıyla dijital dönemde terörle mücadelede geleneksel yöntemlerin kullanılması yetersiz kalmaktadır. Dijitalleşmenin terör örgütlerine sağladığı imkânların ve terör örgütlerinin dijitalleşmeyi nasıl kullandığının tespiti başarılı bir terörle mücadele süreci için vazgeçilmez unsurlar arasında görülmektedir. Bu çalışmada dijitalleşmenin terörizmi hangi açılardan etkilediği ve terör örgütlerine hangi olanakları tanıdığı tartışıldıktan sonra devletlerin değişen terörizme yönelik yürüttükleri terörle mücadeleye değinilmektedir. Çalışmada dijitalleşme ve terör örgütleri ilişkisinin ortaya koyulması ve bu ilişki üzerinden terörle mücadelenin değişen yapısının tartışılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, Terörizm, Terörle Mücadele.

ICDBME

¹Inönü Üniversitesi, alpcan.acar@inonu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2314-6702

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

DIGITAL DIMENSION OF THE FIGHT AGAINST TERRORISM

Alpcan ACAR¹

ABSTRACT

Terrorism, which arouses fear and anxiety in society for political purposes, has a dynamic structure that adapts to change and transformation. This dynamic nature of terrorism is also seen in their adaptation to digitalization. Terrorist organizations that take advantage of the opportunities brought by digitalization gain a wider field of action, and terrorist organizations benefit from digitalization and technological developments at many points, from organizational forms to the dissemination of their ideology and propaganda processes. The changing structure of terrorism and the adaptation of terrorist organizations to digitalization have led states' counterterrorism efforts against terrorism to a multifaceted field. Therefore, the use of traditional methods in the fight against terrorism in the digital era is insufficient. Determining the opportunities provided by digitalization to terrorist organizations and how terrorist organizations use digitalization is seen among the indispensable elements for a successful counterterrorism process. In this study, after discussing the ways in which digitalization affects terrorism and what opportunities it provides to terrorist organizations, the counterterrorism efforts of states against changing terrorism are discussed. The study aims to reveal the relationship between digitalization and terrorist organizations and to discuss the changing structure of the fight against terrorism through this relationship.

Keywords: Digitalization, Terrorism, Counterterrorism.

ICDBME

¹ İnönü University, alpcan.acar@inonu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2314-6702

AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNİN DİJİTAL DÖNÜŞÜM SEVİYELERİNİN KÜMELEME YÖNTEMİYLE ANALİZİ

Enes BİLGİLİ¹, Seyit KOCA², Zeynep ÖRNEK³

ÖZET

Dijitalleşme veya dijital dönüşüm dinamik bir süreci ifade eder. Bugün ulaşılan teknolojik yenilikler, bundan on yıl önce yokken, bundan on yıl sonra çok daha farklı boyutlara ulaşacağı söylenebilir. Bu çalışmada, makine öğrenmesi algoritmalarından olan bulanık kümeleme yöntemi kullanılarak Avrupa Birliği ülkelerinin dijital dönüşüm açısından kümeleme analizi yapılması ve ülkelerin dijital dönüşüm alanındaki gelişimlerinin yıllara göre değişiminin saptanması amaçlanmaktadır. Literatürde benzer çalışmalarda çeşitli kümeleme metodları kullanılmıştır. Bu metodlardan bulanık kümeleme metodu kullanılmış olup Eurostat'tan alınan 28 ülkeye ait 8 değişken üzerinden 2018 ve 2021 verileri analiz edilmiştir. Bu ülkeler literature uygun olarak az gelişmiş, gelişmekte olan, gelişmiş, çok gelişmiş olarak 4 farklı kümeye ayrılmıştır. Veri ön işleme aşamasında veriler üzerinde min-max normalizasyonu yapılmıştır. Ayrıca kayıp veriler için ortalama alma yöntemi kullanılmıştır. Son olarak kümeleme sonrası yıllara göre ülkelerin ait olduğu kümeler arasında oluşan değişiklikler incelenmiştir. Analiz sonucunda 28 ülkeden hangi ülkelerin küme değiştirdiği saptanmış olup bu değişimlerin sebeplerinin hangi faktörlere bağlı olduğu ile ilgili gözlemler belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, Dijital Dönüşüm, Makine Öğrenmesi Algoritmaları, Bulanık Kümeleme

ICDBME

¹Istanbul Üniversitesi, eenesbilgili@gmail.com, 0000-0002-7420-1927

²Istanbul Üniversitesi, seyit.koca@ogr.iu.edu.tr, 0000-0001-7742-9217

³Istanbul Üniversitesi, zeusanmaz@yahoo.com, 0000-0002-9107-6793

**ANALYSIS OF DIGITAL TRANSFORMATION LEVELS OF EUROPEAN UNION
COUNTRIES WITH CLUSTERING METHOD**

ENES BILGILI¹, SEYIT KOCA², ZEYNEP ORNEK³

ABSTRACT

Digitalization or digital transformation express a dynamic process. It can be said that the technological innovations achieved today, which did not exist ten years ago, will reach very different dimensions ten years from now. In this study, it is aimed to conduct a clustering analysis of the European Union countries in terms of digital transformation using the fuzzy clustering method, which is one of the machine learning algorithms, and to determine the change of the countries' developments in the field of digital transformation by years. Various clustering methods have been used in similar studies in the literature. One of these methods, the fuzzy clustering method was used and the data for 2018 and 2021 were analyzed over 8 variables belonging to 28 countries taken from Eurostat. According to the literature, these countries are divided into 4 different clusters as underdeveloped, developing, developed, very developed. In the data preprocessing stage, min-max normalization was performed on the data. In addition, the averaging method was used for missing data. Finally, after clustering, changes that occurred between the clusters to which the countries belonged over the years were examined. As a result of the analysis, it was determined which countries out of 28 countries changed clusters and observations were made regarding the factors that caused these changes.

Keywords: Digitalization, Digital Transformation, Machine Learning Algorithms, Fuzzy Clustering

ICDBME

¹Istanbul University, enesbilgili@gmail.com, 0000-0002-7420-1927

²Istanbul University, seyit.koca@ogr.iu.edu.tr, 0000-0001-7742-9217

³Istanbul University, zeusanmaz@yahoo.com, 0000-0002-9107-6793

**SIYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ BÖLÜMLERİNİN TERCİH EĞİLİMLERİNİN
DÜŞMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: ADANA VE MERSİN ÖRNEĞİ¹**

Gizem EL²
İlayda YILMAZ³
Aslı GÜNEY KISA⁴
Başak İŞILDAKLI⁵

ÖZET

Kamu Yönetimi, devletin faaliyetlerini sürdüren yürütme kolunu temsil etmektedir. Bu faaliyetleri sürdürmek için devletler kamu yönetiminin sevk ve idaresini sağlamak üzere yönetici, bürokrat ve memurlara gereksinim duydukları için kamu personeli yetiştirirler. Günümüzde bu işlevi yükseköğretim düzeyinde Kamu Yönetimi/Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümleri yerine getiriyor görünmektedir. ⁶Ancak son yıllarda söz konusu bölümlerin tercih eğilimlerinin ve puanlarının düştüğü gözlemlenmekte ve bölümlerin aday öğrencilerin gözünde önem kaybettiği düşünülmektedir. Dolayısıyla bu çalışma ile Kamu Yönetimi/Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümlerinde gözlemlenen bu durumun arkasında yatan nedenlerin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu bağlamda çalışmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenerek görüşme tekniği ile veriler toplanmış ve betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmanın örneklemini için Adana ve Mersin illerinde bulunan; Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi ve Tarsus Üniversitesi'nin Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümleri ile Mersin Üniversitesi Kamu Yönetimi bölümü seçilmiştir. Araştırma çerçevesinde sayılan bölümlerden toplamda 15 öğretim elemanı ve 20 öğrenci ile görüşmeler yapılarak veri toplanmış ve toplanan veriler bilgisayar destekli nitel analiz programı "MAXQDA 2024 Analytics Pro" ile analiz edilmiştir. Araştırmada görüşme yapılan öğretim elemanlarının ve öğrencilerin bakış açısını anlamak için yöneltilen "tercih eğilimlerinin düşmesine yol açan sebepler" hakkındaki soru ile elde edilen temel bulgularda her iki grup arasında paralellik yakalanmıştır. Buna göre araştırmaya katılan öğretim elemanları tercih eğilimlerinin düşmesine yol açan sebepler için; üniversite/bölüm/mezunu sayısında artış, istihdam sorunu, öğrenci kontenjanlarının fazlalığı, öğrencilerin iş ve gelecek kaygısı gibi olguları öne çıkarırken; benzer şekilde öğrenciler de iş ve gelecek kaygısı, atanma sürecine ilişkin sorunlar, bölümün çok sayıda mezunu olması, liyakat sorunu gibi sorunları ileri sürmüştür. Görüşülen öğretim elemanları tarafından söz konusu sorunlara ilişkin önerilen çözümlerin başında bölümün öğrenci kontenjanının azaltılması gelmektedir. Bölüm sayısının azaltılması, bölüm öğrencilerinin istihdam sorununun çözülmesi ve işe alımda bölüm kontenjanının getirilmesi gibi başka öneriler de çalışmada elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Siyaset Bilimi, Kamu Yönetimi, Üniversite Tercihleri

¹ Bu bildiri, TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı ile desteklenmiştir.

² Tarsus Üniversitesi, ell.gizem@gmail.com ORCID: 0009-0004-3333-9331

³ Tarsus Üniversitesi, lilos5681@gmail.com ORCID: 0009-0003-3636-7568

⁴ Tarsus Üniversitesi, asliayberk0131@gmail.com ORCID: 0009-0004-5171-6137

⁵ Tarsus Üniversitesi, basakisildakli@tarsus.edu.tr ORCID: 0000-0002-2282-1622

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

A RESEARCH ON THE DECLINE IN THE PREFERENCE TENDENCIES OF POLITICAL
SCIENCE AND PUBLIC ADMINISTRATION DEPARTMENTS: THE CASE OF ADANA
AND MERSIN¹

Gizem EL²
İlayda YILMAZ³
Aslı GÜNEY KISA⁴
Başak IŞILDAKLI⁵

ABSTRACT

Public Administration represents the executive branch that carries out the activities of the state. To maintain these activities, states train public personnel—managers, bureaucrats, and civil servants—who are essential for the administration of public administration. Today, this function seems to be fulfilled at the higher education level by departments of Public Administration or Political Science and Public Administration. However, in recent years, it has been observed that the preference trends and scores for these departments have declined, suggesting that they are losing importance in the eyes of prospective students. Therefore, this study aims to reveal the underlying reasons behind the observed decline in the preference for these departments. In this context, a qualitative research approach was adopted, data was collected through interviews, and analyzed using the descriptive analysis method. The sample for the study was selected from departments of Political Science and Public Administration at Adana Alparslan Türkeş Science and Technology University and Tarsus University, as well as the Department of Public Administration at Mersin University, all located in the provinces of Adana and Mersin. Data was collected through interviews with a total of 15 faculty members and 20 students from these departments and was analyzed using the computer-assisted qualitative analysis software "MAXQDA 2024 Analytics Pro." The main findings obtained from the question posed to understand the perspectives of the interviewed faculty members and students on the "reasons for the decline in preference trends" showed a parallel between the two groups. According to the faculty members who participated in the study, the reasons for the decline in preference trends include the increase in the number of universities/departments/graduates, employment issues, the abundance of student quotas, and students' concerns about job prospects and the future. Similarly, students cited concerns about job prospects and the future, issues related to the appointment process, the high number of graduates from the department, and meritocracy problems. Among the solutions proposed by the interviewed faculty members to address these issues, reducing the student quota for the department was the most prominent. Other suggestions obtained from the study included reducing the number of departments, solving the employment problem for department students, and introducing quotas for recruitment based on departmental affiliation.

Keywords: Political Science, Public Administration, University Preferences

¹ This paper was supported by the TÜBİTAK 2209-A University Students Research Projects Support Program.

² Tarsus University, ell.gizem@gmail.com m ORCID: 0009-0004-3333-9331

³ Tarsus University, lilos5681@gmail.com ORCID: 0009-0003-3636-7568

⁴ Tarsus University, asliayberk0131@gmail.com ORCID: 0009-0004-5171-6137

⁵ Tarsus University, basakisildakli@tarsus.edu.tr ORCID: 0000-0002-2282-1622

INTERNATIONAL CONFERENCE ON DIGITAL BUSINESS MANAGEMENT AND ECONOMICS

DEEFAKE TEKNOLOJİLERİ VE SEÇİM MANİPÜLASYONU: DÜNYADA ALINAN ÖNLEMLER

Yasemin GÜLBAHAR¹

ÖZET

Yapay zeka ile güçlendirilmiş deepfake teknolojileri, seçim süreçlerinde yanlış bilgi yayma ve manipülasyon riskini artıran ciddi bir tehdit haline gelmiştir. Bu teknolojiler, sahte videolar, sesler ve görüntüler üreterek seçmenlerin algılarını manipüle etmekte, toplumda güvensizlik ve krize yol açmaktadır. Kısacası ortaya çıkan bu sorun demokrasi ve insan hakları için önemli riskler oluşturmaktadır. Bu nedenle, birçok ülke ve kurum, seçim güvenliğini sağlamak için çeşitli önlemler almaktadır.

ABD, Estonya, Hindistan, İsviçre, Avrupa Birliği'ne kadar geniş bir yelpazede alınan bu önlemler, deepfake içeriklerin tespiti, yayılmasının engellenmesi ve halkın bilinçlendirilmesi gibi stratejilerle seçim süreçlerinin güvenilirliğini artırmayı hedeflemektedir. Aynı zamanda, sosyal medya platformlarının sorumlulukları artırılarak, bu tür içeriklerin hızla kaldırılması ve kullanıcıların bilgilendirilmesi sağlanmaktadır. Uluslararası işbirlikleri ve standartlar oluşturularak küresel ölçekte bir mücadele yürütülmektedir. Bu çalışma deepfake teknolojilerinin özellikle seçim dönemindeki etkilerine ve dünyada alınan önlemlere odaklanıp, nitel araştırma yöntemine başvurularak oluşturulacaktır.

Bu çalışma Türkiye'nin seçim güvenliğini sağlamak ve demokratik süreçlerin meşruiyetini korumak açısından kritik bir öneme sahiptir. Ayrıca, Türkiye'nin uluslararası normlara uyum sağlamasına ve gerekli stratejilerin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Deepfake, Demokrasi, Seçimler

ICDBME

¹Tarsus Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Doktora Öğrencisi, 220926004@tarsus.edu.tr, 0000-0002-5370-2546

**INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS**

**DEEFAKE TECHNOLOGIES AND ELECTION MANIPULATION: PRECAUTIONS
TAKEN AROUND THE WORLD**

Yasemin GÜLBAHAR¹

ABSTRACT

Artificial intelligence-powered deepfake technologies have become a serious threat that increases the risk of spreading false information and manipulation in election processes. These technologies manipulate voters' perceptions by producing fake videos, sounds and images, causing insecurity and crisis in society. In short, this emerging problem poses significant risks to democracy and human rights. For this reason, many countries and institutions are taking various measures to ensure election security. These measures, taken in a wide range from the USA, Estonia, India, Switzerland to the European Union, aim to increase the reliability of election processes with strategies such as detecting deepfake content, preventing its spread and raising public awareness. At the same time, the responsibilities of social media platforms are increased, such content is quickly removed and users are informed. A global struggle is being carried out by creating international collaborations and standards. This study will focus on the effects of deepfake technologies, especially during the election period, and the measures taken around the world, and will be created by applying the qualitative research method. This study is of critical importance in ensuring Turkey's election security and preserving the legitimacy of democratic processes. It will also contribute to Turkey's compliance with international norms and the development of necessary strategies.

Keywords: Deepfake, Democracy, Elections

ICDBME

¹Tarsus University Political Science and Public Administration PhD Student, 220926004@tarsus.edu.tr, 0000-0002-5370-2546

**THE RELATIONSHIP BETWEEN CHANGE FATIGUE AND RESISTANCE TO CHANGE
IN HEALTH WORKERS: A CROSS-SECTIONAL RESEARCH**

Sait SÖYLER¹

ABSTRACT

Healthcare organizations operate in a sector heavily affected by environmental conditions, policies, and new technologies. Therefore, change fatigue and resistance to change may be experienced in healthcare professionals. Change fatigue and resistance to change can hinder change efforts initiated in healthcare organizations and they need to be addressed with importance. This study aims to examine the relationship between change fatigue and resistance to change. A questionnaire form including general information about participants, change fatigue scale, and resistance to change scales was used as a data collection tool. Purposive and convenience sampling methods were used in the study. The questionnaire was sent to the healthcare professionals in the researcher's network and known to be working in Tarsus district and they were asked to forward the questionnaires to their colleagues. As a result, a total of 178 healthcare workers were included. The data were summarized with descriptive statistics, then hypothesis tests were conducted. As a result of the data analysis, it was determined that there was a positive and moderate relationship between change fatigue and resistance to change, and 22.5% of the change in the variance of resistance to change was explained by change fatigue. Change fatigue and resistance to change did not differ according to the participants' general characteristics. It is recommended that health managers should evaluate the change fatigue status of employees and take measures to prevent resistance to change.

Keywords: Resistance to change, change fatigue, healthcare workers

ICDBME

ÖZEL HASTANELERDE FİNANSAL VE OPERASYONEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Doğancan ÇAVMAK¹

ÖZET

Hastaneler, kaynak tüketimi ve hizmet üretimi açısından, sağlık sistemlerin en önemli yapıtaşlarıdır. Hastanecilik sektörü temel olarak, kamuya, özel sektöre ve üniversitelere ait olmak üzere farklı mülkiyette işletmelerin oluşturduğu bir bileşene sahiptir. Türkiye sağlık sisteminde son 20 yıldaki sosyal güvenlik ve sağlık yatırımları politikalarıyla birlikte özel hastaneciliğin rolü artmış ve bu sektör sağlık sisteminde önemli düzeyde bir hizmet yükünü üstlenir hale gelmiştir. 2022 yılı istatistiklerine göre Türkiye'deki toplam hastanelerin %37'si, toplam hastane yatağının ise %21'i özel sektöre aittir. Özel hastanelerden SGK güvencesi kapsamında hizmet alınabilmesi, özel hastanelere yapılan başvuru sayılarının da artmasını sağlamıştır. Dolayısıyla, bu özellikleri itibarıyla özel hastanelerin varlıklarını devam ettirebilmeleri, sağlık sisteminin işlerliği için önemli bir kriter haline gelmiştir. Bu noktada, bu çalışmanın amacı, özel hastanecilik sektörünü finansal ve operasyonel sürdürülebilirlik göstergeleri açısından incelemek ve sektörün bu alandaki mevcut ve muhtemel sorunları üzerine çıkarımlar yapmaktır. Çalışmada finansal sürdürülebilirlik kavramı, dört temel kriter bünyesinde incelenmiştir: reel büyüme oranları, iflas riski, kazanç riski / volatilité, yatırım/özsermaye kârlılığı. Bu temel kriterler içerisinde elde edilen göstergeler, işletmelerin faaliyet oranları ile birlikte değerlendirilmiş ve sektöre yönelik çıkarımlar yapılmıştır. Çalışmada, iki hastane zincirine ait 2017-2022 yılları arasındaki finansal tablolar ve TÜİK tarafından yayınlanan ÜFE oranları kullanılmıştır. Göstergeler çizgi grafikleri ile sunulmuştur. Analiz sonuçlarına göre, işletmelerin büyüme oranlarının 2019 yılına kadar enflasyonun altında kaldığı, 2019 yılı içinde büyük artış gösterdiği ve sonrasında tekrar düşüş eğilimine girdiği görülmektedir. Analiz periyodu boyunca işletmelerin iflas riskinin yüksek olduğu ancak 2020 sonrasında düşüşe geçtiği, özsermaye kârlılıklarının düşük ancak artış eğilimi içerisinde olduğu görülmektedir. İşletmelerin 2019 yılına kadar nakit/faaliyet döngülerinin yükseldiği, 2020 sonrasında düşüşe geçtiği tespit edilmiştir. Sektörde alacak tahsil sürelerinin ve stokta bekleme sürelerinin yüksek, borç ödeme süresinin kısa olduğu ancak 2019 yılı itibarıyla bu göstergelerde iyileşmeler olduğu ve işletmelerin finansal sürdürülebilirlik seviyelerinin iyileştiği ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Finansal Sürdürülebilirlik, Özel Hastaneler, Sağlık Yönetimi

ICDBME

¹Tarsus Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, dogancavmak@tarsus.edu.tr ve ORCID: 0000-0002-3329-4573

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

EVALUATION OF FINANCIAL AND OPERATIONAL SUSTAINABILITY IN PRIVATE
HOSPITALS

Doğancan ÇAVMAK¹

ABSTRACT

Hospitals primarily consists of public, private, and university are the most crucial parts of health systems considering resource consumption and service production. In the Turkish health system, with the social security and health investment policies of the last two decades, private hospitals have a significant burden of the health service production. According to 2022 statistics, 37% of the total hospitals and 21% of the total hospital beds are privately owned. The coverage of Social Security Institution (SGK) has also led to an increase in the number of applications to private hospitals. Therefore, sustainability of private hospitals has become important for the functionality of the health system. At this juncture, this study aims to examine financial and operational sustainability of private hospitals and to make inferences about the current and potential problems in the sector. The concept of financial sustainability is examined under four main criteria: real preservation of the companies, bankruptcy risk, earnings volatility, and return on investment/equity. The indicators for these criteria are evaluated with the operating ratios. The study used the financial statements of two hospital chains for the years between 2017-2022 and the Producer Price Index (PPI) rates published by the TUIK. The indicators are presented with time-line graphs. The results showed that the growth rates remained below PPI until 2019, showed a significant increase in 2019, then showed a downward trend again. Throughout the analysis period, the bankruptcy risk was high but began to decline after 2020, while the ROE was low but showed an increasing trend. The cash conversion cycles increased until 2019 and began to decline after 2020. The average collection periods and the days in inventory are high, the days payables outstanding is short, but there have been improvements in these indicators as of 2019, and the financial sustainability levels have improved.

Keywords: Financial Sustainability, Private Hospitals, Health Management

ICDBME

¹ Tarsus University, Faculty of Applied Sciences, dogancavmak@tarsus.edu.tr ORCID: 0000-0002-3329-4573

SAĞLIK OKURYAZARLIĞIYLA İLİŞKİLİ FAKTÖRLER: BİR LİTERATÜR
DERLEMESİ

Ayşe Nur ŞENER¹
Sait SÖYLER²

ÖZET

Sağlık okuryazarlığı, bilinçli karar vermenin ve optimal refahın temel taşıdır. Sağlık hizmetleri seçenekleri ve yaşam tarzı seçimleri hakkında doğru kararlar vermek için sağlık bilgilerini edinme, anlama ve kullanma yeteneğini kapsar. Yeterli düzeyde sağlık okuryazarlığı, bireylere sağlık sistemlerinde gezinme, tıbbi talimatları anlama ve kendi sağlık ihtiyaçlarını etkili bir şekilde savunma konusunda yetki verir. Bu sadece tıbbi jargonu anlamakla ilgili değil aynı zamanda sağlık bilgilerinin güvenilirliğini ve uygunluğunu değerlendirmek için eleştirel düşünme becerilerini geliştirmekle de ilgilidir. Sağlık okuryazarlığını teşvik etmek daha sağlıklı toplum için, sağlık hizmetlerine erişim ve sağlık sonuçlarındaki eşitsizliklerin azaltılması açısından önemli bir kavram haline gelmektedir. Günümüzde birçok uluslararası sağlık kurum ve kuruluşları sağlık okuryazarlığı düzeyinin artırılmasını önemli bir hedef olarak işaret etmektedir. Bu kapsamda, bu çalışmanın amacı literatürde yer alan ve sağlık okuryazarlığını etkileyen faktörleri inceleyen araştırmaların derlenmesi ve sağlık okuryazarlığı üzerinde etkili olan faktörlerin ortaya konulmasıdır. Çalışma sonucunda eğitim, dil ve kültürel geçmiş, sosyoekonomik statü, genel okuryazarlık, dijital okuryazarlık, sosyal destek ağları, yaş ve bilişsel yetenekler gibi faktörlerin sağlık okuryazarlığı üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu çerçevede sağlık okuryazarlığının önemi ve kişisel sağlık sonuçları ile ilişkisi hakkında farkındalığın artırılması, konuyla ilgili eğitim programlarının oluşturulması, sağlık okuryazarlığı ile ilgili girişimlerin özel grupların ihtiyaçlarına göre esnek hale getirilmesi gibi sağlık okuryazarlığı düzeyini artırıcı önlemlerin alınması önerilir. Bu önerilerin uygulanması neticesinde sağlık okuryazarlığının geliştirilmesi, hem bireysel hem de toplumsal açıdan daha iyi sağlık çıktılarına ulaşılması, sağlık hizmetlerinde maliyetlerden tasarrufu sağlanması gibi birçok olumlu sonuca ulaşılabileceği değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okuryazarlık, Sağlık Okuryazarlığı, Sağlık Çıktıları, Sağlık Yönetimi

ICDBME

¹Tarsus Üniversitesi, 230927010@tarsus.edu.tr, ORCID: 0009-0009-2597-3777

²Tarsus Üniversitesi, saitsoyler@tarsus.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7915-0073

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

FACTORS RELATED TO HEALTH LITERACY: A LITERATURE REVIEW

Ayşe Nur ŞENER¹
Sait SÖYLER²

ABSTRACT

Health literacy is the cornerstone of informed decision-making and optimal well-being. It encompasses the ability to acquire, understand, and use health information to make sound decisions about healthcare options and lifestyle choices. Adequate levels of health literacy empower individuals to navigate in health systems, understand medical instructions, and effectively advocate for their own health needs. It is not only about understanding medical jargon but also about developing critical thinking skills to assess the reliability and relevance of health information. Promoting health literacy is becoming an important concept for a healthier society and for reducing inequalities in access to health services and outcomes. Today, many international health institutions and organizations point to increasing the level of health literacy as an important goal. In this context, this study aims to review the studies in the literature that examine the factors affecting health literacy and to analyze the factors affecting health literacy. As a result of the study, it has been concluded that factors such as education, language and cultural background, socioeconomic status, general literacy, digital literacy, social support networks, age, and cognitive abilities are effective in health literacy. In this framework, it is recommended to take measures to increase the level of health literacy, such as raising awareness about the importance of health literacy and its relationship with personal health outcomes, creating relevant training programs, and making health literacy initiatives flexible according to the needs of special groups. As a result of the implementation of these recommendations, it is considered that many positive results such as improving health literacy, achieving better health outcomes both individually and socially, and saving costs in health services can be achieved.

Keywords: Literacy, Health Literacy, Health Outcomes, Health Management

ICDBME

¹Tarsus Üniversitesi, 230927010@tarsus.edu.tr, ORCID: 0009-0009-2597-3777

²Tarsus Üniversitesi, saitsoyler@tarsus.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7915-0073

AKTİF YAŞLANMADA SAĞLIK ALANINDAKİ DİJİTAL DÖNÜŞÜMÜN ROLÜ

Dilek USLU¹

ÖZET

Yaşlılık dönemi, bireylerin fiziksel, zihinsel ve sosyal olarak önemli değişimler yaşadığı bir süreçtir. Yaşlı bireylerin fiziksel, sosyal ve zihinsel sağlığını koruyarak, toplumda tam bir katılım sağlayabilecekleri bir yaşam tarzını ifaden aktif yaşlanma ise yaşlıların yaşam kalitesini artırmayı ve bağımsız yaşamalarını desteklemeyi hedeflemektedir. Bu çerçevede hem bireylerin hem de bakım sağlayıcılarının deneyimlerini iyileştirmeye yönelik kullanılan teknoloji, yaşlılık döneminin daha iyi ve daha anlamlı geçirilmesine yardımcı olabilecek ve aktif yaşlanmayı teşvik eden birçok önemli araca ve yöntemlere olanak tanımaktadır. Yaşlı bakımında bireylerin yaşam kalitesini artırmayı ve bakım süreçlerini daha etkili hale getirmeyi amaçlayan bu teknolojilerde son yıllarda önemli dijital dönüşümler söz konusudur. Bu dijital dönüşümün içerisinde iletişim teknolojileri, giyilebilir teknolojiler, uzaktan izleme sistemleri, akıllı ev otomasyonu, tele-tıp, mobil sağlık uygulamaları, yaşlı bakım robotları vb. teknoloji örnekleri yer almaktadır. Bu yenilikçi teknolojilerin temel hedefi yaşlı bireylerin bağımsızlıklarını korumaları, sosyal yaşamlarını sürdürmeleri ve genel sağlık durumlarının takibini sağlamalarını amaçlamaktadır. Bu çalışmada aktif yaşlanmanın gerçekleştirilmesinde önemli katkısı olan bu yenilikçi teknolojiler ele alınacaktır. Ayrıca bu teknolojilerin avantaj ve dezavantajlarına da değinilecek olup bu teknolojilerin kullanılmasında karşılaşılan güçlüklerden ve bu teknolojilerin etkin bir şekilde kullanılabilmesi için çözüm önerilerinden de bahsedilecektir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlılık, Aktif Yaşlanma, Teknoloji, Dijital Dönüşüm, Sağlık Yönetimi

ICDBME

THE ROLE OF DIGITAL TRANSFORMATION IN HEALTH IN ACTIVE AGING

Dilek USLU¹

ABSTRACT

Old age is a process in which individuals experience significant physical, mental and social changes. Active aging, which expresses a lifestyle in which elderly individuals can fully participate in society by protecting their physical, social and mental health, aims to improve the quality of life of elderly people and support them in living independently. In this context, technology used to improve the experiences of both individuals and care providers enables many important tools and methods that can help spend the old age better and more meaningfully and encourage active aging. There have been significant digital transformations in recent years in these technologies, which aim to improve the quality of life of individuals in elderly care and make care processes more effective. In this digital transformation, communication technologies, wearable technologies, remote monitoring systems, smart home automation, telemedicine, mobile health applications, elderly care robots, etc. technology examples are included. The main goal of these innovative technologies is to enable elderly individuals to maintain their independence, maintain their social lives and monitor their general health status. In this study, these technologies, which are digital transformation products used for active aging, will be discussed. In addition, the advantages and disadvantages of these technologies in elderly care services will be discussed, and the difficulties encountered in the use of these technologies and solution suggestions for the effective use of these technologies will also be mentioned.

Keywords: Old Age, Active Aging, Technology, Digital Transformation, Health Management

ICDBME

¹Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, dilek.uslu@hbv.edu.tr ORCID: 0000-0001-9430-2453

DIJİTAL SAĞLIK VE EŞİTSİZLİK KONUSUNUN BİLİM HARİTALAMA TEKNİĞİ İLE İNCELENMESİ

Selin KALENDER¹

ÖZET

Sağlık hizmetlerinin ve teknolojinin kesişiminde ortaya çıkan dijital sağlık müdahaleleri (giyilebilir cihazlar, akıllı teknolojiler, mobil uygulamalar vb.), toplumun sağlık sonuçlarını iyileştirmek amacıyla yaygın olarak kullanılmaktadır. Ancak toplumun tüm kesiminin bu müdahalelere erişiminde ve kullanımında birtakım engeller bulunmaktadır. Bu durum sağlık hizmetlerindeki eşitsizliklerin istenmeden artmasına neden olmaktadır. Bu çalışmanın amacı dijital sağlık eşitsizlikleri konusunda yapılan çalışmaların yapısını bibliyometrik analiz tekniğiyle incelemektir. Bu amaçla, Web of Science (WOS) veri tabanında "digital health", "digital health intervention*", "equalit*", "inequalit*" ve "disparit*" anahtar kelimeleri kullanılarak "all field" seçeneğiyle 1975 ve 2024 yılları arasında kapsayan bir tarama yapılmıştır. Tarama sonucunda 533 yayına erişilmiştir. Erişilen veriler, WOS'ta 2017-2024 yılları arasında İngilizce dilinde yayınlanan makaleleri kapsamaktadır. Çalışmada erişilen 533 yayın R-Studio yazılımı bibliometrix paketi kullanılarak analiz edilmiştir. Analizde tematik haritalar ve tematik evrimler incelenmiştir. Analiz sonucunda atıf ve yayın atıf eğilimlerinde 2017 yılından itibaren düzenli bir artış olduğu ve en etkili yılın 146 yayın ile 2023 yılı olduğu görülmüştür. Analizde anahtar kelimelerin "bakım" kelimesi etrafında kümelendiği en fazla kullanılan ilk üç anahtar kelimenin "bakım", "sağlık" ve "erişim" olduğu tespit edilmiştir. Anahtar kelimelerin tematik haritası incelendiğinde temel temalarda "dijital sağlık", "sağlık eşitliği" ve "covid-19"un yer aldığı görülmüştür. Ayrıca konu ile ilgili en fazla yayın yapılan, ortak çalışma yapılan ve atıf alan ülkenin Amerika Birleşik Devletleri olduğu saptanmıştır. Sağlık hizmetlerinde teknolojinin yoğun kullanılmasının sonuçlarından biri olarak dünya genelinde dijital sağlık konusuna ve beraberinde getirdiği eşitsizliklerin ele alınmasına yönelik çalışmalara olan ilgi artmıştır. Dijital sağlık ve eşitsizlikle ilgilenen araştırmacıların çalışmalarında bir motor tema olan "dijital uçurum" ve bir niş tema olan "ruh sağlığı" üzerine yoğunlaşmaları önerilir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Sağlık, Eşitsizlik, Bilim Haritalama, Bibliyometrik Analiz.

ICDBME

¹ Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü, selin.kalender@sbu.edu.tr ORCID: 0000-0002-4377-9339

INTERNATIONAL CONFERENCE
ON DIGITAL BUSINESS
MANAGEMENT
AND ECONOMICS

EXAMINING THE ISSUE OF DIGITAL HEALTH AND INEQUALITY WITH SCIENCE
MAPPING METHOD

Selin KALENDER¹

ABSTRACT

Digital health interventions (wearable devices, smart technologies, mobile applications, etc.) that emerge at the intersection of health services and technology are widely used to improve the health outcomes of society. However, there are some obstacles to the access and use of these interventions in all segments of society. This situation causes unintentionally increases inequalities in health services. The aim of this study is to examine the structure of studies on digital health inequalities using the bibliometric analysis technique. For this purpose, a search was conducted in the Web of Science (WOS) database using the keywords "digital health", "digital health intervention*", "equalit*", "inequalit*" and "disparit*" with the "all field" option covering the years 1975-2024. As a result of the search, 533 publications were accessed. The accessed data covers articles published in English in WOS between 2017-2024. The 533 publications accessed in the study were analyzed using the R-Studio software bibliometrix package. Thematic maps and thematic evolutions were examined in the analysis. As a result of the analysis, it was seen that there was a regular increase in citation and publication citation trends since 2017 and that the most effective year was 2023 with 146 publications. In the analysis, it was determined that the keywords were clustered around the word "care" and the first three most used keywords were "care", "health" and "access". When the thematic map of the keywords was examined, it was seen that the basic themes were "digital health", "health equality" and "covid-19" were found to be included. It was also determined that the country with the most publications, collaborations and citations on the subject was the United States. As one of the results of the intensive use of technology in health services, interest in digital health and studies addressing the inequalities it brings has increased worldwide. Researchers interested in digital health and inequality are recommended to focus on the "digital divide," a motor theme, and "mental health," a niche theme, in their studies.

Keywords: Digital Health, Inequality, Science Mapping, Bibliometric Analysis.

ICDBME

¹ Health Sciences University Gulhane Health Sciences Faculty Health Management Department, selin.kalender@sbu.edu.tr ORCID: 0000-0002-4377-9339

MENTAL İYİ OLUŞ, SİVİL KATILIM VE SAĞLIK ALGISI ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN
İNCELENMESİ: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Selin KALENDER¹
Merve KİŞİ²

ÖZET

Mental iyi oluş ve sivil katılım arasında bir ilişki olduğu yönünde genel bir varsayım vardır. Sivil katılım, genç nüfusta sağlıklı yaşamı teşvik etmek açısından da önemli bir araç olarak görülmektedir. Ancak mental iyi oluşun gençlerin sivil katılım düzeyleri ve sağlık algıları üzerindeki etkilerine ilişkin bilgiler literatürde sınırlıdır. Bu çalışmanın amacı, genç nüfusun önemli bir kısmını oluşturan üniversite öğrencilerinin sivil katılım ve mental iyi oluş düzeyleri ile sağlık algıları arasındaki ilişkilerin incelenmesidir. Çalışma, bir kamu üniversitesinin sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmada örneklem seçilmemiş, araştırmaya katılmayı kabul eden 205 öğrenciye veri toplama aracı dağıtılmış ve 198 (%97 geri dönüt oranı ile) kullanılabilir veri elde edilmiştir. Veriler, dört bölümden oluşan bir anket formu aracılığıyla 1-14 Haziran tarihleri arasında yüz yüze toplanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 24.0 paket programı kullanılarak tanımlayıcı istatistikler, korelasyon ve regresyon testleri ile analiz edilmiştir. Korelasyon analizi sonucunda katılımcıların sivil katılım düzeyleri, mental iyi oluş düzeyleri ve sağlık algıları arasında anlamlı ilişkilerin olduğu bulunmuştur. Regresyon analizi sonucunda katılımcıların mental iyi oluş düzeylerinin sivil katılım düzeylerini %9,3 ve sağlık algılarını %1,3 etkilediği tespit edilmiştir. Son olarak katılımcıların sivil katılım düzeylerinin sağlık algısı ölçeğinin alt boyutlarını %3 ile %10 arasında etkilediği belirlenmiştir. Katılımcıların sivil katılım düzeyini en çok etkileyen değişkenin sağlık algısı alt boyutlarından sağlığın önemi alt boyutu (%10) olduğu ortaya koyulmuştur. Üniversite öğrencilerin mental açıdan daha sağlıklı olmaları için sosyal, sağlık ve refah içerikli projelere, etkinliklere ve öğrenci kulüplerine katılmaları için teşvik edilmeleri önerilebilir. Benzer şekilde öğrencilerin mental iyi oluşları üzerinde etkisi olduğu ortaya konulan sağlık algılarını daha da yükseltmek amacıyla sağlıkla ilgili çeşitli farkındalık programları düzenlenebilir. Sağlıklı bir toplumun inşası için genç bireyler önemli bir nüfus grubudur. Bu nüfus grubunun mental ve fiziksel sağlıklarını etkileyeceği düşünülen farklı değişkenlerin dahil edildiği kapsamlı çalışmaların yapılmasına ihtiyaç olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sivil Katılım, Mental İyi Oluş, Sağlık Algısı, Üniversite Öğrencileri.

ICDBME

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü, selin.kalender@sbu.edu.tr ORCID: 0000-0002-4377-9339

²Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü, merveuysal@sdu.edu.tr ORCID: 0000-0001-9226-8490

EXAMINING THE RELATIONSHIPS BETWEEN MENTAL WELL-BEING, CIVIC PARTICIPATION AND HEALTH PERCEPTION: A STUDY ON UNIVERSITY STUDENTS

Selin KALENDER¹
Merve KİŞİ²

ABSTRACT

There is a general assumption that there is a relationship between mental well-being and civic participation. Civic participation is also seen as an important tool in terms of promoting healthy living in the young population. However, information on the effects of mental well-being on the civic participation levels and health perceptions of young people is limited in the literature. The aim of this study is to examine the relationships between civic participation levels, mental well-being levels and health perceptions of university students, who constitute a significant part of the young population. The study was conducted on students studying at the health sciences faculty of a public university. No sample was selected in the study, the data collection tool was distributed to 205 students who agreed to participate in the study and 198 (with a 97% response rate) usable data were obtained. Data were collected face-to-face between June 1-14 using a four-part questionnaire form. The obtained data were analyzed with descriptive statistics, correlation and regression tests using the SPSS 24.0 package program. As a result of the correlation analysis, it was found that there were significant relationships between the participants' civic participation levels, mental well-being levels and health perceptions. As a result of the regression analysis, it was determined that the participants' mental well-being levels affected their civic participation levels by 9.3% and their health perceptions by 1.3%. Finally, it was determined that the participants' civic participation levels affected the sub-dimensions of the health perception scale between 3% and 10%. It was revealed that the variable that affected the participants' civic participation level the most was the importance of health sub-dimension (10%) of the health perception scale. It can be suggested that university students should be encouraged to participate in social, health and welfare projects, activities and student clubs to be mentally healthier. Similarly, various health awareness programs can be organized to further increase students' health perceptions, which were revealed to have an impact on their mental well-being because of the study. Young individuals are an important population group for the construction of a healthy society. It is thought that there is a need for comprehensive studies that include different variables that are thought to affect the mental and physical health of this population group.

Keywords: Civic Participation, Mental Well-Being, Health Perception, University Students.

ICDBME

¹Health Sciences University Gulhane Health Sciences Faculty Health Management Department, selin.kalender@sbu.edu.tr ORCID: 0000-0002-4377-9339

²Süleyman Demirel University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Health Management, merveuysal@sdu.edu.tr ORCID: 0000-0001-9226-8490

**TARSUS İLÇESİNDE İKAMET EDEN BİREYLERİN AKILCI ANTİBİYOTİK
KULLANIMI İLE İLGİLİ BİLGİ VE TUTUMLARININ ÖLÇÜLMESİ***

**Osman GÜLER¹
Şükrü Anıl TOYGAR²**

ÖZET

Antibiyotiklerin yanlış nedenlerle ya da doğru olmayan biçimde kullanılması, bakterilerin sonraki tedavilere dirençli hale gelmesine neden olmaktadır. Direnç kazanan bakteriler başka bir antibiyotik kullanılsa bile üreyebilir, enfeksiyon yapabilmektedir. Bu durum sadece antibiyotiği yanlış biçimde kullanan kişiler açısından değil, ilerleyen dönemde dirençli bakteriye yakalanma riski taşıyan herkes için risk oluşturmaktadır. Akılcı antibiyotik kullanımı; antibiyotiklerin etkinliğini korumak, direncini önlemekte çok önemlidir.

Bu araştırmada Mersin'in Tarsus ilçesinde ikamet eden bireylerin akılcı antibiyotik kullanımı ile ilgili bilgi ve tutumlarını etkileyen sosyo-demografik faktörler belirlenerek bu durumun antibiyotik kullanım kararlarını nasıl etkilediği ve herhangi bir hastalık durumunda antibiyotik kullanım davranışlarının nasıl olduğu tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada Çelebi ve Gün tarafından (2019) bireylerin akılcı antibiyotik kullanımına yönelik, bilgi ve tutumlarını belirlemek amacıyla uyarlanan ölçeğin (AAKTÖ) sadece tutum bölümü kullanılmıştır. Ölçek yüz yüze anket yöntemi ile Tarsus ilçesinin mahallelerine, hastaneye başvuranlara ve üniversite öğrencilerine ulaşılarak toplandı. Belirlenmiş bağımsız değişkenler için korelasyon/regresyon analizinden faydalanılmıştır. Eğitim, yaş ve hastaneye gitme sıklığı ikiden fazla grup olduğu için ilgili gruplarda ANOVA analizi yapılmıştır. İki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olup olmadığının test edilmesinde t testinden faydalanılmıştır. Cinsiyet, medeni durum, sigara kullanma durumu ve kronik hastalık varlığı ile ilgili iki grup olduğu için t-testi yapılmıştır.

Araştırmaya katılanların %65,7'si kadın, %87'si bekar, %67,3'ü üniversite mezunu, %65,7'si sigara kullanmakta, %89,7'sinin herhangi kronik bir rahatsızlığı bulunmamakta, %55,7'si altı ayda bir hastaneye gitmekte ve %81,7'si 18-29 yaşındadır Eğitim durumu ve AAKTÖ arasında (0,018), sigara kullanma durumu ve AAKTÖ arasında (,011), yaş ve AAKTÖ arasında (,045) anlamlı ilişki bulunmaktadır. Yalnızca medeni durumun bağımlı değişken üzerinde pozitif bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır (p=,017).

Anahtar Kelimeler: Akılcı Antibiyotik Kullanımı, Antibiyotik Direnci, Sağlık Yönetimi

*Bu çalışma TUBİTAK 2209-A kapsamında desteklenmiş bir projeden üretilmiştir. Proje kodu: 1919B012112302

¹Tarsus Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Lisans Öğrencisi, 212605013@tarsus.edu.tr

²Tarsus Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Öğretim Üyesi, 0000-0002-3231-2389, saniltoygar@tarsus.edu.tr

MEASURING THE KNOWLEDGE AND ATTITUDES OF INDIVIDUALS RESIDING IN
TARSUS DISTRICT REGARDING RATIONAL USE OF ANTIBIOTIC

Osman GÜLER¹
Şükrü Anıl TOYGAR²

ABSTRACT

Using antibiotics for the wrong reasons or in the wrong way can cause bacteria to become resistant to subsequent treatments. Bacteria that have become resistant can multiply and cause infections even if another antibiotic is used. This situation poses a risk not only for those who misuse antibiotics but also for everyone who may be at risk of developing resistant bacteria in the future. Rational antibiotic use is crucial in maintaining the effectiveness of antibiotics and preventing resistance.

In this study, the socio-demographic factors affecting the knowledge and attitudes of individuals residing in the Tarsus district of Mersin regarding the rational use of antibiotics were determined, as well as how this situation influenced their decisions regarding antibiotic use and their behaviors in the event of illness. The study utilized only the attitude section of the scale (AAKTO) adapted by Çelebi and Gün (2019) to measure the rational use of antibiotics and the knowledge and attitudes of individuals. Data collection was conducted in the neighborhoods of Tarsus people who applied public hospital, hospital applicants, and university students using a face-to-face survey method.. Since the Skewness and Kurtosis values were between +1.5 and -1.5, the data set was deemed suitable for normal distribution (Tabachnick and Fidell, 2013). Correlation/regression analysis was used to evaluate the independent variables (gender, age, marital status, education level, smoking status, and presence of chronic disease). ANOVA analysis was performed for variables with more than two groups, such as education, age, and frequency of hospitalization. A t-test was used to determine whether there was a statistically significant difference between two groups. Specifically, a t-test was conducted for gender, marital status, smoking status, and the presence of a chronic disease.

Of the study participants, 65.7% were female, 87% were single, 67.3% were university graduates, 65.7% were smokers, 89.7% did not have any chronic illness, 55.7% visited the hospital every six months, and 81.7% were between the ages of 18-29. A significant relationship was found between education status and AAKTO ($p=0.018$), smoking status and AAKTO ($p=0.011$), and age and AAKTO ($p=0.045$). It was concluded that only marital status had a positive effect on the dependent variable ($p=0.017$).

Keywords: Rational Use Of Antibiotics, Antibiotic Resistance, Health Management

ICDBME

¹Tarsus Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Lisans Öğrencisi, 212605013@tarsus.edu.tr

²Tarsus Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Öğretim Üyesi, 0000-0002-3231-2389, saniltygar@tarsus.edu.tr

PANDEMİ FARKINDALIK DÜZEYİNİN COVID AŞISI OLMA DURUMLARINA OLAN
ETKİSİNİN İNCELENMESİ*

Gülsüm DENİZEDALAN¹
Gülpembe OĞUZHAN²

ÖZET

COVID-19 salgını dünya çapında birçok ülkenin sağlık sistemini tehdit etmiştir. Birçok çalışma salgının yalnızca fiziksel sağlığı değil aynı zamanda toplumun tüm yönlerini etkilediğini öne sürmektedir. Salgının başlangıcından bu yana hastalık hakkında insanlara bilgi aktarımı yoğunlaşmıştır. Bu nedenle, pandemi salgınlarının önlenmesi ve yönetiminde toplumsal farkındalık büyük önem taşımaktadır.

Bu araştırmada Mersin'in Tarsus ilçesinde yaşayan bireylerin pandemi farkındalık düzeyini etkileyen sosyo-demografik faktörleri belirlenerek bu durumun aşı olma kararlarını etkileyip etkilemedikleri araştırılmıştır. Çalışmada pandemi farkındalık düzeyini ölçmek için Arpacı ve arkadaşlarının (2021) Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasını yaptıkları Pandemi Farkındalık Ölçeği (PFÖ) kullanılmıştır. Ölçek yüz yüze anket yöntemi ile Tarsus ilçesinin mahalleleri dolaşarak ve ortak toplanma alanlarında ki kişilere ulaşılarak toplandı. Araştırma Tarsus ilçesinde ikamet eden 406 kişiye uygulandı. İlk 100 anket pilot uygulama olarak alındı. Grup içi karşılaştırmalar ikili gruplar için bağımsız gruplarda t-testi, ikiden fazla gruplar için tek yönlü ANOVA analizi ile değerlendirildi. Grup içi karşılaştırmalarında farkın kaynağının belirlenmesinde post hoc analizlerinden (Bonferroni correction) yararlanıldı. PFÖ yordayıcıları çoklu doğrusal regresyon analizi ile belirlendi. Çoklu doğrusal regresyon analizi öncesinde veri setinde çoklu bağıntı olmadığı ve veri setinin normal dağılıma uygun olduğu saptandı (VIF<10).

Katılımcıların yaş ortalamasına bakıldığında 31'e yakın olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılanların %57,2'si kadındır. Katılımcıların %53,1'i üniversite mezunudur. Katılımcılardan %60,7'si sigara kullanmamaktadır. Katılımcıların %66,6'sı Covid geçirmemiştir. Katılımcılardan %86,7'si aşı olmuştur. Eğitim durumu ve covid geçirme durumu arasında (,045), sigara kullanma ve kronik hastalık varlığı arasında (,032), kronik hastalık varlığı ve covid geçirme arasında (,013) anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bağımsız değişkenler bağımlı değişkenler üzerinde anlamlı etkiye sahiptir (p=,001).

Anahtar Kelimeler: Pandemi Farkındalığı Sağlık Yönetimi, Aşı

*Bu çalışma TUBİTAK 2209-A kapsamında desteklenmiş bir projeden üretilmiştir.

¹Tarsus Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Lisans Öğrencisi, 212605038@tarsus.edu.tr

²Tarsus Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Öğretim Üyesi, 0000-0002-3231-2389, gulpembe@tarsus.edu.tr

EXAMINATION OF THE EFFECT OF PANDEMIC AWARENESS LEVEL ON COVID
VACCINATION STATUS

Gülsüm DENIZEDALAN¹
Gülpembe OĞUZHAN²

ABSTRACT

The COVID-19 pandemic has threatened the health systems of many countries around the world. Many studies suggest that the pandemic has affected not only physical health but also all aspects of society. Since the beginning of the pandemic, the transfer of information about the disease to people has intensified. Therefore, social awareness is of great importance in the prevention and management of pandemic outbreaks.

In this study, socio-demographic factors affecting the pandemic awareness level of individuals living in Tarsus district of Mersin were determined and it was determined whether this situation affected their decision to be vaccinated. In the study, the Pandemic Awareness Scale (PAS), which Arpacı et al. (2021) conducted a Turkish validity and reliability study, was used to measure the level of pandemic awareness. The scale was collected by visiting the neighbourhoods of Tarsus district and reaching people in common gathering areas by face-to-face survey method. The research was applied to 406 people residing in Tarsus district. The first 100 questionnaires were taken as pilot application. Intragroup comparisons were evaluated by t-test in independent groups for paired groups and one-way ANOVA analysis for more than two groups. Post hoc analyses (Bonferroni correction) were used to determine the source of the difference in within-group comparisons. Predictors of PFC were determined by multiple linear regression analysis. Before multiple linear regression analysis, it was determined that there was no multicollinearity in the data set and the data set was suitable for normal distribution ($VIF < 10$).

The average age of the participants was close to 31 years. 57.2% of the participants were female. 53.1% of the participants were university graduates. 60.7% of the participants do not smoke. 66.6% of the participants have not had Covid. 86.7% of the participants were vaccinated. There is a significant relationship between educational status and Covid ($,045$), between smoking and presence of chronic disease ($,032$), between presence of chronic disease and Covid ($,013$). Independent variables have a significant effect on dependent variables ($p = ,001$).

Keywords: Pandemic Awareness, Health Management, Vaccine

ICDBME

¹Tarsus Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Lisans Öğrencisi, 212605038@tarsus.edu.tr

²Tarsus Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Öğretim Üyesi, 0000-0002-3231-2389, gulpembe@tarsus.edu.tr